

Nr 159

Kungl. Maj:ts proposition med förslag om ändrade regler för räntor enligt uppbördsförordningen (1953: 272), m. m.; given den 11 oktober 1974.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden, föreslå riksdagen att bifalla de förslag om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

CARL GUSTAF

G. E. STRÄNG

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås nya regler för räntor enligt uppbördsförordningen m. fl. författningar. Den nuvarande räntan på kvarstående skatt om 12 % föreslås ersatt med en fast avgift, som inte är avdragsgill vid inkomstbeskattningen. Avgiften skall vara 8 %, om den kvarstående skatten överstiger 5 000 kr., och eljest 6 % av den kvarstående skatten. Räntesatsen för ränta på överskjutande preliminär skatt m. fl. räntor skall bestämmas årligen i december och anknytas till inlåningsräntan i bank. På skatt som tillkommer på grund av höjd taxering skall enligt propositionen tas ut ränta för en tid av högst två år. Ränte- och avgiftsbelopp under 50 kr. skall varken påföras den skattskyldige eller tillgodoräknas honom. De föreslagna bestämmelserna skall börja tillämpas successivt, den 1 januari 1975 samt den 1 januari och den 1 april 1976.

Propositionen avser också ändring av grunderna för debitering av kommunalskatt vid eftertaxering och en bestämmelse som effektiviserar uppbörd av preliminärskatt för anställda med enskild firma. För fåmansbolag föreslås skyldighet att i deklarationen lämna uppgift om delägare. Dessa bestämmelser skall enligt propositionen träda i kraft den 1 januari 1975.

Författningsförslag

1 Förslag till

Lag om ändring i uppbördslagen (1953: 272)

Härigenom förordnas i fråga om uppbördslagen (1953: 272)¹

dels att 2 § 2 mom., 27 § 3 mom., 28 och 31 §§, 49 § 1, 2 och 4 mom., 59, 66 och 67 §§, 68 § 1 och 2 mom., 69 §, 70 § 2 mom., 75 §, 85 § 2 mom. och punkt 1 av anvisningarna till 3 § samt anvisningarna till 85 § skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i lagen skall införas två nya paragrafer, 32 och 64 §§, samt anvisningar till 69 §, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse²

Föreslagen lydelse

2 §

2 m o m. I denna lag förstås med

slutlig skatt: skatt som påförts vid den årliga debiteringen på grund av taxeringsnämnds beslut eller på grund av annat beslut, som enligt gällande föreskrifter skall beaktas vid sådan debitering, och återstår efter iakttagande av bestämmelserna om nedsättning av skatt enligt 4 och 5 mom.;

preliminär skatt: i 3 § omförmäld skatt, som erlägges i avräkning å slutlig skatt;

kvarstående skatt: skatt, som återstår att erlägga, sedan preliminär skatt avräknats från slutlig skatt;

tillkommande skatt: skatt som skall erläggas på grund av eftertaxering eller enligt beslut om debitering sedan påföringen av slutlig skatt avslutats;

kvarskatteavgift: avgift enligt 27 § 3 mom.;

respittränta: ränta enligt 32 §;

anståndsränta: ränta enligt 49 § 4 mom.;

ö-skatteränta: ränta enligt 69 § 1 mom.;

restitutionsränta: ränta enligt 69 § 2 mom.;

skattereduktion: nedsättning av skatt enligt 4 mom.;

särskild skattereduktion: nedsättning av skatt enligt 5 mom.;

inkomstår: det kalenderår, som närmast föregått taxeringsåret;

uppbördsår: tiden från och med mars månad ett år till och med februari månad nästföljande år;

¹ Rubrikens lydelse enligt prop. 1974: 132. Lagen omtryckt 1972: 75.

² Med nuvarande lydelse av 2 § 2 mom., 27 § 3 mom., 49 § 4 mom., 59, 66 och 67 §§, 68 § 1 mom., 69 § 1 och 3 mom. samt 70 § 2 mom. avses i prop. 1974: 132 föreslagen lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

gift skattskyldig: skattskyldig som taxeras med tillämpning av 52 § 1 mom. kommunalskattelagen (1928: 370) och 11 § 1 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt;

ogift skattskyldig: annan skattskyldig fysisk person än nyss sagts.

27 §

3 m o m. Överstiger skattskyldigs slutliga skatt den preliminära skatt, som enligt 2 mom. skall gottskrivas honom, med minst en tiondel av den slutliga skatten eller med minst femtusen kronor, skall den skattskyldige till statsverket erlägga ränta med tolv procent, för en beräknad tid av ett år, å den del av det överskjutande beloppet, som överstiger ettusen kronor; dock att det belopp varå ränta sålunda skall beräknas, skall avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Vid bedömande av om och med vilket belopp ränta skall utgå, skall i den slutliga skatten icke inräknas utskiftningskatt, ersättningsskatt, skogsvårdsavgift, arbetsgivaravgift, avgift enligt 2 § lagen om allmän arbetsgivaravgift, redareavgift, avgift som avses i 116 a eller 116 c § taxeringslagen samt annuitet, ej heller skall i den preliminära skatten inräknas sådan i 2 mom. under 3) omförmäld preliminär skatt, som erlagts efter den 30 april året näst efter inkomståret.

Har slutlig eller kvarstående skatt blivit påförd med oriktigt belopp genom fel vid debiteringen eller har preliminär skatt blivit tillgodoräknad med felaktigt belopp eller skall kvarstående skatt av annan anledning nedsättas, skall ny beräkning av ränta göras enligt första stycket.

Bestämmelserna i denna lag om kvarstående och tillkommande skatt äga, där icke annat angives, motsvarande tillämpning beträffande ränta enligt detta moment.

3 m o m. Överstiger skattskyldigs slutliga skatt den preliminära skatt, som enligt 2 mom. skall gottskrivas honom, skall den skattskyldige erlägga avgift (kvarskatteavgift) med åtta procent av det överskjutande beloppet, om detta överstiger femtusen kronor, och i annat fall med sex procent av samma belopp.

Avgiftsbelopp, som understiger femtio kronor påföres ej. Vid beräkning av avgiften gäller vidare,

att i den slutliga skatten icke inräknas avgift som avses i 116 a eller 116 c § taxeringslagen;

att i den preliminära skatten icke inräknas sådan i 2 mom. under 3) avsedd preliminär skatt, som erlagts efter den 30 april året näst efter inkomståret;

att det belopp, på vilket avgiften skall beräknas, avrundas till närmast lägre hundratal kronor.

Ändras debitering eller tillgodoräkning av preliminär skatt eller debiteras tillkommande skatt, sker ny beräkning av kvarskatteavgift. Avgiften bestämmes därvid till belopp som skulle ha utgått, om beräkningen gjorts vid den årliga debiteringen av motsvarande slutliga skatt.

Bestämmelserna i denna lag om kvarstående och tillkommande skatt äga, där icke annat angives, motsvarande tillämpning beträffande kvarskatteavgift.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

28 §

Kvarstående skatt under tio kronor uttages icke.

Kvarstående skatt under tjugofem kronor uttages icke.

Kvarstående skatt förfaller till betalning:

under den första uppbördsterminen under uppbördsåret näst efter taxeringsåret, om skatten uppgår till högst tvåhundra kronor; samt

med lika belopp under vardera av de båda första uppbördsterminerna under nämnda uppbördsår, om skatten överstiger tvåhundra kronor, dock att belopp, som förfaller under den förra terminen, avrundas till närmast lägre antal kronor, varvid återstoden förfaller under den senare terminen.

31 §³

Uträkning av de särskilda skatteposter som ingå i tillkommande skatt samt debitering av sådan skatt sker efter samma grunder, som gällt för debitering av motsvarande slutliga skatt. *Vid debitering på grund av eftertaxering iakttagas bestämmelserna i 63 § kommunalskattelagen.*

Sänkning av viss skatt vid ändrad debitering avräknas mot höjning av annan skatt till följd av ändringen. Tillkommande skatt under tio kronor uttages icke.

Uträkning av de särskilda skatteposter som ingå i tillkommande skatt samt debitering av sådan skatt sker efter samma grunder, som gällt för debitering av motsvarande slutliga skatt.

Sänkning av viss skatt vid ändrad debitering avräknas mot höjning av annan skatt till följd av ändringen. Tillkommande skatt under tjugofem kronor uttages icke.

Tillkommande skatt skall förfalla till betalning under uppbördstermin eller två på varandra följande uppbördsterminer, som lokal skattemyndighet bestämmer. Därvid skall skatten fördelas efter samma grunder som i 28 § sägs.

32 §⁴

På tillkommande skatt skall skattskyldig erlägga ränta (respitränta). Räntebelopp som understiger femtio kronor påföres ej. Ränta utgår för visst kalenderår efter den högre av de räntesatser, som vid den årliga debiteringen det året gäller vid beräkning av ö-skatteränta. Vid beräkning av ränta för tid som infaller efter utgången av det år då skatten debiteras tillämpas dock den räntesats som gäller för debiteringsåret.

Vid beräkning av respitränta gäller,

³ Senaste lydelse 1973: 1119.

⁴ Förutvarande 32 § upphävd genom 1967: 625.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

att i den tillkommande skatten icke inräknas avgift som avses i 116 a eller 116 c § taxeringslagen⁵ och ej heller kvarskatteavgift, respitränta och anståndsrenta;

att ränta utgår från och med den 1 april året näst efter taxeringsåret, dock att ränta på ö-skatteränta, restitutionsränta och skatt, som återbetalts enligt 68 § 2 mom. och ingår i tillkommande skatt, skall utgå från utgången av den månad, då beloppet utbetalts;

att ränta utgår till och med den månad, då skatten förfaller till betalning eller, om skatten skall erläggas under två uppbördsterminer, till och med den månad under vilken den första uppbördsterminen infaller, dock ej i något fall för längre tid än två år; samt

att ränta utgår i helt krontal, varvid öretal bortfaller.

Ändras debitering av tillkommande skatt sker ny beräkning av ränta.

Bestämmelserna i denna lag om tillkommande skatt äga motsvarande tillämpning beträffande respitränta.

49 §

1 mom. Skattskyldig må av lokal skattemyndighet erhålla anstånd med inbetalning av skatt eller ränta

1 mom. Skattskyldig må av lokal skattemyndighet erhålla anstånd med inbetalning av skatt, kvarskatteavgift eller ränta

1) om taxeringsintendenten anfört besvär över taxering med yrkande om ändring till den skattskyldiges förmån: till belopp som betingas av taxeringsintendentens yrkande,

2) om den skattskyldige anfört besvär över taxering och taxeringsintendenten, helt eller delvis, tillstyrkt besvären eller, om besvären avser taxeringsnämnds beslut, tillstyrkt ansökan om anstånd: till belopp som betingas av taxeringsintendentens yttrande,

3) om taxering blivit oriktig på grund av felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende: till belopp som betingas av förbiseendet,

4) om den skattskyldige taxerats på mer än en ort för samma inkomst, garantibelopp för fastighet eller förmögenhet: till belopp, motsvarande ettdera av eller båda de skattebelopp som påförts i anledning av taxeringen,

5) (har upphört att gälla),

⁵ Rubrikens lydelse enligt prop. 1974: 132.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

6) om skatt påförts obehörigen eller med för högt belopp på grund av fel vid debitering: till belopp som betingas av felaktigheten i debiteringen,

7) om preliminär skatt, som enligt 27 § 2 mom. skall gottskrivas den skattskyldige, kan beräknas överstiga motsvarande slutliga skatt och bli avkortad enligt 65 § samt den skattskyldige icke erhållit jämkning inom den i 45 § 1 mom. sista stycket angivna tiden: till så stor del av skatten som kan antagas bli avkortad.

2 m o m. Skattskyldig må av länsstyrelsen erhålla anstånd med inbetalning av skatt eller ränta

2 m o m. Skattskyldig må av länsstyrelsen erhålla anstånd med inbetalning av skatt, *kvarskatteavgift* eller ränta

1) om den skattskyldige anfört besvär över taxering och erläggandet av skatt, som påförts i anledning av den icke lagakraftvunna taxeringen. skulle för den skattskyldige medföra betydande skadeverkningar eller eljest framstå såsom obilligt: till belopp som betingas av den skattskyldiges yrkande i fråga om taxeringen,

2) om ansökan gjorts angående skatteberäkning för ackumulerad inkomst eller angående befrielse från erläggande av skatt, som påförts avliden person eller hans dödsbo, eller om skattskyldig eller dödsbo anfört besvär över beslut med anledning av sådan ansökan: till belopp som betingas av ansökningen eller besvären,

3) om ansökan gjorts angående befrielse enligt 85 § 2 mom. från erläggande av ränta *å kvarstående skatt* eller om besvär anförts över beslut i anledning av sådan ansökan: till belopp som betingas av ansökningen eller besvären.

3) om ansökan gjorts angående befrielse enligt 85 § 2 mom. från erläggande av *kvarskatteavgift* eller om besvär anförts över beslut i anledning av sådan ansökan: till belopp som betingas av ansökningen eller besvären.

Anstånd enligt första stycket vid 1) må medgivas endast om den skattskyldige ställer nöjaktig säkerhet hos länsstyrelsen om icke med hänsyn till anståndstidens varaktighet, den skattskyldiges förhållanden och omständigheterna i övrigt kan antagas, att det belopp som avses med anståndet ändå kommer att behörigen erläggas.

4 m o m. Den som åtnjutit anstånd med inbetalning av skatt enligt 2 mom. 1) skall erlagga ränta *efter fem procent för år för den del av skatten som skall erläggas sedan anståndet upphört.*

Räntan utgår från utgången av det uppbördsår, då skatten skulle ha erlagts om anstånd icke medgivits, till och med den dag då skatten erlägges. Uppkommer öretal vid ränteberäkningen, jämnas räntan till närmast högre hela kronotal. Ränta skall ej utgå, om räntebeloppet skulle understiga fem kronor. Bifalles den skattskyldiges

4 m o m. Den som åtnjutit anstånd med inbetalning av skatt enligt 2 mom. 1) skall erlagga ränta (*a n s t å n d s r ä n t a*) för den del av skatten som skall erläggas senast vid anståndstidens utgång. Vid ränteberäkningen gälla i tillämpliga delar bestämmelserna i 32 § första stycket.

Vid beräkning av anståndsrenta gäller,

att ränta utgår från utgången av den månad, då skatten skulle ha erlagts om anstånd icke medgivits, till och med den månad, då anståndstiden gått till ända; samt

Nuvarande lydelse

besvär, skall erlagd ränta återbetalas sedan taxeringen vunnit laga kraft.

Bestämmelserna i denna lag om tillkommande skatt äga motsvarande tillämpning beträffande ränta enligt detta moment.

Föreslagen lydelse

att ränta utgår i helt krontal, varvid öretal bortfaller.

Bifalles den skattskyldiges besvär, skall erlagd ränta återbetalas sedan taxeringen vunnit laga kraft.

Bestämmelserna i denna lag om tillkommande skatt äga motsvarande tillämpning beträffande anståndsrenta.

59 §

Det åligger utmätningsman att verkställa indrivning av skatt. Därvid får utmätning och införsel äga rum enligt vad som sägs i 60 §.

Bestämmelserna om indrivning av skatt äger motsvarande tillämpning på indrivning av restavgift, tilläggsavgift eller ränta enligt denna lag.

Bestämmelserna om indrivning av skatt äga motsvarande tillämpning på indrivning av *kvarskatteavgift*, restavgift, tilläggsavgift eller ränta enligt denna lag.

64 §⁶

Staten tillkommande fordran, som får uttagas genom utmätning utan föregående dom, indrives i samma ordning som skatt enligt denna lag, dock att införsel ej får äga rum vid indrivningen. Restavgift utgår enligt 58 § 1 mom. Under den tid, då sådan fordran är föremål för indrivning genom utmätningsmans försorg, beräknas ej ränta, som på grund av särskild föreskrift skall utgå efter förfallodagen.

66 §

Avskrivning av debiterad skatt eller ränta må äga rum:

Avskrivning av debiterad skatt, *kvarskatteavgift* eller ränta må äga rum:

1) då den skattskyldige saknar utmätningsbara tillgångar och fordringen ej kan uttagas genom införsel enligt införsellagen, dock att avskrivning icke må ske för fordran, för vilken fast egendom svarar, med mindre utretts att betalning för fordringen icke kunnat erhållas ur egendomen;

2) då upplysning icke kunnat vinnas om skattskyldigs vistelseort eller skattskyldig icke kunnat anträffas å ort, där han enligt inhämtade upplysningar antagits uppehålla sig;

3) då skattskyldig vistas å utrikes ort och åtgärd av beskickning eller konsulat eller vederbörande utländska myndighet vidtagits för beloppets utfående, utan att detsamma influtit;

⁶ Förutvarande 64 § upphävd genom 1966: 243.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4) då skattskyldig vistas å utrikes ort och anmaning att betala skulden icke kan tillställas honom genom beskickning eller konsulat eller vederbörande utländska myndighet;

5) då beloppet av den skuld, för vilken till utlandet avflyttad eller därstädes eljest bosatt skattskyldig häftar, icke uppgår till trehundra kronor och särskilda skäl för åtgärd varom i 61 § 1 mom. sägs icke föreligga;

6) då fordran icke överstiger trehundra kronor och förutsättningar för övrigt föreligga för avskrivning enligt föreskrifter av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer; samt

7) då fordran preskriberats eller bortfallit på grund av ackord som antagits enligt 62 § tredje stycket.

Avskrivning av preliminär skatt må i annat fall än då skattefordran bortfallit på grund av ackord icke äga rum förrän efter utgången av andra uppbördsåret efter det, under vilket skatten förfallit till betalning.

Avskrivning av kvarstående och tillkommande skatt må i annat fall än då skattefordran bortfallit på grund av ackord icke äga rum förrän efter utgången av det uppbördsår, under vilket skatten förfallit till betalning.

Då arbetsgivaren jämlikt 75 § är ansvarig för arbetstagares skatt, må avskrivning av denna icke äga rum, förrän det befunnits, att skatten av anledning, som i första stycket sägs, ej heller kan utfås av arbetsgivaren.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer äger föreskriva att avskrivning av skattefordran hos juridisk person i särskilda fall får äga rum före de tidpunkter som angivits i andra och tredje styckena.

67 §

Fråga om avkortning och avskrivning av skatt eller ränta prövas av länsstyrelsen.

Fråga om avkortning och avskrivning av skatt, *kvarskatteavgift* eller ränta prövas av länsstyrelsen.

Avskrivning medför icke ändring i betalningsskyldighet enligt denna lag.

68 §

1 m o m. Överstiger erlagd preliminär skatt motsvarande slutliga skatt eller har genom skatteavdrag enligt 40 § 2 mom. andra stycket innehållits mer än som svarar mot den skattskyldige påförd kvarstående skatt, skall länsstyrelsen i det län, där skatten debiterats, skyndsamt ombesörja att det överskjutande beloppet återbetalas till den skattskyldige. *Restitution skall dock icke ske av överskjutande preliminär skatt under tio kronor.*

1 m o m. Överstiger erlagd preliminär skatt motsvarande slutliga skatt eller har genom skatteavdrag enligt 40 § 2 mom. andra stycket innehållits mer än som svarar mot den skattskyldige påförd kvarstående skatt, skall länsstyrelsen i det län, där skatten debiterats, skyndsamt ombesörja att det överskjutande beloppet återbetalas till den skattskyldige. *Återbetalning av överskjutande preliminär skatt skall dock ske endast om skatten tillsammans med*

Nuvarande lydelse

Sedan beslut, som avses i 45 § 2 mom., inkommit till länsstyrelsen, skall länsstyrelsen utbetala i beslutet angivet belopp. Detsamma gäller belopp, som angives i beslut enligt 45 § 3 mom., i den mån beloppet inbetalats.

Finner regeringen sådan återbetalning av skatt som i första stycket sägs böra verkställas av annan än länsstyrelse, må regeringen därom förordna.

2 m o m. Har vid granskning hos riksskatteverket av verkställd debitering befunnits, att anledning föreligger till antagande att slutlig, kvarstående eller tillkommande skatt blivit någon påförd obehörigen eller med för högt belopp eller att skattskyldig tillgodoräknats överskjutande preliminär skatt med för lågt belopp, skall vederbörande länsstyrelse underrättas härom. Länsstyrelsen har att verkställa den utredning i ärendet, som må finnas erforderlig, och att, om förhållande som nyss sagts finnes föreligga, återbetala vad som för mycket erlagts.

Finner länsstyrelsen eljest sådant förhållande vara för handen, skall länsstyrelsen likaledes återbetala för mycket erlagt belopp.

Den som eljest vinner nedsättning i eller befrielse från honom påförd slutlig, kvarstående eller tillkommande skatt eller berättigas återbekomma ytterligare överskjutande preliminär skatt äger att genom länsstyrelsen i det län, där debiteringen skett, återbekomma vad han erlagt för mycket. *Belopp under tio kronor återbetalas endast när fråga är om rättelse av felaktighet i debitering eller avräkning.*

Föreslagen lydelse

ö-skatteränta, i förekommande fall efter avdrag för kvarstående skatt och kvarskatteavgift, uppgår till minst tjugofem kronor.

Den som eljest vinner nedsättning i eller befrielse från honom påförd slutlig, kvarstående eller tillkommande skatt eller berättigas återbekomma ytterligare överskjutande preliminär skatt äger att genom länsstyrelsen i det län, där debiteringen skett, återbekomma vad han erlagt för mycket.

Återbetalning enligt första—tredje styckena sker, såvitt avser överskjutande preliminär skatt och ö-skatteränta, endast om beloppet skulle ha återbetalats vid motsvarande tillämpning av 1 mom. första stycket. Belopp under fem kronor återbetalas icke.

69 §

1 m o m. Därest den preliminära skatt, som enligt 27 § 2 mom. skall gottskrivas skattskyldig vid debitering av slutlig skatt, till den del densamma erlagts överstiger den slutliga skatten, äger den skattskyldige erhålla ränta å den

1 m o m. Därest den preliminära skatt, som enligt 27 § 2 mom. skall gottskrivas skattskyldig vid debitering av slutlig skatt, i vad den erlagts överstiger den slutliga skatten, äger den skattskyldige erhålla ränta (*ö-s k a t t e r ä n t a*)

Nuvarande lydelse

del av det överskjutande beloppet, som överstiger ettusen kronor. Vid bedömandet av om och med vilket belopp ränta skall utgå, skall i den preliminära skatten icke inräknas sådan i 27 § 2 mom. under 3) omnämnd preliminär skatt, som erlagts efter den 30 april året näst efter inkomståret; vidare skall med slutlig skatt likställas sådan tillkommande skatt, som enligt vad i 68 § 4 mom. andra stycket sägs helt eller delvis skall gäldas med där omnämnd preliminär skatt, samt som slutlig skatt icke räknas avgift som avses i 116 a eller 116 c § taxeringslagen. Ränta utgår med sju procent för en beräknad tid av ett år. På preliminär skatt enligt 27 § 2 mom. under 3), som erlagts efter den 18 januari året näst efter inkomståret men senast den 30 april samma år, utgår dock räntan med endast tre och en halv procent. De belopp, varå ränta sålunda skall beräknas, avrundas till närmast lägre hundra-tal kronor. Öretal som uppkommer vid ränteberäkningen jämnas till närmast högre hela kröntal. Räntebeloppen må tillhoppa icke överstiga 100 000 kronor.

Har slutlig eller kvarstående skatt genom fel vid debiteringen blivit påförd med oriktigt belopp eller har preliminär skatt blivit tillgodoräknad med felaktigt belopp eller skall slutlig eller kvarstående skatt av annan anledning nedsättas, göres ny beräkning av ränta enligt första stycket.

2 m o m. Den som jämlikt 68 § 2 mom. äger återbekomma för mycket erlagd skatt skall erhålla ränta därå efter fem procent för år. Uppkommer öretal vid beräkning av sådan ränta, skall räntebeloppet jämnas till närmast högre hela kröntal. Ränta skall dock ej utgå, om räntebeloppet skulle understiga fem kronor. Ränta som nu sagts skall icke heller utgå å

Föreslagen lydelse

på det överskjutande beloppet. Vid ränteberäkningen äga bestämmelserna i 27 § 3 mom. andra och tredje styckena motsvarande tillämpning.

Ränta utgår för en beräknad tid av tolv månader, dock att ränta på preliminär skatt enligt 27 § 2 mom. 3), som erlagts efter den 18 januari året näst efter inkomståret men senast den 30 april samma år, utgår för en tid av sex månader. Räntebeloppen må tillhoppa icke överstiga 100 000 kronor. Öretal som uppkommer vid ränteberäkningen bortfaller. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer fastställer i december året före taxeringsåret de räntesatser som skola gälla vid den årliga debiteringen det följande året.

Bestämmelserna i denna lag om tillkommande skatt äga motsvarande tillämpning beträffande ö-skatte-ränta.

2 m o m. På skatt, kvarskatte-avgift, respitränta och restitutions-ränta, som återbetalas enligt 68 § 2 mom., och vid utbetalning av skatt eller ränta, som innehållits med stöd av 68 § 4 mom. andra stycket, utgår ränta (restitutions-ränta). Vid ränteberäkningen gälla i tillämpliga delar bestämmelserna i 32 § första stycket.

Nuvarande lydelse

belopp som dödsbo i anledning av skattskyldigs fränfalle befriats från att erlägga eller å räntebelopp som påförts enligt stadgandet i 27 § 3 mom. I fall varom i 68 § 3 mom. sägs skall ränta utgå endast å den del av det för mycket erlagda beloppet, som skall utbetalas till den skattskyldige.

Ränta enligt första stycket utgår, förutom å det skattebelopp som skall återbetalas, även å det belopp som beräknas enligt 1 mom. andra stycket.

Vid beräkning av ränta enligt detta moment skall iakttagas:

att ränta utgår för skatt som preliminärt erlagts och för ränta enligt 1 mom. andra stycket från utgången av taxeringsåret samt för annan skatt, därest den erlagts under förra hälften av ett kalenderår, från och med den 1 därpå följande juli och, därest den erlagts under senare hälften av ett kalenderår, från och med den 1 därpå följande januari;

att, därest skatt betalats före uppbördstermin, då skatten förfallit till betalning, skatten anses som erlagd under nämnda uppbördstermin;

att, därest skatten betalats i flera poster och restitutionen avser allenast viss del av det sammanlagda skattebeloppet, det för mycket erlagda beloppet avräknas mot det eller de belopp som sist guldits; samt

att ränta utgår till och med den dag, då beloppet återbetalas.

Första, andra och tredje styckena äga tillämpning även på återbetalning av skatt som innehållits med stöd av 68 § 4 mom. andra stycket.

Föreslagen lydelse

Vid beräkning av restitutionsränta gäller i övrigt,

att ränta utgår på belopp, som senast under taxeringsåret erlagts som preliminär skatt, från utgången av taxeringsåret och på annat belopp från utgången av den månad, då det betalats;

att, därest skatten betalats i flera poster och restitutionen avser allenast viss del av det sammanlagda skattebeloppet, det för mycket erlagda beloppet avräknas mot det eller de belopp som sist guldits;

att ränta utgår till och med den månad, då beloppet återbetalas; samt

att ränta utgår i helt krontal, varvid öretal bortfaller.

Har beslut som föranlett restitutionsränta ändrats på sådant sätt att ränta icke skulle ha utgått eller utgått med lägre belopp, om ändringsbeslutet beaktats vid ränteberäkningen, är den skattskyldige pliktig återbetala vad han sålunda uppburit för mycket. Bestämmelserna i denna lag om tillkommande skatt äga motsvarande

Nuvarande lydelse

3 m o m. Har beslut, som för-
anlett ränta enligt 1 mom. andra
stycket eller 2 mom., ändrats på
sådan sätt att ränta icke skulle ha
utgått eller utgått med lägre be-
lopp, om ändringsbeslutet beaktats
vid ränteberäkningen, är den
skattskyldige pliktig återbetala vad
han sålunda uppburit för mycket.
Bestämmelserna i denna lag om
tillkommande skatt äger därvid
motsvarande tillämpning.

Föreslagen lydelse

tillämpning beträffande restitu-
tionsränta.

Om restitutionsränta i särskilt
fall föreskrives i 75 § femte sty-
cket.

70 §

2 m o m. Har vid granskning
hos riksskatteverket av verkställd
debitering befunnits, att skatt eller
ränta blivit obehörigen utesluten
från debitering eller påförd till för
ringa belopp eller att skatteredu-
ktion, särskild skattereduktion, pre-
liminär skatt eller ränta blivit
gottskriven med för högt belopp,
skall vederbörande länsstyrelse
underrättas härom. Länsstyrelsen
har att verkställa den utredning i
ärendet, som må finnas erforder-
lig. Föreligger förhållande, som
nyss sagts, skall länsstyrelsen, efter
hörande av den skattskyldige när
så finnes påkallat, fastställa det
belopp denne har att erlagga.

2 m o m. Har vid granskning
hos riksskatteverket av verkställd
debitering befunnits, att skatt,
kvarskatteavgift eller ränta blivit
obehörigen utesluten från debite-
ring eller påförd till för ringa be-
lopp eller att skattereduktion, sär-
skild skattereduktion, preliminär
skatt eller ränta blivit gottskriven
med för högt belopp, skall veder-
börande länsstyrelse underrättas
härom. Länsstyrelsen har att verk-
ställa den utredning i ärendet, som
må finnas erforderlig. Föreligger
förhållande, som nyss sagts, skall
länsstyrelsen, efter hörande av den
skattskyldige när så finnes påkal-
lat, fastställa det belopp denne har
att erlagga.

Finner lokal skattemyndighet efter anmälan eller eljest sådan felaktig-
het som avses i föregående stycke vara för handen eller att motsvarande
felaktighet föreligger i beslut om arbetsgivares ansvarighet för arbetsta-
gares skatt, skall myndigheten, efter hörande av den skattskyldige eller
arbetsgivaren när så finnes påkallat, fastställa det belopp denne har att
erlagga.

Bestämmelserna i denna lag om
tillkommande skatt äga motsva-
rande tillämpning beträffande be-
lopp som fastställs till betalning
enligt första eller andra stycket.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

75 §

Underlåter arbetsgivare utan skäl原因 anledning att vederböranden fullgöra sin skyldighet att verkställa skatteavdrag, är han jämte arbetstagararen ansvarig för skatt, vilken skatteavdraget skolat avse, till belopp som svarar mot vad han underlåtit att avdraga. Lokal skattemyndighet som utfärdat eller haft att utfärda arbetstagararens debetsedel beslutar om arbetsgivarens ansvarighet i nämnda fall.

Sedan beslut fattats enligt första stycket må krav på erläggande av skattebeloppet riktas mot såväl arbetsgivaren som arbetstagararen. Vistas arbetstagararen på känd ort inom riket, må arbetsgivaren krävas endast om det kan antagas att arbetstagararen underrättats om sin skyldighet att erlægga skattebeloppet. Beloppet må indrivnas hos arbetstagararen i samma ordning som gäller för restförd skatt.

Efterkommer arbetsgivaren icke anmodan att erlægga beloppet, må detsamma uttagas i den ordning som stadgas i fråga om indrivning av skatt, dock att införsel ej må beviljas.

Arbetsgivare eller arbetstagarare, som har att erlægga mot underlåtet skatteavdrag svarande belopp, är tillika skyldig att å beloppet erlægga restavgift.

Därest arbetsgivare efter besvär över lokal skattemyndighets beslut funnits icke vara ansvarig för arbetstagararens skatt, skall länsstyrelsen till arbetsgivaren återbetala skatt, som denne erlagt för arbetstagararen, samt erlagd restavgift och ränta efter fem procent för år. Häftar arbetsgivare för restförd skatt eller arbetstagararens skatt, för vilken han funnits ansvarig, äger han dock utfå endast vad som överstiger det obetalda skattebeloppet och restavgift. *Förklaras arbetsgivare enligt senare meddelat beslut helt eller delvis ansvarig för skatten, är han skyldig återbetala upphuren ränta i vad den avser skattebelopp för vilket han befunnits ansvarig. Därvid äger tredje stycket motsvarande tillämpning.*

Har arbetstagararens skatt uttagits hos arbetsgivare, skall, om indrivningskvitto överlämnas till arbetsgivaren, nämnda förhållande anmärkas å indrivningskvittot.

85 §

2 m o m. Har skattskyldig enligt 27 § 3 mom. påförts ränta å kvarstående skatt och beror den kvarstående skatten av förhållande, varöver den skattskyldige

Därest arbetsgivare efter besvär över lokal skattemyndighets beslut funnits icke vara ansvarig för arbetstagararens skatt, skall länsstyrelsen till arbetsgivaren återbetala skatt, som denne erlagt för arbetstagararen, samt erlagd restavgift. *På skattebeloppet utgår restitutionsränta. Häftar arbetsgivare för restförd skatt eller arbetstagararens skatt, för vilken han funnits ansvarig, äger han dock utfå endast vad som överstiger det obetalda skattebeloppet och restavgift. I fråga om ränteberäkningen gälla i tillämpliga delar bestämmelserna i 69 § 2 mom.*

2 m o m. Har skattskyldig påförts *kvarskatteavgift* och beror den kvarstående skatten av förhållande, varöver den skattskyldige icke kunnat råda, äger länsstyrel-

Nuvarande lydelse

icke skäligen kunnat råda, äger länsstyrelsen i det län, där räntan påförts, efter ansökan befria den skattskyldige från att helt eller delvis gälda sådan ränta.

Har endera av äkta makar, vilka taxerats enligt för gift skattskyldig gällande bestämmelser, att gälda ränta å kvarstående skatt och skulle, därest ränteberäkningen gjorts för makarna gemensamt, sådan ränta icke hava påförts eller hava påförts med lägre belopp än som skett, må länsstyrelse som i första stycket sägs efter ansökan meddela befrielse, helt eller delvis, från erläggande av räntan.

Ansökan, som i detta moment sägs, skall hava inkommit till länsstyrelsen före utgången av året näst efter *taxeringsåret*.

(Se vidare anvisningarna.)

Föreslagen lydelse

sen i det län, där avgiften påförts, efter ansökan besluta att avgiften skall utgå med endast tre procent.

Ansökan, som i detta moment sägs, skall hava inkommit till länsstyrelsen före utgången av året näst efter *det då avgiften påfördes*.

(Se vidare anvisningarna.)

Anvisningar**till 3 §**

1. Frågan huruvida skattskyldig skall erlægga preliminär A-skatt eller preliminär B-skatt skall, då preliminär självdeklaration som i 16 § sägs icke avgivits eller upplysning om den skattskyldiges inkomstförhållanden eljest icke vunnits, bedömas med ledning av senast verkställda årliga taxering. Därest därvid den skattskyldiges inkomst av annat än tjänst och tillfällig förvärvsverksamhet uppgår till högst en fjärdedel av den sammanlagda uppskattade inkomsten, bör den skattskyldige erlægga preliminär A-skatt. Eljest bör han påföras preliminär B-skatt. Har preliminär självdeklaration avlämnats eller upplysning om den skattskyldiges inkomstförhållanden eljest vunnits, skall frågan huruvida preliminär A-skatt eller preliminär B-skatt bör erlägg-

1. Frågan huruvida skattskyldig skall erlægga preliminär A-skatt eller preliminär B-skatt skall, då preliminär självdeklaration som i 16 § sägs icke avgivits eller upplysning om den skattskyldiges inkomstförhållanden eljest icke vunnits, bedömas med ledning av senast verkställda årliga taxering. Därest därvid den skattskyldiges inkomst av annat än tjänst och tillfällig förvärvsverksamhet uppgår till högst en fjärdedel av den sammanlagda uppskattade inkomsten, bör den skattskyldige *i regel* erlægga preliminär A-skatt. Eljest bör han påföras preliminär B-skatt. *Preliminär A-skatt skall utgå även om den skattskyldige uppger sig driva rörelse, där det av utredning i ärendet framgår att hans verksamhet bedrivs under sådana förhållanden som mot-*

Nuvarande lydelse

gas bedömas med motsvarande tillämpning av vad nyss sagts, därvid hänsyn dock skall tagas till förhållandet mellan annan inkomst än i 3 § 2 mom. under 1 första och andra styckena sägs och den sammanlagda uppskattade inkomsten.

Föreslagen lydelse

svarar arbetsanställning. Har preliminär självdeklaration avlämnats eller upplysning om den skattskyldiges inkomstförhållanden eljest vunnits, skall frågan huruvida preliminär A-skatt eller preliminär B-skatt bör erläggas bedömas med motsvarande tillämpning av vad nyss sagts, därvid hänsyn dock skall tagas till förhållandet mellan annan inkomst än i 3 § 2 mom. under 1 första och andra styckena sägs och den sammanlagda uppskattade inkomsten.

Av 3 § 2 mom. framgår, att preliminär B-skatt må påföras i stället för preliminär A-skatt, därest särskilda omständigheter, t. ex. speciella svårigheter att verkställa i 39 § omförmålt skatteavdrag, föreligga. Å andra sidan kunna omständigheterna vara sådana, att preliminär B-skatt visserligen framstår som den naturliga skatteformen, men att preliminär A-skatt likväl bör erläggas, exempelvis därför att den skattskyldige vid upprepade tillfällen tidigare år underlåtit att i vederbörlig ordning inbetala debiterad preliminär skatt.

till 69 §

Räntesatserna enligt 69 § 1 mom. skall bestämmas med utgångspunkt i den högsta allmänt förekommande årsränta som vid fastställelsen gäller vid inlåning i bank. Därvid uppkommen räntesats som icke utgöres av hel eller halv procentenhet jämnas till närmaste högre sådan procentenhet.

till 85 §

Som exempel på förhållande, varöver den skattskyldige icke skäligen kunnat råda, må nämnas att arbetsgivaren felaktigt uträknat den skattskyldiges preliminära skatt eller att skattskyldig, som påförts ränta å kvarstående skatt i en kommun, i annan kommun erlagt för hög preliminär skatt. Vidare må nämnas det fall, att den kvarstående skatten beror på att beskattningsnämnd frångått den skattskyldiges deklaration; befrielse från räntebetalning må dock i dylikt fall icke medgivas, därest omständigheterna äro så-

Som exempel på förhållande, varöver den skattskyldige icke kunnat råda, må nämnas att arbetsgivaren felaktigt uträknat den skattskyldiges preliminära skatt eller att skatt beräknats enligt för gift skattskyldig gällande bestämmelser och den skattskyldige på grund därav och med hänsyn till övriga förhållanden icke kunnat rätt uträkna den slutliga skatten eller att den kvarstående skatten beror på att taxeringen bestämts med frångående av den skattskyldiges deklaration. Därest taxeringsåtgärden avsett rättelse av uppen-

Nuvarande lydelse

dana att den skattskyldige bort förstå att *beskattningsnämnderna* skulle komma att *frånga* deklarationen.

Riksskatteverket äger lämna anvisningar i frågor rörande *räntebefrielse*.

Föreslagen lydelse

bar felräkning eller misskrivning eller omständigheterna äro sådana att den skattskyldige *uppenbarligen* bort förstå att *deklarationen* skulle komma att *frångås*, skall *nedsättning av avgift medgivas endast om särskilda omständigheter föreligga*.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer äger lämna anvisningar i frågor rörande *avgiftsbefrielse*.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1975.

1. Äldre lydelse av 27 § 3 mom., 28 §, 31 § andra stycket, 49 § 1 och 2 mom., 68 § 1 och 2 mom., 69 § 1 mom., 85 § 2 mom. och anvisningarna till 85 § gäller fortfarande i fråga om skatt på grund av 1974 eller tidigare års taxering samt på grund av eftertaxering för år 1974 eller tidigare år. Anvisningarna till 69 § gäller icke vid debitering av skatt på grund av taxering eller eftertaxering för nämnda år.

2. Äldre lydelse av 31 § första stycket gäller fortfarande vid debitering av skatt på grund av eftertaxering som beslutats i första instans före ikraftträdandet.

3. Äldre lydelse av 49 § 4 mom., 69 § 2 mom. och 75 § samt 69 § 3 mom. gäller fortfarande vid beräkning av ränta intill den 1 januari 1976. Ränta enligt 32 § beräknas icke för tid före den 1 april 1976.

4. Bestämmelserna i 64 § tillämpas ej beträffande fordran som överlämnats till indrivning före ikraftträdandet av denna lag.

2 Förslag till

Lag om ändring i förordningen (1908: 128) angående bevilningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter

Härigenom förordnas i fråga om förordningen (1908: 128) angående bevilningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter

dels att i 4 § 4 och 10 mom. orden "Kungl. Maj:t" skall bytas ut mot "regeringen",

dels att i 4 § 5, 14 och 15 mom. samt i 6 § ordet "förordning" skall bytas ut mot "lag" och i 4 § 13 mom. orden "Kungl. Maj:ts befallningshavande" bytas ut mot "länsstyrelsen",

dels att rubriken till förordningen och 5 § 1 mom. skall ha nedan angivna lydelse.

Lag om bevilningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter

Nuvarande lydelse

1 m o m.¹ I fråga om *de efter denna förordning utgående bevilningsavgifter* skall, i den mån för-

Föreslagen lydelse

5 §

1 m o m. I fråga om *avgift enligt denna lag* skall, i den mån *lagen* icke innehåller särskilda be-

¹ Senaste lydelse 1969: 791.

Nuvarande lydelse

ordningen icke innehåller särskilda bestämmelser, i tillämpliga delar gälla vad rörande debitering, uppbörd, redovisning, restitution, avskrivning och avkortning, efterkrav samt ansvarighet för debitering, uppbörd och redovisning är eller varder stadgat för kronans medel i allmänhet.

Har den, som är berättigad att återfå erlagd bevilningsavgift enligt denna *förordning*, i stället att erlägga skatt som avses i uppbördslagen, skola bestämmelserna i 68 § 3 och 4 mom. sistnämnda lag äga motsvarande tillämpning.

Samtidigt med inlevereringen av kronan tillkommande andel av bevilningsavgift enligt denna *förordning* skall till vederbörande kommun i behörig ordning överlämnas dess andel därav.

Vid redovisningen över uppbörden av de efter denna *förordning* utgående bevilningsavgifter skola såsom verifikationer biläggas dels förteckning upptagande ej mindre antalet hållna föreställningar samt beträffande var och en av dem tiden och stället för densamma, de vid föreställningen uppträdande avgiftspliktiga personernas namn och nationalitet samt, i den mån avgiften erlagts eller skall erläggas till redogöraren, i förra fallet avgiftens belopp och tiden för dess inflytande och i senare fallet de åtgärder, som vidtagits för indrivning av förfallen ogulden avgift, än även föreställning, till vars hållande under den med redovisningen avsedda tid tillstånd meddelats, men vilken icke givits, dels avskrifter av utfärdade tillståndsbevis, dels enligt 4 § 5 mom. andra stycket meddelade skriftliga beslut, dels jämlikt 4 § 6 mom. avgivna deklARATIONER, dels ock bevis, att vederbörande kommuner tillkom-

Föreslagen lydelse

stämmelser, i tillämpliga delar gälla vad som föreskrives om skatt enligt uppbördslagen (1953: 272).² Erlägges icke bevilningsavgift inom föreskriven tid, utgår restavgift enligt 58 § 1 mom. första stycket uppbördslagen.

Har den, som är berättigad att återfå erlagd bevilningsavgift enligt denna *lag*, i stället att erlägga skatt som avses i uppbördslagen, skola bestämmelserna i 68 § 3 och 4 mom. sistnämnda lag äga motsvarande tillämpning.

Samtidigt med inlevereringen av staten tillkommande andel av bevilningsavgift enligt denna *lag* skall till vederbörande kommun i behörig ordning överlämnas dess andel därav.

Vid redovisningen över uppbörden av de efter denna *lag* utgående bevilningsavgifter skola såsom verifikationer biläggas dels förteckning upptagande ej mindre antalet hållna föreställningar samt beträffande var och en av dem tiden och stället för densamma, de vid föreställningen uppträdande avgiftspliktiga personernas namn och nationalitet samt, i den mån avgiften erlagts eller skall erläggas till redogöraren, i förra fallet avgiftens belopp och tiden för dess inflytande och i senare fallet de åtgärder, som vidtagits för indrivning av förfallen ogulden avgift, än även föreställning, till vars hållande under den med redovisningen avsedda tid tillstånd meddelats, men vilken icke givits, dels avskrifter av utfärdade tillståndsbevis, dels enligt 4 § 5 mom. andra stycket meddelade skriftliga beslut, dels jämlikt 4 § 6 mom. avgivna deklARATIONER, dels ock bevis, att vederbörande kommuner tillkom-

² Rubrikens lydelse enligt prop. 1974: 132.

Nuvarande lydelse

mande andelar av bevilningsavgifterna blivit till dem utbetalta.

Föreslagen lydelse

mande andelar av bevilningsavgifterna blivit till dem utbetalta.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1975.

Förekommer i lag eller annan författning ordet "förordning" eller böjningsform av detta ord och avses därmed förordningen angående bevilningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter skall detta vid ikraftträdandet av denna lag bytas ut mot "lag" i motsvarande form. Äldre lydelse av förordningens rubrik, som förekommer i lag eller annan författning, skall vid samma tidpunkt bytas ut mot rubrikens nya lydelse.

3 Förslag till**Lag om ändring i förordningen (1928: 376) om särskild skatt å vissa lotterivinster**

Härigenom förordnas i fråga om förordningen (1928: 376) om särskild skatt å vissa lotterivinster

dels att i 3 § orden "Kungl. Maj:t" och i 4 § ordet "Konungen" skall bytas ut mot "regeringen",

dels att i 3 a § ordet "kontrollstyrelsen" skall bytas ut mot "riksskatteverket" och ordet "förordning" mot "lag",

dels att nuvarande 4 § skall betecknas 5 §,

dels att i förordningen skall införas en ny paragraf, 4 §, av nedan angivna lydelse,

dels att rubriken till förordningen skall ha nedan angivna lydelse.

Lag om särskild skatt å vissa lotterivinster*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse**4 §*

Har skatt icke erlagts eller erlagts med lägre belopp än som enligt riksskatteverkets beslut skall erläggas, skall verket anmana anordnaren av lotteriet att omedelbart inbetala felande belopp. Överstiger inbetalt belopp vad som enligt beslutet skall erläggas, äger anordnaren omedelbart återfå det överskjutande beloppet jämte ränta.

Bestämmelserna i 27—29 §§ lagen (1959: 92) om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning om ränta och restavgift äger motsvarande tillämpning på skatt enligt denna lag.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1975.

Den nya lydelsen av 4 § tillämpas icke i fråga om skattefordran, som överlämnats till indrivning före ikraftträdandet av denna lag.

Förekommer i lag eller annan författning ordet "förordning" eller böjningsform av detta ord och avses därmed förordningen om särskild skatt å vissa lotterivinster skall detta vid ikraftträdandet av denna lag bytas ut mot "lag" i motsvarande form.

4 Förslag till

Lag om ändring i förordningen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt

Härigenom förordnas i fråga om förordningen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt

dels att i 23, 27, 28, 31, 38 och 47—49 §§, 55 § 1 mom., 57—58 a, 62, 64, 71 och 73 §§ ordet "Konungen" och böjningsform av detta ord skall bytas ut mot "regeringen" i motsvarande form,

dels att i 1, 3, 23, 27, 31, 33 och 49 §§, 55 § 1 mom., 67, 69 och 71—73 §§ ordet "förordning" skall bytas ut mot "lag",

dels att rubriken till förordningen samt 17, 52 och 53 §§, 55 § 2 och 3 mom. samt 61 § skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i förordningen skall införas två nya paragrafer, 52 a och 61 a §§, av nedan angivna lydelse.

Lag om arvsskatt och gåvoskatt

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 §¹

För företeende av sådan handling rörande delning av dödsbo, som avses i 15 §, eller av arvskifteshandling skall av beskattningsmyndigheten medgivas anstånd med skattens fastställande, såvitt arvinge, universell testamentstagare, boutredningsman eller testamentsexekutor gör framställning därom i samband med ingivande inom vederbörlig tid av bouppteckning för inregistrering.

Anstånd skall bestämmas till högst fyra månader från det bouppteckningen senast skolat vara ingiven. Ställes omedelbart eller, om anstånd redan beviljats, före anståndstidens utgång nöjaktig säkerhet för det belopp, vartill skatten uppgår vid lotternas beräkning enligt lag och testamente, må anstånd medgivas högst ett år från det bouppteckningen senast skolat vara ingiven.

Anstånd som nu sagts skall icke föranleda uppskov med bouppteckningens registrering.

På framställning av delägare, boutredningsman eller testamentsexekutor i dödsbo efter den, som vid sin död ej hade hemvist i riket, skall för förrättande av sådan delning av dödsbo, som avses i 15 §, eller av arvskifte anstånd beviljas med avlämnande av deklaration, därvid bestämmelserna i första och andra styckena skola äga motsvarande tillämpning.

Ställd säkerhet skall av beskattningsmyndigheten omedelbart överlämnas till länsstyrelsen. Mot bevis att sedermera påfordrad skatt blivit gulden skall säkerheten återställas till den, som nedsatt densamma. Därest genom löftesmans död eller av annan orsak säkerheten blivit minskad och icke efter anmaning annan nöjaktig säkerhet lämnas,

¹ Senaste lydelse 1958: 562.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

skall beskattningsmyndigheten förklara beviljat anstånd icke vidare gälla.

Om skyldighet att, då anstånd med skattens fastställande ägt rum, å skatten gälda ränta stadgas i 52 § 1 mom.

52 §

1 m o m.² Skatt enligt denna förordning skall, i den mån ej jämlikt 55 § anstånd medgivits, erläggas inom sex veckor efter det att beslut om skattens fastställande meddelats eller den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten erhållit meddelande om att skattskyldig vitsordat anmärkning som framställts av denna myndighet.

Har jämlikt 17 § anstånd med skattens fastställande ägt rum, skall beskattningsmyndigheten från dagen då bouppteckning senast skolat vara ingiven eller, där skatten uttages efter deklaration, från dagen då, om anstånd ej beviljats, deklarationen senast skolat vara avlämnad till dagen för skattens fastställande påföra ränta å skattebeloppet efter den procent, som Konungen i anslutning till det allmänna ränteläget fastställer varje år i december att gälla för det påföljande året. Skall jämlikt 54 § skatten förskjutas av dödsboet, påföres vid skattens fastställande ränta utan uppdelning å de särskilda skattskyldiga. Vad av beräknad ränta överskjuter helt krontal bortfaller.

Skatten jämte ränta, där sådan påförts, skall, då underrätt är beskattningsmyndighet, betalas till länsstyrelsen i det län, dit underrätten hör, och eljest till den länsstyrelse, som är beskattningsmyndighet.

1 m o m. Skatt enligt denna lag skall, i den mån ej jämlikt 55 § anstånd medgivits, erläggas inom sex veckor efter det att beslut om skattens fastställande meddelats eller den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten erhållit meddelande om att skattskyldig vitsordat anmärkning som framställts av denna myndighet.

Har skatt icke fastställts inom åtta månader efter det bouppteckning eller deklaration, oavsett om anstånd beviljats, senast skolat vara ingiven, skall ränta utgå från och med närmast efterföljande månad till och med den månad då skatten fastställts av beskattningsmyndighet. Skall jämlikt 54 § skatten förskjutas av dödsboet, påföres vid skattens fastställande ränta utan uppdelning på de särskilda skattskyldiga. Ränta utgår under visst kalenderår efter den högre av de räntesatser som gäller vid beräkning av ränta för det året enligt 69 § 1 mom. uppbördslagen (1953: 272).³ Räntebelopp som understiger femtio kronor påföres ej. Öretal som uppkommer vid ränteberäkningen bortfaller.

Har beslut, som föranlett ränta, ändrats på sådant sätt att ränta icke skulle ha utgått eller skulle ha utgått med annat belopp om ändringsbeslutet beaktats vid ränteberäkningen, skall ny beräkning av ränta göras och för mycket påförd eller uppburen ränta återbe-

² Senaste lydelse 1964: 310.

³ Rubrikens lydelse enligt prop. 1974: 132.

Nuvarande lydelse

2 m o m.⁴ Vid erläggande av arvsskatt, som jämlikt 54 § skall av dödsboet förskjutas, må efter tillstånd av beskattningsmyndigheten intill ett belopp, motsvarande högst hälften av skatten, såsom betalningsmedel gälla skuldebrev, till säkerhet för vilket, jämlikt gällande bestämmelser angående inteckning i fast egendom, tomträtt, vattenfallsrätt, fartyg, jordbruksinventarier eller förlagsegendom, inteckning meddelats i boet tillhörig egendom, eller ock skuldförbindelse med säkerhet av sådant skuldebrev.

Sålunda intecknat skuldebrev vare gällande såsom betalningsmedel eller säkerhet endast i den mån detsamma fastställts att gälla inom det värde, till vilket den intecknade egendomen upptagits i ärendet angående arvsskattens fastställande, och därjämte endast under förutsättning, att inteckningen omfattar jämväl ränta efter den procent, som *Konungen* föreskriver.

Överstiger den arvsskatt, som skall av dödsboet förskjutas, 20 000 kronor må därjämte, intill skattens halva belopp, å inländsk börs noterade aktier, som ingå bland dödsboets tillgångar, eller skuldebrev, för vilket lämnas säkerhet i börsnoterade eller andra aktier, gälla såsom betalningsmedel i enlighet med de föreskrifter *Konungen* meddelar.

Å skuld, som avses i första och tredje styckena, skall gäldas ränta efter den procent, som *Konungen* i anslutning till det allmänna rätteläget fastställer varje år i december att gälla för det påföljande året. Räntan räknas från den dag då beslut meddelats om att skatten må erläggas med betalningsmedel varom nu är fråga.

Föreslagen lydelse

talas. Belopp under fem kronor återbetalas icke. Bestämmelserna i denna lag om skatt skola i tillämpliga delar gälla även ränta.

Sålunda intecknat skuldebrev vare gällande såsom betalningsmedel eller säkerhet endast i den mån detsamma fastställts att gälla inom det värde, till vilket den intecknade egendomen upptagits i ärendet angående arvsskattens fastställande, och därjämte endast under förutsättning, att inteckningen omfattar jämväl ränta efter den procent, som *regeringen* föreskriver.

Överstiger den arvsskatt, som skall av dödsboet förskjutas, 20 000 kronor må därjämte, intill skattens halva belopp, å inländsk börs noterade aktier, som ingå bland dödsboets tillgångar, eller skuldebrev, för vilket lämnas säkerhet i börsnoterade eller andra aktier, gälla såsom betalningsmedel i enlighet med de föreskrifter *regeringen* meddelar.

Å skuld, som avses i första och tredje styckena, skall gäldas ränta. Räntan utgår från och med månaden efter den då beslut meddelats om att skatten må erläggas med betalningsmedel varom nu är fråga till och med den månad då skulden betalats. I fråga om räntan gälla i övrigt bestämmelserna i 1 mom.

52 a §

Fastställer överrätt skatt till högre belopp än beskattningsmyndigheten förut beräknat eller visor skattskyldig anmärkning av

⁴ Senaste lydelse 1964: 310.

Nuvarande lydelse

I fall, där underrätt fastställt skatt, skall rätten till den länsstyrelse, som enligt 52 § 1 mom. tredje stycket är uppbördsmyndighet, snarast översända till rätten ingiven bouppteckning eller annan handling, som sägs i 51 § andra stycket, eller bouppteckning, som tillhandahållits rätten jämlikt tredje stycket sistnämnda paragraf. Därjämte åligger det rätten att, enligt vad *Konungen* närmare bestämmer, tillställa länsstyrelsen de uppgifter, som fordras för uppbörd av skatten. Vad nu sagts skall äga motsvarande tillämpning, när överrätt fastställt skatt till högre belopp än förut beräknats eller skattskyldig vitsordat anmärkning som framställts av

Föreslagen lydelse

den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten, skall på sålunda tillkommande skattebelopp utgå ränta.

Vid beräkning av ränta enligt första stycket gäller,

att ränta utgår från och med den andra månaden efter den, då beskattningsmyndigheten meddelat beslut angående skatten, dock att ränta på skatt, som motsvarar tidigare återbetalat skattebelopp, skall utgå från och med månaden efter den då skattebeloppet återbetalades, samt

att ränta utgår till och med den månad, då skatten förfaller till betalning enligt 52 § 1 mom. första stycket, dock icke för längre tid än två år.

I fråga om räntan gälla i övrigt bestämmelserna i 52 § 1 mom. dock att räntan påföres av länsstyrelsen. Ränta utgår även på ränta enligt 61 § som återbetalas. Vid beräkning av ränta för tid som infaller efter utgången av det år då skatten fastställes tillämpas den räntesats som gäller för det år då skatten fastställes.

53 §⁵

I fall, där underrätt fastställt skatt, skall rätten till den länsstyrelse, som enligt 52 § 1 mom. tredje stycket är uppbördsmyndighet, snarast översända till rätten ingiven bouppteckning eller annan handling, som sägs i 51 § andra stycket, eller bouppteckning, som tillhandahållits rätten jämlikt tredje stycket sistnämnda paragraf. Därjämte åligger det rätten att, enligt vad *regeringen* närmare bestämmer, tillställa länsstyrelsen de uppgifter, som fordras för uppbörd av skatten. Vad nu sagts skall äga motsvarande tillämpning, när överrätt fastställt skatt till högre belopp än förut beräknats eller skattskyldig vitsordat anmärkning som framställts av

⁵ Lydelse enligt prop. 1974: 132. Jfr 1969: 386.

Nuvarande lydelse

den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten.

Inbetalning enligt 52 § 1 mom. tredje stycket skall ske till postgiro-konto hos länsstyrelsen. Inbetalningen sker kostnadsfritt. Skatten skall anses vara erlagd den dag, då inbetalningskort eller försändelse innehållande girokort inkommit till postanstalt.

Har skatt icke erlagts inom föreskriven tid, skall länsstyrelsen, om ej annat följer av vad i 6 § sista stycket stadgas, förordna om uttagande av felande belopp i den ordning, som enligt uppbörds-lagen gäller för indrivning av restförd skatt. *Avgift för indrivningen skall utgå enligt grunder som av Konungen bestämmas.*

Handling, som enligt första stycket tillställts länsstyrelsen och som ingivaren äger återfå, må länsstyrelsen icke utlämna till denne förrän skatt, med vars erläggande anstånd ej medgivits, blivit erlagd. Innan handlingen utlämnas, skall den förseas med anteckning om beloppet av inbetald skatt.

Handling som avses i 49 a § överlämnas till den skattskyldige sedan skatt, med vars erläggande anstånd ej medgivits, blivit erlagd. Innan handlingen utlämnas, skall den förseas med anteckning om beloppet av inbetald skatt.

Föreslagen lydelse

den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten.

Har skatt icke erlagts inom föreskriven tid, skall länsstyrelsen, om ej annat följer av vad i 6 § sista stycket stadgas, förordna om uttagande av felande belopp i den ordning, som enligt uppbördslagen (1953: 272) gäller för indrivning av restförd skatt. *Därvid utgår restavgift enligt 58 § 1 mom. första stycket lagen.*

55 §

2 m o m.⁶ Första inbetalningen skall äga rum inom tid, som anges i 52 § 1 mom., och skall uppgå, om skatten uppdelas i endast två poster, minst till en fjärdedel av skattens belopp och i andra fall minst till belopp motsvarande skattebeloppet delat med antalet inbetalningar. Andra inbetalningen skall verkställas å årsdagen för beslutet om skattens fastställande och envar av de följande å motsvarande dag det år, varunder den förfaller till betalning; och skola dessa inbetalningar uppgå till sinsemellan lika belopp. Å skatt, med vars erläggande anstånd åtnjutes, skall gäldas ränta efter den procent, som Konungen i anslutning till det allmänna ränteläget fastställer varje år i december att gälla för det påföljande året. Räntan räknas från den dag då anståndsbeslutet meddelats.

⁶ Senaste lydelse 1958: 562.

2 m o m. Första inbetalningen skall äga rum inom tid, som anges i 52 § 1 mom., och skall uppgå, om skatten uppdelas i endast två poster, minst till en fjärdedel av skattens belopp och i andra fall minst till belopp motsvarande skattebeloppet delat med antalet inbetalningar. Andra inbetalningen skall verkställas å årsdagen för beslutet om skattens fastställande och envar av de följande å motsvarande dag det år, varunder den förfaller till betalning; och skola dessa inbetalningar uppgå till sinsemellan lika belopp. Å skatt, med vars erläggande anstånd åtnjutes, utgår ränta. Räntan utgår från och med månaden efter den då skatten skulle ha erlagts om anstånd icke medgivits till och med den månad då anståndstiden gått till ända. I fråga om räntan gälla i övrigt bestämm-

Nuvarande lydelse

3 m o m.⁷ Framställning om anstånd skall skriftligen göras senast då skatteärendet upptages till avgörande. Beviljas anstånd, skall inom tid, som beskattningsmyndigheten utsätter, till denna avlämnas till *Kungl. Maj:t och kronan* utfärdad skuldförbindelse å det belopp anståndet avser jämte ränta. Medgives anstånd, skall därjämte inom samma tid ställas nöjaktig säkerhet, dock att sådan skyldighet icke föreligger för skattskyldig med avseende å skatt som skall utgå för nyttjanderätt eller rätt till ränta, avkomst eller annan förmån eller för rätt, som avses i 8 § andra stycket. Fullgöres ej vad i detta moment föreskrivits, anses anståndet förverkat.

Föreslagen lydelse

melserna i 52 § 1 mom., dock att räntan påföres av länsstyrelsen.

3 m o m. Framställning om anstånd skall skriftligen göras senast då skatteärendet upptages till avgörande. Beviljas anstånd, skall inom tid, som beskattningsmyndigheten utsätter, till denna avlämnas till *staten* utfärdad skuldförbindelse å det belopp anståndet avser jämte ränta. Medgives anstånd, skall därjämte inom samma tid ställas nöjaktig säkerhet, dock att sådan skyldighet icke föreligger för skattskyldig med avseende å skatt som skall utgå för nyttjanderätt eller rätt till ränta, avkomst eller annan förmån eller för rätt, som avses i 8 § andra stycket. Fullgöres ej vad i detta moment föreskrivits, anses anståndet förverkat.

61 §

Äger på grund av bestämmelserna i 27 §, 33 § 3 mom. eller 56—59 §§ eller enligt överrätts beslut dödsbo eller skattskyldig återfå erlagd skatt, skall i den ordning, som i fråga om restitution av *kronoutskylder* är föreskriven, skattebeloppet på ansökan kostnadsfritt återbetalas ändå att till grund för återbetalningen åberopat beslut, där det meddelats av underrätt eller länsstyrelse, ej vunnit laga kraft. Dödsbo eller skattskyldig äge ock, utom i fall som avses i 57 och 58 §§, att å återbetalat belopp erhålla ränta *efter fem procent om året från och med den dag beloppet efter meddelat beslut om skattens fastställande blivit inbetalat till den dag det samma återbekommes; dock må ränta ej utgå för längre tid än till dess trettio dagar förflutit efter det laga kraft åkommit det beslut, enligt vilket beloppet skall återbekommas, och i varje fall ej för längre tid än ett år från det under-*

Äger på grund av bestämmelserna i 27 §, 33 § 3 mom. eller 56—59 §§ eller enligt överrätts beslut dödsbo eller skattskyldig återfå erlagd skatt, skall i den ordning som är föreskriven i fråga om restitution av *skatt enligt uppbördslagen (1953: 272)*⁸, skattebeloppet på ansökan kostnadsfritt återbetalas ändå att till grund för återbetalningen åberopat beslut, där det meddelats av underrätt eller länsstyrelse, ej vunnit laga kraft. Dödsbo eller skattskyldig äge ock, utom i fall som avses i 57—58 a §§, att å återbetalat belopp erhålla ränta.

⁷ Senaste lydelse 1958: 562.

⁸ Rubrikens lydelse enligt prop. 1974: 132.

Nuvarande lydelse

rätt eller länsstyrelse först meddelat beslut om skattens fastställande.

I fall, som avses i 57 och 58 §§, ankommer det på *Konungen* att förordna i vad mån ränta skall utgå å skattebelopp, som återbetalas; dock må ränta ej beräknas efter högre räntefot eller för längre tid än i första stycket är stadgat.

Har jämlikt 55 § anstånd medgivits med erläggande av skatt, skall vid befrielse från hela det skattebelopp, som utestår oguldet, avlämnad skuldförbindelse återställas. Avser befrielse endast del av oguldet skattebelopp, skola de årliga inbetalningarna i motsvarande mån nedsättas.

Föreslagen lydelse

I fall, som avses i 57—58 a §§, ankommer det på *regeringen* att förordna i vad mån ränta enligt första stycket skall utgå å skattebelopp, som återbetalas.

61 a §

Ränta enligt 61 § första stycket utgår från och med månaden efter den, då skattebeloppet efter meddelat beslut om skattens fastställande blivit inbetalat, till och med den månad då beloppet utbetalas. Ränta utgår även på ränta enligt 52 och 52 a §§ samt 55 § 2 mom., som återbetalas. I fråga om räntan gälla i övrigt bestämmelserna i 52 § 1 mom., dock att räntan beräknas av länsstyrelsen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1975.

Ränta enligt 52 § 1 mom. andra stycket eller enligt 52 a § beräknas icke för tid före ikraftträdandet av denna lag. Ränta enligt äldre lydelse av 52 § 1 mom. beräknas endast intill den 1 januari 1976 om anstånd med skattens fastställande enligt 17 § medgivits före ikraftträdandet.

Äldre lydelse av 53 § tredje stycket gäller fortfarande i fråga om skattefordran som överlämnats till indrivning före ikraftträdandet av denna lag.

Förekommer i lag eller annan författning ordet "förordning" eller böjningsform av detta ord och avses därmed förordningen om arvsskatt och gåvoskatt skall detta vid ikraftträdandet av denna lag bytas ut mot "lag" i motsvarande form.

5 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt**

Härigenom förordnas att 28 § lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***28 §²**

Medgives avräkning av utländsk skatt, skall länsstyrelsen förordna om avkortning eller, när restitution skall ske, tillstålla den skattskyldige honom tillkommande belopp.

¹ Rubrikens lydelse enligt prop. 1974: 132.

² Senaste lydelse 1966: 730.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

På restituerat belopp utgår icke ränta.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1976. Äldre lydelse av 28 § gäller fortfarande i fråga om restitutionsränta för tid före ikraftträdandet.

6 Förslag till

Lag om ändring i förordningen (1947: 577) om statlig förmögenhetsskatt

Häri genom förordnas i fråga om förordningen (1947: 577) om statlig förmögenhetsskatt

dels att i 19—21 och 23 §§ ordet "Konungen" skall bytas ut mot "regeringen",

dels att i 1, 2, 4, 10, 11, 15—17, 19 och 20 §§ samt i rubriken närmast före 20 § ordet "förordning" och böjningsform av detta ord skall, om det avser denna förordning, bytas ut mot "lag" i motsvarande form,

dels att rubriken till förordningen skall ha nedan angivna lydelse.

Lag om statlig förmögenhetsskatt

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1975.

Förekommer i lag eller annan författning ordet "förordning" eller böjningsform av detta ord och avses därmed förordningen om statlig förmögenhetsskatt skall detta vid ikraftträdandet av denna lag bytas ut mot "lag" i motsvarande form.

7 Förslag till

Lag om ändring i förordningen (1951: 763) angående beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst

Häri genom förordnas i fråga om förordningen (1951: 763) angående beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst

dels att i 10 § ordet "Konungen" skall bytas ut mot "regeringen",

dels att i 1, 3, 6 och 10 §§ samt anvisningarna till 1 § ordet "förordning" och böjningsform av detta ord skall, om det avser denna förordning, bytas ut mot "lag" i motsvarande form,

dels att rubriken till förordningen och 5 § skall ha nedan angivna lydelse.

Lag om beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

5 §¹

Bifalles ansökan varom i 4 § sägs, skall länsstyrelsen meddela förordnande om avkortning eller, där restitution skall ske, tillställa den skattskyldige honom tillkommande belopp. Därvid tillämpas bestämmelserna i 87 § uppbördslagen.

¹ Lydelse enligt prop. 1974: 132. Jfr 1967: 634.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Vid restitution utgår icke ränta enligt 69 § 2 mom. uppbördslagen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1976.

Bestämmelsen i 5 § andra stycket gäller fortfarande i fråga om restitutionsränta för tid före ikraftträdandet.

Förekommer i lag eller annan författning ordet "förordning" eller böjningsform av detta ord och avses därmed förordningen angående beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst skall detta vid ikraftträdandet av denna lag bytas ut mot "lag" i motsvarande form. Äldre lydelse av förordningens rubrik, som förekommer i lag eller annan författning, skall vid samma tidpunkt bytas ut mot rubrikens nya lydelse.

8 Förslag till**Lag om ändring i förordningen (1953: 397) angående avgift för fettvaror som användas för framställning av fettemulsion m. m.**

Härigenom förordnas i fråga om förordningen (1953: 397) angående avgift för fettvaror som användas för framställning av fettemulsion m. m.

dels att i 2, 11 och 19 §§ orden "Kungl. Maj:t" skall bytas ut mot "regeringen",

dels att i 1, 3, 8, 11, 16 och 19 §§ ordet "förordning" och böjningsform av detta ord skall, om det avser denna förordning, bytas ut mot "lag" i motsvarande form,

dels att rubriken till förordningen samt 9 § skall ha nedan angivna lydelse.

Lag om avgift för fettvaror som användas för framställning av fettemulsion m. m.*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***9 §**

Överinseendet å kontrollen att avgift behörigen erlägges handhaves av riksskatteverket.

Lagen (1959: 92) om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning¹ gäller i tillämpliga delar i fråga om avgift enligt denna lag. Överinseendet å kontrollen att avgift behörigen erlägges handhaves av riksskatteverket.

Tillverkare är pliktig att för tillsyn bereda kontrolltjänsteman, närhelst denne det påfordrar, tillträde till samtliga för tillverkarens rörelse använda lokaler, att meddela riksskatteverket eller kontrolltjänsteman alla begärda upplysningar angående inköp och förbrukning i rörelsen av fettvaror samt att ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som riksskatteverket för erhållande av en betryggande kontroll över avgiftens behöriga erläggande meddelar, ävensom de anvisningar, som kontrolltjänsteman i enlighet med riksskatteverkets föreskrifter kan komma att lämna.

¹ Rubrikens lydelse enligt denna proposition.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

Tillverkare, som enligt lag är skyldig föra handelsböcker, åligger därjämte att vid anfordran hålla dessa med tillhörande handlingar tillgängliga för kontrolltjänsteman.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1975.

Äldre lydelse av 9 § gäller fortfarande i fråga om avgift som erlagts före ikraftträdandet av denna lag.

Förekommer i lag eller annan författning ordet "förordning" eller böjningsform av detta ord och avses därmed förordningen angående avgift för fettvaror som användas för framställning av fettemulsion m. m. skall detta vid ikraftträdandet av denna lag bytas ut mot "lag" i motsvarande form. Äldre lydelse av förordningens rubrik, som förekommer i lag eller annan författning, skall vid samma tidpunkt bytas ut mot rubrikens nya lydelse.

9 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1958: 295) om sjömansskatt**

Härigenom förordnas att 17 § 2 mom. samt 36 § 1 och 3 mom. lagen (1958: 295) om sjömansskatt¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

17 §

2 m o m.² Har skatt icke erlagts eller erlagts med för lågt belopp, åligger det sjömansskattekontoret att snarast möjligt framställa krav (revisionskrav) på felande belopp. Belopp under tio kronor utkräves dock icke.

2 m o m. Har skatt icke erlagts eller erlagts med för lågt belopp, åligger det sjömansskattekontoret att snarast möjligt framställa krav (revisionskrav) på felande belopp. Belopp under *tjugofem* kronor utkräves dock icke.

Revisionskrav skall dock icke framställas beträffande skattebelopp som fastställts till betalning genom beslut om rättelse enligt 15 § 3 eller 4 mom.

36 §

1 m o m.³ Innebär beslut av sjömansskattenämnden om jämkning eller rättelse att redare eller sjöman äger återfå erlagd skatt, skall återbetalning verkställas utan särskild ansökan. Belopp under *tio* kronor återbetalas dock icke.

1 m o m. Innebär beslut av sjömansskattenämnden om jämkning eller rättelse att redare eller sjöman äger återfå erlagd skatt, skall återbetalning verkställas utan särskild ansökan. Belopp under *tjugofem* kronor återbetalas dock icke.

Bestämmelserna i 68 § 3 och 4 mom. uppbördslagen skall i den omfattning riksskatteverket bestämmer äga motsvarande tillämpning vid restitution av sjömansskatt.

¹ Rubrikens lydelse enligt prop. 1974: 156. Lagen omtryckt 1970: 933.

² Senaste lydelse 1971: 814.

³ Lydelse enligt prop. 1974: 132.

Nuvarande lydelse

3 m o m. Sjöman eller redare som har rätt att återfå för mycket erlagd skatt skall erhålla ränta *därå efter fem procent för år. Uppkommer öretal vid beräkning av sådan ränta, skall räntebeloppet jämnas till närmast högre hela krontal. Ränta utgår dock icke, om räntebeloppet understiger tio kronor.*

Föreslagen lydelse

3 m o m. Sjöman eller redare som har rätt att återfå för mycket erlagd skatt skall erhålla ränta (*restitutionsränta*) på beloppet. Ränta utgår under visst kalenderår efter den högre av de räntesatser som gäller vid beräkning av ränta för det året enligt 69 § 1 mom. uppbördslagen (1953: 272)⁴. Räntebelopp som understiger femtio kronor utbetalas ej.

Vid beräkning av ränta skall iakttas,

att ränta utgår från och med den 1 juli året efter det år då skatten erlagts,

att ränta utgår till och med den månad, då beslut om återbetalning meddelas.

att ränta för skatt, avseende visst beskattningsår, utgår från och med den 1 mars nästföljande år, om skatten erlagts före denna tidpunkt, och i annat fall från och med månaden efter den då skatten erlagts,

att ränta utgår till och med den månad, då beslut om återbetalning meddelas, samt

att ränta utgår i helt krontal, varvid öretal bortfaller.

Har beslut som föranlett ränta ändrats på sådant sätt att ränta icke skulle ha utgått eller utgått med lägre belopp, om ändringsbeslutet beaktats vid ränteberäkningen, är sjöman eller redare skyldig återbetala vad han sålunda uppburit för mycket. Bestämmelserna om revisionskrav äga därvid motsvarande tillämpning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1975. Äldre lydelse av 36 § 3 mom. gäller fortfarande vid beräkning av ränta för tid före ikraftträdandet av denna lag.

10 Förslag till

Lag om ändring i förordningen (1959: 92) om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning

Härigenom förordnas i fråga om förordningen (1959: 92) om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning

dels att i 2, 37 g och 46 §§ orden "Kungl. Maj:t" skall bytas ut mot "regeringen",

dels att i 1, 2, 23, 37 g, 38, 46 och 49 §§ ordet "förordning" skall bytas ut mot "lag" och i 50 § ordet "riksräkenskapsverket" bytas ut mot "riksskatteverket",

dels att rubriken till förordningen samt 27 och 28 §§ skall ha nedan angivna lydelse.

⁴ Rubrikens lydelse enligt prop. 1974: 132.

Lag om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

27 §

Om den för viss beskattningsperiod av beskattningsmyndigheten eller besvärsmyndighet fastställda skatten överstiger vad som skolat utgöras enligt deklarationen eller, då beslut förut meddelats i saken, enligt det beslut, som närmast föregått, åligger det den skattskyldige att inom tid, som beskattningsmyndigheten bestämmer, till denna erlägga det felande beloppet. Vad nu sagts skall ock gälla, om genom beslut enligt 17 eller 20 § skatt fastställts, ehuru deklaration ej avgivits.

Skattskyldig har att erlägga ränta å oguldet skattebelopp efter sju procent om året, dock minst tio kronor. Räntan skall, om deklaration ej avgivits inom föreskriven tid eller den skattskyldige, utan att anstånd beviljats, underlåtit att inom sådan tid erlägga i deklaration angivet belopp, beräknas från den dag deklaration senast bort avgivas. I annat fall skall räntan beräknas från den dag då skattebeloppet enligt beslut av beskattningsmyndigheten senast bort inbetalas. Uppkommer öretal vid beräkning av ränta, skall räntebeloppet jämnas till närmast högre hela kronotal.

Skattskyldig har att erlägga ränta å oguldet skattebelopp efter sju procent om året, dock minst tio kronor. Räntan skall, om deklaration ej avgivits inom föreskriven tid eller den skattskyldige, utan att anstånd beviljats, underlåtit att inom sådan tid erlägga i deklaration angivet belopp, beräknas från den dag deklaration senast bort avgivas. I annat fall skall räntan beräknas från den dag då skattebeloppet enligt beslut av beskattningsmyndigheten senast bort inbetalas. *Ränta utgår till och med den dag, då betalning sker, dock längst till och med den dag då ärendet överlämnas till indrivning.* Uppkommer öretal vid beräkning av ränta, skall räntebeloppet jämnas till närmast högre hela kronotal.

Beskattningsmyndigheten äger avstå från ränta, om dröjsmålet med betalningen är obetydligt eller särskilda skäl eljest föranleda därtill.

28 §

På framställning av beskattningsmyndigheten skall *förfallet skattebelopp jämte ränta omedelbart uttagas genom utmätning.*

På framställning av beskattningsmyndigheten skall *skatt eller ränta, som ej erlagts inom den utsatta tiden, indrivs i den ordning som föreskrives i uppbördslagen (1953: 272)¹ om indrivning av restförd skatt. Därvid utgår restavgift enligt 58 § 1 mom. första stycket lagen.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1975.

Äldre lydelse av 27 och 28 §§ gäller fortfarande i fråga om skattefordran, som överlämnats till indrivning före ikraftträdandet av denna lag.

¹ Rubrikens lydelse enligt prop. 1974: 132.

Förekommer i lag eller annan författning ordet "förordning" eller böjningsform av detta ord och avses därmed förordningen om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning skall detta vid ikraftträdandet av denna lag bytas ut mot "lag" i motsvarande form.

11 Förslag till

Lag om ändring i stämpelskatteförordningen (1964: 308)

Härigenom förordnas i fråga om stämpelskatteförordningen (1964: 308)²

dels att i 1, 6, 7, 31, 48, 49, 56 och 57 §§ orden "Kungl. Maj:t" skall bytas ut mot "regeringen",

dels att i 2, 13, 21, 24, 41 b, 44, 45, 46, 49 och 55—57 §§ ordet "förordning" skall, om det avser denna förordning, bytas ut mot "lag",

dels att rubriken till förordningen samt 37 § 2 mom. skall ha nedan angivna lydelse.

Stämpelskattelag

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

37 §

2 m o m. Har skattskyldig underlåtit att inbetala skatt inom föreskriven tid, skall restavgift erläggas till den myndighet, som i sådant fall skall uppbära skatten. Restavgiften skall utgå efter *sex* öre för varje hel krona av den del av skatten som icke erlagts i rätt tid, dock ej med mindre belopp än tio kronor. *Restavgiften skall vid öretal över femtio avrundas uppåt och vid annat öretal avrundas nedåt till helt krontal.*

2 m o m. Har skattskyldig underlåtit att inbetala skatt inom föreskriven tid, skall restavgift erläggas till den myndighet, som i sådant fall skall uppbära skatten. Restavgiften skall utgå efter *fyra* öre för varje hel krona av den del av skatten som icke erlagts i rätt tid, dock ej med mindre belopp än tio kronor. *Öretal som uppkommer vid beräkning av restavgift jämnas till närmast högre hela krontal.*

När dröjsmålet med betalningen är obetydligt eller eljest särskilda skäl föranleda det, må befrielse från skyldighet att erlägga restavgift meddelas av länsstyrelse i fråga om skatt, som avses i 1 mom. första stycket, och av beskattningsmyndigheten beträffande annan skatt.

Riksrevisionsverket äger, i den mån så påkallas, meddela särskilda föreskrifter i fråga om befrielse från skyldighet att erlägga restavgift.

Riksskatteverket äger meddela föreskrifter i fråga om befrielse från skyldighet att erlägga restavgift.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1975.

Äldre lydelse av 37 § 2 mom. första stycket gäller fortfarande i fråga om skattefordran som överlämnats till indrivning före ikraftträdandet av denna lag.

² Förordningen omtryckt 1971: 454.

Förekommer i lag eller annan författning ordet "stämpelskatteförordning" eller böjningsform av detta ord skall detta vid ikraftträdandet av denna lag bytas ut mot "stämpelskattelag" i motsvarande form. Vidare skall vid samma tidpunkt ordet "förordning" eller böjningsform av detta ord, som förekommer i lag eller annan författning och avser stämpelskatteförordningen, bytas ut mot "lag" i motsvarande form.

12 Förslag till

Lag om ändring i förordningen (1967: 340) med vissa bestämmelser om prisreglering på jordbrukets område

Härigenom förordnas i fråga om förordningen (1967: 340) med vissa bestämmelser om prisreglering på jordbrukets område

dels att i 1, 6, 11, 12, 17, 22, 25—27, 32, 33 och 39 §§ ordet "Konungen" och böjningsform av detta ord skall bytas ut mot "regeringen" i motsvarande form,

dels att i 2, 9, 14, 22, 28, 34, 38 och 39 §§ samt i rubriken till förordningens bilaga ordet "förordning" och böjningsform av detta ord skall, om det avser denna förordning, bytas ut mot "lag",

dels att rubriken till förordningen samt 23 och 24 §§ skall ha nedan angivna lydelse.

Lag om prisreglering på jordbrukets område

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

23 §¹

Avgiftsskyldig skall erlagga ränta på oguldet avgiftsbelopp avseende avgift som uppbäres av jordbruksnämnden efter sju procent om året, dock minst tio kronor. Räntan skall beräknas från den dag avgiftsbeloppet enligt beslut av jordbruksnämnden senast bort betalas. Uppkommer öretal vid beräkning av ränta, skall räntebeloppet jämnas till närmast högre hela kronotal.

Avgiftsskyldig skall erlagga ränta på oguldet avgiftsbelopp avseende avgift som uppbäres av jordbruksnämnden efter sju procent om året, dock minst tio kronor. Räntan skall beräknas från den dag avgiftsbeloppet enligt beslut av jordbruksnämnden senast bort betalas. *Ränta utgår till och med den dag då betalning sker, dock längst till och med den dag då fordringen överlämnas till indrivning.* Uppkommer öretal vid beräkning av ränta, skall räntebeloppet jämnas till närmast högre hela kronotal.

Jordbruksnämnden äger avstå från ränta, om dröjsmålet med betalningen är obetydligt eller särskilda skäl annars föranleder till det.

24 §

På framställning av jordbruksnämnden skall *förfallet avgiftsbelopp jämnt ränta omedelbart uttagas genom utmätning.*

På framställning av jordbruksnämnden skall *avgift eller ränta, som ej erlagts inom den utsatta tiden, indrivnas i den ordning som*

¹ Senaste lydelse 1973: 999.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

föreskrives i uppbördslagen (1953: 272)¹ om indrivning av restförd skatt. Därvid utgår restavgift enligt 58 § 1 mom. första stycket lagen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1975.

Äldre lydelse av 23 och 24 §§ gäller fortfarande i fråga om fordran på avgift eller ränta, som överlämnats till indrivning före ikraftträdandet av denna lag.

Förekommer i lag eller annan författning ordet "förordning" eller böjningsform av detta ord och avses därmed förordningen med vissa bestämmelser om prisreglering på jordbrukets område skall detta vid ikraftträdandet av denna lag bytas ut mot "lag" i motsvarande form. Äldre lydelse av förordningens rubrik, som förekommer i lag eller annan författning, skall vid samma tidpunkt bytas ut mot rubrikens nya lydelse.

13 Förslag till**Lag om ändring i lagen (1974: 226) om prisreglering på fiskets område**

Härigenom förordnas i fråga om lagen (1974: 226) om prisreglering på fiskets område

dels att i 1, 6, 11, 14, 17, 18, 23 och 24 §§ orden "Kungl. Maj:t" och böjningsform av dessa ord skall bytas ut mot "regeringen" i motsvarande form,

dels att 15 § skall ha nedan angivna lydelse

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***15 §**

Avgiftsskyldig skall erlägga ränta på oguldet avgiftsbelopp avseende avgift som uppbäres av statens jordbruksnämnd efter sju procent om året, dock minst tio kronor. Räntan skall beräknas från den dag avgiftsbeloppet enligt beslut av jordbruksnämnden senast bort betalas. Uppkommer öretal vid beräkning av ränta, skall räntebeloppet jämnas till närmast högre hela kronotal.

Avgiftsskyldig skall erlägga ränta på oguldet avgiftsbelopp avseende avgift som uppbäres av statens jordbruksnämnd efter sju procent om året, dock minst tio kronor. Räntan skall beräknas från den dag avgiftsbeloppet enligt beslut av jordbruksnämnden senast bort betalas. *Ränta utgår till och med den dag då betalning sker, dock längst till och med den dag då fordringen överlämnas till indrivning.* Uppkommer öretal vid beräkning av ränta, skall räntebeloppet jämnas till närmast högre hela kronotal.

Jordbruksnämnden får avstå från ränta, om dröjsmålet med betalningen är obetydligt eller särskilda skäl annars föranleder till det.

¹ Rubrikens lydelse enligt prop. 1974: 132.

Nuvarande lydelse

På framställning av jordbruksnämnden skall *förfallet avgiftsbelopp jämte ränta omedelbart uttagas genom utmätning.*

Föreslagen lydelse

På framställning av jordbruksnämnden skall *avgift eller ränta, som ej erlagts inom den utsatta tiden, indrivras i den ordning som föreskrives i uppbördslagen (1953: 272)¹ om indrivning av restförd skatt. Därvid utgår restavgift enligt 58 § 1 mom. första stycket lügen.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1975. Äldre lydelse av 15 § gäller fortfarande i fråga om fordran på avgift eller ränta, som överlämnats till indrivning före ikraftträdandet.

14 Förslag till**Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370)**

Härigenom förordnas i fråga om kommunalskattelagen (1928: 370)
dels att 63 § skall upphöra att gälla,
dels att 32 § 3 mom. skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

32 §

3 m o m.² Såsom intäkt upptages icke vad som av staten anvisats till bestridande av särskilda, med vissa tjänster eller uppdrag förenade kostnader, såsom:

utlandstillägg och därmed likställda förmåner för utom riket stationerad personal vid utrikesförvaltningen eller i svensk biståndsverksamhet;
förvaltningskostnadsbidrag och anslag till andra expenser;
å stat uppförd häst- och båtlega;
till beställningshavare vid armén utgående hästgottgörelse för egna tjänstehästar;
reskostnads- och traktamentsersättning;

kostnadsersättning för vård av person i enskilt familjehem;

ägande i följd härav skattskyldig icke göra avdrag för underskott, som kan uppkomma därigenom, att sålunda anvisat anslag icke förslår till täckande av därmed avsedda utgifter.

Vad i första stycket sägs skall äga tillämpning i fråga om motsvarande kostnadsersättning som anvisats av kommun eller skogsvårdsstyrelse. Riksskatteverket må därjämte, när skäl därtill äro, förklara att vad i första stycket sägs skall äga tillämpning i fråga om motsvarande ersättning, som anvisats av annan offentlig institution. Sådant beslut må, när omständigheterna det föranleda, av riksskatteverket återkallas. Över beslut, som riksskatteverket meddelat enligt detta stycke, må klagan icke föras.

¹ Rubrikens lydelse enligt prop. 1974: 132.

² Senaste lydelse 1974: 293.

Förmånen av fri sjukvård eller fri tandvård, så ock av fri grupplivförsäkring upptages icke såsom intäkt, oavsett om förmånen åtnjuts på grund av statlig eller på grund av kommunal eller enskild tjänst. Har sådan förmån åtnjuts på grund av enskild tjänst och utgått efter väsentligt förmånligare grunder än som gälla för befattningshavare i statens tjänst, skall dock förmånen upptagas såsom intäkt till den del den utgått efter förmånligare grunder än de för nämnda befattningshavare gällande. Förmån av fri gruppsjukförsäkring enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer upptages ej såsom intäkt, om de ersättningar som kunna utgå på grund av försäkringen icke överstiga av riksskatteverket för varje kalenderår fastställda belopp.

Såsom intäkt upptages ej heller förmån av mindre värde, som utgått i annat än penningar, därest förmånen kan antagas icke vara avsedd att utgöra direkt vederlag för utfört arbete.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1975.

Den nya lydelsen av 32 § 3 mom. tillämpas första gången vid 1976 års taxering.

Bestämmelserna i den upphävda 63 § tillämpas fortfarande vid debitering av skatt på grund av eftertaxering som beslutats i första instans före ikraftträdandet av denna lag.

15 Förslag till

Lag om ändring i taxeringslagen (1956: 623)

Härigenom förordnas att 25, 70 och 73 §§ taxeringslagen (1956: 623)¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

25 §²

Allmän självdeklaration skall upptaga:

1) den skattskyldiges namn och postadress, hemortskommun, där sådan finnes, och hemvist därstädes, personnummer samt nummer å för honom utfärdad debetsedel å preliminär skatt för året näst före taxeringsåret ävensom beträffande utlänning nationalitet, beträffande utländsk juridisk person det land, där styrelsen haft sitt säte, samt beträffande skattskyldig, som allenast under någon del av beskattningsåret varit i riket bosatt, uppgift om den tid, han sålunda haft bostad härstädes,

2) alla förvärvskällor, beträffande vilka skattskyldighet för beskattningsåret ligger den skattskyldige; och skall därvid i fråga om förvärvskälla, i vilken skattepliktig fastighet ingått, särskilt angivas dels beskaffenheten av den skattskyldiges innehav av fastigheten, dels fastighetens taxeringsvärde året näst före taxeringsåret eller, om sådant värde det året icke varit fastigheten åsatt, dess eljest antagliga värde vid taxeringsårets ingång, dels ock, därest fastigheten icke ingått i förvärvskällan under hela beskattningsåret eller fastigheten ingått däri endast till viss del,

¹ Rubrikens lydelse enligt prop. 1974: 132. Lagen omtryckt 1971: 399.

² Lydelse enligt prop. 1974: 132. Jfr 1972: 764.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

huru lång tid eller till vilken del fastigheten sålunda ingått i förvärvskällan,

3) de intäkter och de avdrag, som äro att hänföra till varje förvärvskälla, dock att ersättning, som enligt bestämmelserna i 37 § 1 mom. 1.g) icke behöver upptagas i kontrolluppgift, ej heller behöver upptagas i deklarationen såsom intäkt,

4) de allmänna avdrag, som den skattskyldige yrkar få tillgodonjuta vid taxeringen,

5) den skattskyldiges tillgångar och skulder vid slutet av beskattningsåret, ändå att förmögenheten icke uppgår till skattepliktigt belopp, dock endast om och i den mån skattskyldighet för förmögenhet åligger honom,

6) beloppet av den preliminära skatt, som genom skatteavdrag erlagts för året näst före taxeringsåret, ävensom

7) garantibelopp, vilket skall upptagas såsom skattepliktig inkomst för den skattskyldige i dennes hemortskommun.

7) garantibelopp, vilket skall upptagas såsom skattepliktig inkomst för den skattskyldige i dennes hemortskommun,

8) om deklarationen avser juridisk person, vari aktierna eller andelarna ägas av fysisk person, dödsbo eller familjestiftelse ensam eller tillsammans med ett fåtal andra skattskyldiga, ägarens eller ägarnas namn, personnummer och adress eller adresser.

Allmän självdeklaration skall därjämte innehålla de uppgifter, som för särskilda fall föreskrivas i denna lag eller som erfordras för beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen om allmän försäkring.

Ha makar, som ingått äktenskap före ingången av beskattningsåret och under detta år levt tillsammans, var för sig inkomst att taxera enligt lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt, skall vardera maken uppgiva huruvida inkomst av förvärvskälla är A-inkomst eller B-inkomst enligt 9 § 3 mom. nämnda lag. Vad nu sagts om makar skall i tillämpliga delar jämväl gälla i fråga om skattskyldiga som avses i 65 § sista stycket kommunalskattelagen (1928: 370).

Har skattskyldig under beskattningsåret varit gift, skall han jämväl uppgiva sådan boets eller andra makens inkomst och förmögenhet, över vilken förvaltningen rättsligen tillkommit honom. Åligger skattskyldigheten andra maken, skall uppgiften lämnas å särskild blankett. Då skattskyldig skall taxeras för barns eller annans förmögenhet, skall uppgift lämnas jämväl om sådan förmögenhet.

Belopp, som upptagas i självdeklaration, skola utföras i hela krontal, så att överskjutande öretal bortfalla.

70 §

Om besvär över skattskyldigs taxering skola prövas av den melankommunala skatterätten, skola, efter det taxering åsatts och längd-

Om besvär över skattskyldigs taxering skola prövas av den melankommunala skatterätten, skola, efter det taxering åsatts och längd-

Nuvarande lydelse

föring skett, deklarationer och övriga handlingar rörande den skattskyldige, hans hemmavarande barn, som icke fyllt 20 år, även-
som, därest han varit gift vid ingången av beskattningsåret och under detta år levt tillsammans med make som taxerats, motsvarande handlingar rörande maken så fort ske kan översändas till riksskatteverket. Vid handlingarna skola fogas utdrag av taxeringslängd samt i förekommande fall utdrag av taxeringsnämndens protokoll.

Föreslagen lydelse

föring skett, deklarationer och övriga handlingar rörande den skattskyldige, hans hemmavarande barn, som icke fyllt 18 år, även-
som, därest han varit gift vid ingången av beskattningsåret och under detta år levt tillsammans med make som taxerats, motsvarande handlingar rörande maken så fort ske kan översändas till riksskatteverket. Vid handlingarna skola fogas utdrag av taxeringslängd samt i förekommande fall utdrag av taxeringsnämndens protokoll.

73 §

Talan mot taxeringsnämnds beslut föres genom besvär hos läns-
skatterätten.

Är förvärvskälla i fråga om beskattningsort att hänföra till skilda län, skall dock den mellankommunala skatterätten pröva besvär rörande taxering av den skattskyldige och hans hemmavarande barn, som icke fyllt 20 år. Om den skattskyldige varit gift vid ingången av beskattningsåret och under detta år levt tillsammans med maken, skall den mellankommunala skatterätten pröva besvär jämväl rörande makens taxering

Är förvärvskälla i fråga om beskattningsort att hänföra till skilda län, skall dock den mellankommunala skatterätten pröva besvär rörande taxering av den skattskyldige och hans hemmavarande barn, som icke fyllt 18 år. Om den skattskyldige varit gift vid ingången av beskattningsåret och under detta år levt tillsammans med maken, skall den mellankommunala skatterätten pröva besvär jämväl rörande makens taxering

Den mellankommunala skatterätten prövar likaledes besvär rörande fråga, i vilket län skattskyldig skall taxeras.

Besvär rörande taxering av aktiebolag, som tillsammans med annat sådant bolag utgör koncernbolag enligt 221 § lagen (1944:705) om aktiebolag, prövas av den mellankommunala skatterätten, om bolagen avlämnat eller skolat avlämna självdeklaration inom skilda län.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1975 och tillämpas första gången vid 1975 års taxering.

Utdrag av protokollet över finansärenden hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 11 oktober 1974.

Närvarande: statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena ANDERSSON, statsråden STRÄNG, HOLMQVIST, ASPLING, LUNDKVIST, GEIJER, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, LIDBOM, FELDT, GUSTAFSSON, ZACHRISSON, HJELM-WALLÉN.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *ändrade regler för räntor enligt uppbördsförordningen (1953: 272), m. m. och anför.*

Inledning

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndiganden den 12 december 1969 och den 14 maj 1970 tillkallade jag fem sakkunniga¹ med uppdrag att se över bestämmelserna om företagens och andra arbetsgivares uppgifts- och uppbördsskyldighet, m. m. De sakkunniga, som antagit namnet Utredningen om företagens uppgiftsplikt, redovisade i juni 1973 delbetänkandet (SOU 1973: 33) Ränta och restavgift på skatt m. m.

I betänkandet föreslås ändrade regler beträffande restavgift vid in- drivning av skatter m. m. och likaså ändrade bestämmelser för de räntor som utgår enligt bl. a. uppbördsförordningen (1953: 272) (UF). De framlagda förslagen innebär ett i stort sett enhetligt system för restavgift och räntor på skatter och allmänna avgifter. Utredningens förslag i fråga om räntorna innebär bl. a. att i stället för den nuvarande kvarskatte- räntan enligt UF skall utgå dels en vid inkomstbeskattningen avdrags- gill ränta och dels en ej avdragsgill avgift.

Kvarskatte-räntan skall liksom de övriga räntorna enligt förslaget kon- tinuerligt anpassas till det allmänna ränteläget. Utredningen föreslår att ränta skall utgå även på tillkommande skatt (respirränta). De nya ränte- reglerna föreslås tillämpas fr. o. m. år 1975. Restavgiftsbestämmelserna däremot anses kunna tillämpas först sedan ADB tagits i bruk inom exekutionsväsendet, vilket beräknas kunna ske tidigast år 1977.

Ledamoten Eklund har med instämmande av två experter i utred- ningen reserverat sig mot förslaget bl. a. i vad avser kvarskatteavgiften och respirräntan.

¹ Överdirektören Hans Järnbrink, ordförande, direktören Erik Eklund, direk- tören Ove Kjellgren, avdelningsdirektören Per Gunnar Linde och kammarrätts- rådet Sverker Widmark.

Efter remiss har yttranden över betänkandet avgetts av Svea hovrätt, hovrätten för Övre Norrland, kammarrätten i Göteborg, försvarets civilförvaltning, riksförsäkringsverket (RFV), sjöfartsverket, kammarkollegiet, statskontoret, generaltullstyrelsen, bankspektionen, riksrevisionsverket (RRV), riksskatteverket (RSV), lantbruksstyrelsen, statens jordbruksnämnd, lantmäteristyrelsen, riddarhusdirektionen, länsstyrelserna i Stockholms, Södermanlands, Malmöhus, Hallands, Göteborgs och Bohus, Skaraborgs, Älvsborgs, Värmlands, Örebro, Västmanlands, Kopparbergs, Västernorrlands och Västerbottens län, mervärdeskatteutredningen, punktskatteutredningen, ackordscentralen, Föreningen Sveriges fögderichefer, Föreningen Sveriges kronofogdar, Landsorganisationen i Sverige (LO), Lantbrukarnas riksförbund (LRF), Svenska arbetsgivareföreningen (SAF), Svenska bankföreningen, Svenska sparbanksföreningen, Svenska företagens riksförbund, Sveriges advokatsamfund, Sveriges akademikers centralorganisation (SACO), Sveriges allmänna exportförening, Sveriges grossistförbund, Sveriges hantverks- och industriorganisation (SHIO), Sveriges industriförbund, Sveriges redareförening, Tjänstemannaföreningen vid kronofogdemyndigheten och Tjänstemännens centralorganisation (TCO). Lantbruksstyrelsen har inhämtat yttrande från statens centrala frökontrollanstalt. LRF hänvisar som sitt yttrande till ett inom Lantbrukets skattedelegation upprättat utlåtande. Svenska arbetsgivareföreningen, Svenska bankföreningen och Sveriges industriförbund har som sina yttranden åberopat vad Näringslivets skattedelegation uttalat angående betänkandets förslag. Även Sveriges allmänna exportförening och Sveriges redareförening har hänvisat till detta uttalande. Några länsstyrelser har till sina yttranden fogat yttranden från allmänna ombud, lokala skattemyndigheter och kronofogdemyndigheter inom resp. län. Föreningen Sveriges kronofogdar har bifogat yttranden från kronofogdemyndigheterna i Stockholm, Göteborg och Malmö.

Som jag påpekat anser utredningen själv att dess förslag beträffande restavgifter inte kan börja tillämpas förrän ADB har genomförts inom exekutionsväsendet. Denna mening synes ovedersäglig. Eftersom arbetet med att införa det ifrågavarande ADB-systemet torde ta ytterligare ett par år i anspråk, bör ett övervägande av utredningens förslag beträffande restavgifter tills vidare anstå. Utredningens förslag rörande ett delvis nytt system för uppbörd av arbetsgivaravgifter har tidigare anmälts av chefen för socialdepartementet.

Jag ämnar nu behandla utredningens förslag i vad det avser räntor vid skattebetalning, dock endast i vissa delar. I vad förslaget avser punktskatter och mervärdeskatt bör det i första hand övervägas vid den tekniska översyn som f. n. utförs av punktskatteutredningen (Fi 1970: 57) resp. mervärdeskatteutredningen (Fi 1971: 05). Dessa utredningar bör också behandla räntor i fråga om prisregleringsavgifter på jordbrukets och fiskets område, där förfarandena i tekniskt avseende

nära anknyts till vad som gäller för punktskatterna. Förslaget om räntor inom vägtrafikskattens område liksom för tull ämnar jag ta upp i ett senare sammanhang.

Det finns däremot skäl att redan nu föreslå vissa åtgärder som tar sikte på det framtida ADB-systemet inom exekutionsväsendet. Jag avser i det följande föreslå bestämmelser om att ränta på det allmännas fordringar inte skall beräknas under indrivningstiden, såsom f. n. är fallet för vissa fordringar. I stället bör gälla att restavgift skall utgå. Vidare ämnar jag lägga fram förslag om grunden för debitering av kommunalskatt vid eftertaxering samt förslag rörande debitering av preliminär A-skatt i visst fall och i fråga om vissa uppgifter i självdeklaration för s. k. fåmansbolag.

Nuvarande ordning

Räntor enligt UF

De räntor som utgår enligt UF är av fyra slag, nämligen de som påförs vid avräkning mellan preliminär skatt och slutlig skatt (ränta på överskjutande skatt, ö-skatteränta, och ränta på kvarstående skatt, kvarskatteränta), ränta på skattebelopp som återbetalas på grund av nedsättning av taxering m. m. (restitutionsränta) och ränta vid anstånd med skattebetalning (anståndsränta).

Bestämmelser om restitutionsränta infördes redan i 1945 års UF, medan kvarskatteränta och ö-skatteränta infördes år 1951 efter förslag av 1945 års uppbördsakkunniga. Genom reglerna om kvarskatteränta avsågs att stimulera de skattskyldiga till fyllnadsbetalning så att kvarstående skatt inte uppkommer eller i vart fall reduceras. De ursprungliga reglerna är i stort sett oförändrade. De ändringar som skett har rört räntesatserna eller de särskilda spärreglerna som gäller för påföring av kvarskatteränta.

UF:s ränteregler behandlades av uppbördsutredningen i dess betänkande (SOU 1965: 23) Uppbördsfrågor. Utredningen fann att då gällande regler för beräkning av kvarskatteränta, ö-skatteränta och restitutionsränta var svåröverskådliga och i vissa avseenden även oklara. Utredningen lade fram förslag som ledde till lagstiftning år 1967. De nya bestämmelserna avsåg beräkning av kvarskatteränta, ö-skatteränta och restitutionsränta vid rättelse av fel i debitering eller tillgodoräknande av preliminär skatt och vid omdebitering på grund av taxeringsbeslut m. m. liksom även anståndsränta och tidpunkterna för beräkning av restitutionsränta. Samtidigt infördes regler om skyldighet för skattskyldig och arbetsgivare att i vissa fall återbetala uppburen ränta.

Kvarskatteränta (27 § 3 mom. UF) utgår när skattskyldigs slutliga skatt överstiger den preliminära skatt som skall gottskrivas honom med

minst en tiondel av den slutliga skatten eller minst 5 000 kr. Räntan utgår med 12 % på den del av det överskjutande beloppet (kvarstående skatten, "kvarskatten") som överstiger 1 000 kr., avrundat till närmast lägre hundratal kronor. Vid beräkning av räntan skall i den slutliga skatten inte inräknas utskiftningsskatt, ersättningsskatt, skogsvårdsavgift, arbetsgivaravgift, avgift enligt 2 § förordningen (1968: 419) om allmän arbetsgivaravgift, redareavgift, avgift (skattetillägg och förseningsavgift) enligt 116 a eller 116 c § taxeringsförordningen (1956: 623) och inte heller annuitet på avdikningslån. Vid beräkningen skall vidare i den preliminära skatten inte medräknas skatt som erlagts efter den 30 april året näst efter inkomståret. Debiterad preliminär B-skatt, genom skatteavdrag innehållen preliminär A-skatt och preliminär A-skatt, som fastställts till betalning på grund av underlåtet skatteavdrag, räknas den skattskyldige till godo även om skatten ej är betald när avräkningen mellan preliminär och slutlig skatt sker.

I samband med rättelse av fel som uppkommit vid debiteringen av slutlig skatt eller vid krediteringen av preliminär skatt skall ny beräkning av kvarskatteränta göras. Räntan skall därvid bestämmas till det lägre eller högre belopp som betingas av rättelsen av debiteringen eller krediteringen. Vid omdebitering på grund av beslut om ändrad taxering skall ny beräkning av kvarskatteränta däremot ske endast när beslutet innebär en nedsättning av taxeringen. De regler som gäller för omräkning av kvarskatteränta i samband med taxeringsbeslut är tillämpliga även i fråga om beslut angående ändring av sjukförsäkringsavgift eller tilläggspensionsavgift.

Skattskyldig som har att betala kvarskatteränta kan enligt 85 § 2 mom. UF efter ansökan hos länsstyrelsen helt eller delvis befrias från räntan. Förutsättningen härför är att den kvarstående skatten beror av förhållande som den skattskyldige inte skäligen kunnat råda över. För make som taxerats enligt de för gift skattskyldig gällande bestämmelserna finns vidare möjlighet att hos länsstyrelsen begära att räntan nedsätts till det belopp vartill den skulle ha uppgått om ränteberäkningen gjorts gemensamt för makarna.

Ö-skatteränta (69 § 1 mom. UF) utgår på den del av den överskjutande preliminära skatten ("ö-skatten") som överstiger 1 000 kr. Därvid tas inte hänsyn till preliminär skatt som erlagts efter den 30 april året näst efter inkomståret. Innehållen preliminär skatt räknas dock alltid den skattskyldige tillgodo. Begränsningen gäller inte heller debiterad preliminär B-skatt och fastställd preliminär A-skatt av nyss nämnt slag, om skattebeloppet erlagts i sådan tid att betalningen kan beaktas i samband med debiteringen av den slutliga skatten. Det belopp som ö-skatteränta beräknas på avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Räntan utgår med 7 % om ö-skatten uppkommit genom betalning av prelimi-

när skatt senast den 18 januari året näst efter inkomståret och med 3,5 % om betalningen skett därefter men, i normalfallet, senast den 30 april samma år. Högsta räntebelopp som kan utgå är 100 000 kr. Vid beräkning av ö-skatteeränta justeras den slutliga skatten endast på det sättet att skattetillägg och förseningsavgift enligt 116 a resp. 116 c § taxeringsförordningen inte tas med i den slutliga skatten vid räntebekäkningen. Vid räntebekäkningen skall till den slutliga skatten läggas tillkommande skatt som den skattskyldige är debiterad på grund av inkomsttaxeringen för det år vartill den preliminära skatten hänför sig. I vissa fall inräknas i den slutliga skatten också tillkommande skatt som ej påförts vid tiden för återbetalningen men kan förväntas bli påförd den skattskyldige.

Reglerna om beräkning av ö-skatteeränta vid rättelse av fel och omdebitering på grund av taxeringsbeslut överensstämmer med vad som gäller beträffande omräkning av kvarskatteeränta. Ö-skatteeränta som den skattskyldige erhållit på grund av fel i själva debiteringen eller skatteavräkningen är han skyldig att återbetala (69 § 3 mom. UF). Beslut om höjning av taxering eller sjukförsäkringsavgift etc. föranleder i princip inte omräkning av ö-skatteeränta. Länsskatteerätts beslut om taxeringshöjning medför dock ny beräkning av ö-skatteeränta när vid tiden för återbetalning av ö-skatten tillkommande skatt debiterats på grund av beslutet eller när preliminär skatt innehållits i avvaktan på debitering av tillkommande skatt. Nedsätts debiteringen på grund av lägre taxering sker alltid omräkning med avseende på ö-skatteeränta. Den ränta som skattskyldig sålunda erhåller är han skyldig att återbetala om taxeringen sedermera höjs.

Restitutionsränta (69 § 2 mom. UF) utgår när skattskyldig får tillbaka skatt på grund av att slutlig, kvarstående eller tillkommande skatt nedsätts eller när skattskyldig räknas till godo ytterligare ö-skatt samt när sådan ö-skatt, som innehållits i avvaktan på debitering av tillkommande skatt, betalas ut till den skattskyldige efter taxeringsårets utgång. Röntan utgår efter 5 % och beräknas förutom på själva skattebeloppet även på den ytterligare ö-skatteeränta som den skattskyldige äger rätt till enligt omdebiteringen. Uppkommer öretal vid räntebekäkningen skall räntebeloppet jämnas till närmast högre hela kronotal. Rönta utgår inte om räntebeloppet understiger 5 kr.

Restitutionsränta beräknas inte på belopp, som dödsbo befrias från att erlægga för skattskyldigs räkning, och inte heller på kvarskatteeränta som skall betalas tillbaka till skattskyldig. Om skattskyldig fått sin taxering nedsatt men i stället skall betala skatt, som debiterats eller bör debiteras på samma ort men i annan ordning eller på annan ort eller för annat år, skall restitutionsränta beräknas endast på den del av överskjutande skattebelopp, som inte tas i anspråk för betalning av denna skatt.

Restitutionsränta utgår t. o. m. dagen för återbetalning. I övrigt gäller beträffande räntebereäkningen i huvudsak, att restitutionsränta på skattebelopp, som erlagts preliminärt, och ö-skatteränta, som uppkommit vid ny räntebereäkning, utgår från utgången av taxeringsåret, och ränta på annan skatt fr. o. m. det första halvårsskiftet efter skattebetalningen.

Liksom i fråga om ö-skatteränta kan skattskyldig bli återbetalningskyldig för restitutionsränta. Om det beslut som föranlett ränta ändras på sådant sätt att ränta inte skulle ha utgått eller skulle utgått med lägre belopp om ändringsbeslutet kunnat beaktas från början, skall nämligen den skattskyldige återbetala vad han uppburit för mycket i ränta (69 § 3 mom. UF).

Enligt 75 § femte stycket UF får arbetsgivare ränta efter 5 % för år vid återbetalning av skattebelopp, som han erlagt för arbetstagare, om han sedermera funnits inte vara ansvarig för skatten. Han är skyldig att betala tillbaka för mycket uppburen ränta om han enligt senare beslut förklaras ansvarig för skattebeloppet eller del därav.

Med *anståndsränta* avses den ränta som enligt 49 § 4 mom. UF i visst fall skall erläggas av den som åtnjutit anstånd med inbetalning av skatt. Enligt 49 § 2 mom. 1) kan skattskyldig, som anfört besvär över taxering, under närmare angivna förutsättningar av länsstyrelsen medges anstånd med betalning av skatt i avvaktan på besvärens prövning. I den mån besvären inte bifalls och den skattskyldige sålunda efter anståndstidens slut skall betala skattebelopp, som omfattas av anståndet, beräknas ränta efter 5 % för år på detta belopp. Räntan beräknas från utgången av det uppbördsår under vilket skattebeloppet skulle ha erlagts om anstånd inte meddelats t. o. m. den dag betalning sker. Öretal jämnas till närmast högre kronotal. Räntebelopp under 5 kr. tas inte ut. Om skattskyldigs taxeringsbesvär bifalls i högre instans återbetalas räntan sedan taxeringen vunnit laga kraft.

Räntor enligt vissa andra författningar

Enligt *förordningen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt* (AGF) påförs ränta när anstånd med fastställande av skatt eller med betalning av skatt (52 § 1 mom. och 55 § 2 mom.) medges. Ränta utgår också när betalning av arvsskatt sker genom att skuldebrev eller aktie godtas som betalningsmedel (52 § 2 mom.).

Vid anstånd med fastställande av skatt beräknas ränta från dagen då bouppteckning senast skolat vara ingiven eller, om skatten tas ut efter deklaration, från den dag deklaration rätteligen skulle varit inlämnad. Ränta utgår till dagen för skattens fastställande. Ränta vid anstånd med skatts erläggande eller vid användande av skuldebrev eller aktie som betalningsmedel räknas från dagen för myndighetens beslut om anstånd

resp. betalningsgodkännande. I samtliga fall utgår ränta efter den procent som Konungen i anslutning till det allmänna ränteläget fastställer varje år i december att gälla för det påföljande året.

AGF innehåller även bestämmelse om restitutionsränta. Dödsbo och skattskyldig äger sålunda enligt 61 § i allmänhet erhålla ränta på återbetalat belopp efter 5 % om året fr. o. m. den dag beloppet inbetalats efter meddelat beslut om skattens fastställande till den dag beloppet återbetalas. Ränta utgår dock inte för längre tid än till dess 30 dagar förflutit efter att det beslut vunnit laga kraft enligt vilket beloppet skall återbetalas och i varje fall inte för längre tid än ett år från det under rätt eller länsstyrelse först meddelat beslut om skattens fastställande.

Enligt 36 § *förordningen (1958: 295) om sjömansskatt* (SjF) skall redare och sjöman erhålla ränta efter 5 % för år när skatt återbetalas på grund av sjömansskattenämndens beslut om jämkning eller rättelse av skatteavdrag. Ränta utgår också vid återbetalning på grund av kammarrätts eller regeringsrättens utslag. Öretal som uppkommer vid räntebereäkningen jämnas till närmast högre hela kronor. Räntebelopp under tio kr. utbetalas inte.

Ränta beräknas fr. o. m. den 1 juli året efter det år under vilket skatten erlagts t. o. m. den månad då beslut om återbetalning meddelas. Om det beslut som legat till grund för räntebereäkningen ändras på sådant sätt att ränta inte skulle ha utgått eller utgått med lägre belopp om ändringen kunnat iakttas när räntan beräknades, är sjöman eller redare skyldig att betala tillbaka för mycket erhållen ränta.

Enligt 3 § *kungörelsen (1964: 805) om uppbörd och redovisning av särskild skatt å vissa lotterivinster* skall anordnare, som inte erlägger skatt i rätt tid, betala ränta enligt de grunder som anges i 27 § *förordningen (1959: 92) om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning* (FF). Anordnare av lotteri kan även bli tillerkänd ränta. Så är fallet när inbetalt belopp överstiger vad som skall erläggas i skatt enligt RSV:s beslut. Restitutionsränta utgår då enligt 29 § FF, dvs. efter 5 % om året från inbetalningsdagen.

I 61 § *uppbörds-kungörelsen (1967: 626) (UK)* föreskrivs att avgifter och liknande medel, som får tas ut genom utmätning utan föregående dom eller utslag, skall drivas in enligt föreskrifterna om indrivning av skatt i UF och UK samt att därvid utgår restavgift enligt samma grunder som i UF, dock med högst 60 kr. Vissa av de författningar som avses i 61 § UK innehåller även bestämmelser om ränta. Exempel härpå är den ränta, som lantmäteristyrelsen enligt 32 § *lantmäteritaxan (1960: 332)* kan påfordra när belopp inte erläggs inom föreskriven tid eller när anstånd meddelas.

Utredningen

Inledning

Utredningens uppdrag har såvitt nu är i fråga avsett möjligheten att skapa ett system, varigenom räntorna enligt UF m. fl. författningar på ett smidigt sätt kan anpassas till förändringarna i diskontot. Beträffande ränta på kvarsfatt har man haft att särskilt ta hänsyn till att den bör vara ett medel för att effektivisera skatteuppbörden och överväga om därmed är helt förenligt att räntan är avdragsgill vid inkomsttaxeringen. I förevarande hänseenden har utredningen haft att även i övrigt lägga fram de förslag till förbättring av gällande ordning som utredningen har funnit påkallade.

Utredningens förslag innebär ett i stort sett enhetligt system för samtliga skatter och allmänna avgifter. Variationerna i de föreslagna bestämmelserna för särskilda skatter eller avgifter hänför sig till olikheter i skatte- eller avgiftssystemen som sådana.

Räntor enligt UF

Kvarsfatterräntan

Allmänt. Utredningen erinrar inledningsvis om att uppbördssystemet i princip är utformat så att de skattskyldiga erlägger inkomstskatt (preliminär skatt) i anslutning till inkomstförvärvet. Preliminär skatt tas emellertid ut enligt tämligen schablonmässiga regler och för ett gott uppbördsresultat behövs därför oftast att de skattskyldiga själva tar initiativ till en riktig avvägning av skatten. De skattskyldigas intresse av att medverka till att den preliminära skatten blir rätt avvägd är beroende bl. a. av vilka konsekvenserna blir om den preliminära skatten är för låg i förhållande till den slutliga skatten.

Om den preliminära skatten är lägre än den slutliga skatten uppkommer kvarsfatt, som betalas först under halvåret efter taxeringsåret. För den som har preliminär A-skatt tas kvarsfatt ut genom skatteavdrag, som regel under årets första fyra månader. Skattskyldig med B-skatt skall själv betala in kvarsfatt under uppbördsterminerna i mars och maj efter taxeringsåret. Det uppskov med skattebetalning, som uppkommer genom reglerna för betalning av kvarsfatt, innebär att de skattskyldiga har ett visst intresse av att skjuta upp betalningen av preliminär skatt.

Kvarsfatterräntan infördes som en påföljd för utnyttjad skattekredit under cirka ett år. Enligt uttalandena vid räntebestämmelsernas tillkomst är denna tidsberäkning gjord från utgångspunkten att ränta skall drabba endast den som inte gjort fyllnadsbetalning av preliminär skatt senast den 30 april efter inkomståret. Som skäl för denna begränsning av den

beräknade kredittiden anfördes att för många skattskyldiga förelåg svårigheter att under inkomståret beräkna den inkomst på vilken slutlig skatt skall utgå. Alla borde därför få möjlighet att göra fyllnadsbetalning senast den 30 april efter inkomståret utan att behöva vidkännas ränta för tid dessförinnan.

Utredningen understryker att för en god överensstämmelse mellan preliminär och slutlig skatt förutsätts att de skattskyldiga själva medverkar och tar initiativ till att den preliminära skatten blir riktigt beräknad. En sådan medverkan kan uppenbarligen inte påräknas i önskvärd utsträckning utan någon form av påtryckning. Det är därför enligt utredningen nödvändigt att förena kvarskatt med en avgiftspåföljd, alldeles oavsett det förhållandet att skattskyldig har en förmån genom uppskovet med betalning av kvarskatt.

En avgift på kvarskatt skulle inte i första hand framstå som ersättning för det uppskov skattskyldig får med betalning av skatten. Genom avgiften skulle i stället de skattskyldiga förmås att genom frivillig betalning så nära som möjligt anpassa storleken av betald preliminär skatt till den slutliga skatten. För att få denna verkan av påtryckningsmedel bör avgiften utformas så att dess effekt blir oberoende av den skattskyldiges avdragsrätt vid taxeringen. Den bör således ha ungefär samma karaktär som restavgiften vid försummad skattebetalning. Den bör följaktligen inte få dras av vid inkomsttaxeringen. Hänsyn bör helt naturligt tas till att skattskyldig inte bör undgå ränta för den kredit som uppskovet med skattebetalningen medför.

Utredningen har övervägt två lösningar. Enligt den ena (avgiftsalternativet) beräknas en ej avdragsgill avgift som såvitt möjligt är avvägd med beaktande av tidigare angivna räntesynpunkter. Den andra lösningen innebär att en sådan avgift kombineras med en ren kreditavgift i form av ränta (kombinationsalternativet).

Utredningen påpekar att även den nuvarande kvarskatteräntan är utformad för att fylla den dubbla funktionen av påtryckningsmedel och kreditavgift. För att den också så långt möjligt skall täcka dessa två funktioner har man satt räntesatsen högre än vad som är motiverat av enbart creditsynpunkter. Att påtryckningsmedlet utformats som enbart ränta får ses mot bakgrunden av att man vid räntebestämmelsernas tillkomst lade huvudvikten vid att skattskyldig genom att erlägga för låg preliminär skatt utnyttjar en möjlighet att få kredit.

Vid valet av alternativ har utredningen även beaktat att den totala kvarskatten normalt uppgår till betydande belopp. Vid 1970, 1971 och 1972 års taxeringar var kvarskatten för fysiska personer resp. ca 2,5, 3 och 1,9 miljarder kr. och för aktiebolagen, som utgör den helt övervägande delen av juridiska personer, resp. 225, 233 och 276 milj. kr. eller sammanlagt resp. ca 2,7, 3,2 och 2,1 miljarder kr. Även ö-skatten var stor. Den uppgick för de fysiska personerna till resp. ca 2,5, 2,7

och 4 miljarder kr. och för aktiebolagen till 195, 268 och 301 milj. kr., dvs. till sammanlagt ca 2,7, 3 och 4,3 miljarder kr. Kvarskatt och ö-skatt vägde sålunda ganska jämnt åren 1970 och 1971. Att den överskjutande skatten år 1972 uppgick till så högt belopp hade sin grund i bl. a. de ändrade beskattningsreglerna enligt 1970 års skattepaket och preliminärskattetabellernas avvägning. Enligt utredningens mening kan man räkna med att totalbeloppen för kvarskatt och ö-skatt skall väga tämligen jämnt sedan tabellerna numera justerats.

Utredningen framhåller att avgiften bör oberoende av utfallet i fråga om ö-skatt utformas så att den kan stimulera de skattskyldiga att inbetala tillräckligt med preliminär skatt. Eftersom det från bl. a. kreditpolitisk synpunkt är önskvärt att den preliminära och slutliga skatten så nära som möjligt stämmer överens får samtidigt tillses att räntebestämmelserna för ö-skatt inte direkt uppmuntrar till stor överbetalning av preliminär skatt.

Beträffande avgiftsalternativet har utredningen funnit att en avgift för att få önskvärd effekt skulle få bestämmas till omkring 6 %. Utredningen erinrar dock om att skattskyldig, såsom uppbördssystemet är konstruerat, har ett avsevärt uppskov med skattebetalningen i den mån kvarskatt uppkommer. Det skulle enligt utredningens mening innebära ett alltför stort avsteg från gällande principer för vårt beskattningssystem att utesluta just denna kredit från beräkning av ränta.

Utredningen framhåller att kombinationsalternativet medger beräkning av ränta såsom avgift för den skattskyldiges kredit. Vid sidan härav bör beräknas en ej avdragsgill avgift som i kombination med räntan skall utgöra det påtryckningsmedel som är motiverat och nödvändigt med hänsyn till uppbördssystemets syfte och funktion. Alternativet ger alltså möjlighet att beakta synpunkter av det slag, som utredningen redovisat, samtidigt som det innebär införande av en avgift som blir oberoende av den skattskyldiges möjligheter att i det särskilda fallet utnyttja en avdragsrätt.

Valet av alternativ bör enligt utredningen inte ses enbart som en fråga om avgifts- och/eller ränteregler beträffande kvarskatt. Kvarskatt är en rent uppbördsteknisk konstruktion, som anger endast vad den skattskyldige har att betala enligt avräkningen vid debitering av slutlig skatt för ett inkomstår. Genom ändringar på grund av taxeringsbeslut m. m. kan den skattskyldige efter denna debitering bli berättigad att återfå eller bli skyldig att betala ytterligare skatt för samma inkomstår som debiteringen avsåg. Skatt som sålunda ytterligare skall betalas erläggs som tillkommande skatt. Kvarskatt och tillkommande skatt är med andra ord olika benämningar på skatt som i efterhand skall betalas för visst inkomstår. Skillnaden består i att de båda "skatteslagen" påförs vid olika tidpunkter. Ett övervägande av en kreditavgift i form av ränta på kvarskatt enligt kombinationsalternativet aktualiserar därför frågan om rän-

ta på tillkommande skatt. Sådan ränta utgår f. n. inte. Utredningen föreslår emellertid att så skall bli fallet. Det förslaget har, liksom kombinationsalternativet, som utgångspunkt att skattskyldig bör vidkännas ränta som beräknas med hänsyn till den tid för vilken kredit kan anses åtnjuten.

Kvarskatteräntan enligt kombinationsalternativet vill utredningen sålunda se som en del av en respitränta, beräknad i förhållande till den tid som förflutit innan skatt skall betalas antingen som kvarskatt eller som tillkommande skatt.

Utredningen påpekar att kombinationsalternativet kan synas något komplicerat eftersom det förutsätter beräkning av två poster, avgift och ränta, som skall anges var för sig på debetsedlarna. Ifrågavarande beräkningar sker emellertid med hjälp av ADB och så är även fallet med överförandet av beloppen på debetsedlarna. Enligt utredningen behöver heller inte de praktiska svårigheterna bli alltför betydande.

Särskilt gentemot de skattskyldiga som har de högsta inkomsterna och vanligen också de största kvarskatterna får en kvarskatteavgift en bättre effekt än vad enbart en ränta ger. Utredningen har närmare undersökt kvarskattebeloppens fördelning mellan olika grupper skattskyldiga och därvid kunnat konstatera att de B-skatteskyldiga fysiska personerna har förhållandevis flera högre kvarskatteposter än skattskyldiga med A-skatt. Detta är än mer framträdande i fråga om de skattskyldiga juridiska personerna, särskilt aktiebolagen.

Utredningen framhåller också att nuvarande kvarskatteränta med all sannolikhet för de skattskyldiga framstår som en avgift för åtnjuten kredit. Senaste höjning av procentsatsen (år 1970) torde inte i någon högre grad ha medfört ändring i detta synsätt. Den viteskaraktär som kvarskatteräntan avses ha, undanskymms mer eller mindre av själva konstruktionen. Härtill bidrar givetvis även det förhållandet att skattskyldig ofta i det särskilda fallet har skäl att bedöma räntan med hänsyn till en kredittid som är inte oväsentligt längre än ett år.

Kombinationsalternativet kommer för det helt övervägande antalet av de skattskyldiga, som har kvarskatt, att leda till enbart en ränta. Den ej avdragsgilla avgiften skall utgå endast om kvarskatten uppgår till ett inte alltför obetydligt belopp.

Utredningens förslag. Utredningen har stannat för kombinationsalternativet. Räntan skall därvid utgöra betalning för den kredit skattskyldig erhåller genom att inbetalning av preliminär skatt är för låg under det att avgiften skall framstå som ett rent påtryckningsmedel av viteskaraktär.

Räntesatsen för den föreslagna kvarskatteräntan anser utredningen böra avvägas med hänsyn till en kredittid av femton månader, räknat från taxeringsårets början till den 1 april året näst efter taxeringsåret. Liksom f. n. skall fyllnadsbetalning av preliminär skatt kunna göras

senast den 30 april taxeringsåret. Anknytning till det allmänna ränteläget erhålls genom att RSV varje år i december skall fastställa nästföljande års kvars-katteränta med utgångspunkt från högsta allmänt förekommande räntesats vid inlåning i bankaktiebolag, postbanken, sparbank och centralkassa för jordbrukskredit. Med nuvarande inlåningsränta, 5,5 %, skulle kvars-katteräntan enligt förslaget bli 7 %. Eftersom kvars-katteräntan skall vara en ren kreditränta, föreslår utredningen att den beräknas på hela den kvarstående skatten utan den begränsning som de nuvarande 1 000-kronors-, tiondels- och 5 000-kronors-reglerna innebär. Vid ränteberäkningen skall däremot enligt förslaget, liksom f. n., i den slutliga skatten inte inbegripas skattetillägg eller förseningsavgift. Ny beräkning av kvars-katteränta skall göras när den skattskyldiges taxering ändras eller skatt omdebiteras av annan anledning. Vid höjning av taxeringen skall således den ytterligare ränta beräknas som skulle ha utgått om taxeringshöjningen hade kunnat beaktas vid debiteringen av slutlig skatt. En nedsättning av taxeringen får på liknande sätt till följd att kvars-katteräntan reduceras eller helt faller bort.

Den ränteeffekt avgiften skall ge har av utredningen beräknats med utgångspunkt från den 30 april under taxeringsåret, eftersom avgiftens huvudsakliga syfte får anses vara att åstadkomma fyllnadsbetalning. Avgiften skall alltså — i kombination med räntan — ses mot en kredit tid om ca ett år. Efter avvägning av dessa synpunkter föreslår utredningen att avgiften bestäms till 3 %. Vid avgiftsberäkningen skall gälla spärreglerna för den nuvarande kvars-katteräntan. Detta innebär att avgift skall utgå endast på den del av kvars-katten som överstiger 1 000 kr. och f. ö. endast om kvars-katten utgör minst en tiondel av den slutliga skatten eller minst 5 000 kr. De nuvarande reglerna att vissa skatter och avgifter inte skall påverka kvars-katteräntan föreslås gälla vid beräkning av avgiften. Nu gällande regler för omräkning av kvars-katteränta skall tillämpas i fråga om den föreslagna avgiften. Ny beräkning av avgift skall sålunda göras vid rättelse av debiterings- eller avräkningsfel och när kvarstående skatt av annan anledning nedsätts.

Utredningen har behandlat de nuvarande *reglerna om befrielse från kvars-katteränta* och framhåller därvid, att eftersom den föreslagna räntan är beräknad enligt rena kreditsynpunkter det får anses saknas skäl att medge befrielse från den. För den kredit som den skattskyldige erhållit bör nämligen under alla omständigheter beräknas skälig ränta.

Beträffande kvars-katteavgiften bör gälla samma möjlighet till befrielse som finns i fråga om den nuvarande kvars-katteräntan. Avgiften bör alltså kunna nedsättas när kvars-katten beror av förhållande varöver den skattskyldige inte kunnat råda.

I fråga om ränte- och avgiftsberäkning för makar framhåller utredningen att i det föreslagna systemet både kvars-katte- och ö-skatteräntor-

na är avvägda med hänsyn enbart till kreditsynpunkter. Mot den bakgrunden framstår det enligt utredningens mening inte som riktigt att behålla nuvarande regler om gemensam ränteberäkning för makar.

Beträffande beräkning av kvarskatteavgift för makar framhålls följande. En riktig avvägning av den preliminära skatten kan för makars del ibland försvåras genom de speciella regler som gäller för makars beskattning, t. ex. bestämmelserna om gemensam beräkning av skatt för vissa inkomster, regler om s. k. skattereduktion och föreskriften att förvärvsavdrag skall tillkomma den make som har den lägsta A-inkomsten. Fr. o. m. den 1 januari 1971 skall emellertid makar i princip beskattas var för sig. Det helt övervägande antalet skattskyldiga berörs därför inte av de problem att avväga den preliminära skatten, som kan sammanhånga med reglerna om gemensam beräkning av skatt för makar.

Utredningen föreslår därför inte någon specialregel för makar vad gäller beräkning av kvarskatteavgift. Den föreslagna allmänna regeln om befrielse från kvarskatteavgift bör enligt utredningen vara tillfyllest även för "makefallet".

Ö-skatteräntan

Utredningen erinrar om att tillgodoföring av ö-skatteräntan närmast har setts som en konsekvens av ränteplikten beträffande kvarskatt. Reglerna för de båda räntorna var också från början lika, medan för ö-skatteränta av de ursprungliga spärreglerna numera är kvar endast den att ränta beräknas bara på den del av ö-skatten som överstiger 1 000 kr. Medan kvarskatteäntan avser att stimulera till fyllnadsbetalning av preliminär skatt, får ö-skatteräntan i princip ses som en gottgörelse till de skattskyldiga som fullgjort sina inbetalningar under ordinarie uppbördsterminer och därigenom fått ö-skatt.

För att inte intresset för fyllnadsbetalningar skall minska bör emellertid enligt utredningens mening även i fortsättningen tillgodoräknas ränta inte endast på ö-skatt som uppkommit genom att preliminär skatt erlagts under ordinarie uppbörd — dvs. senast den 18 januari — utan även på skatt som inbetalts därefter men senast den 30 april under taxeringsåret.

Utredningen föreslår att kredittiden beräknas till ett år eller med andra ord får avse hela taxeringsåret. Förslaget innebär att ö-skatteränta beräknas för samma tid som enligt nu gällande bestämmelser. I fråga om skatt som erlagts efter den 18 januari men senast den 30 april föreslås en kredittid om sju månader.

Ö-skatteränta beräknas f. n. på den del av ö-skatten som överstiger 1 000 kr. sedan avrundning skett till närmast lägre hundratal kronor (69 § 1 mom. UF). Innan ränta beräknas skall den slutliga skatten dock justeras på visst sätt. Med slutlig skatt skall sålunda likställas tillkom-

mande skatt, som skall betalas med ö-skatt som innehållits i avvaktan på debitering av den tillkommande skatten. På samma sätt som vid beräkning av kvarskatteränta skall i slutlig skatt ej inräknas skattetillägg och förseningsavgift.

En beräkning av räntorna på kvarskatt och ö-skatt efter rena kredit-synpunkter bör enligt utredningen leda till att räntorna i princip beräknas på ett och samma underlag. Inte heller beräkningen av ö-skatteränta bör därför begränsas av en 1 000-kronorsregel. I överensstämmelse med vad som föreslagits angående räntan på kvarskatt bör ö-skatteränta utgå på belopp om 100 kr. eller mer.

Bestämmelsen att viss tillkommande skatt vid ränteberäkningen skall likställas med slutlig skatt kan enligt utredningen utgå om det förslag för omräkning av räntan som den föreslår enligt det följande genomförs.

Utredningen föreslår ingen ändring av nuvarande regel som sätter en övre gräns för rätten till ö-skatteränta, dvs. bestämmelsen i 69 § 1 mom. UF att räntebelopp inte får överstiga 100 000 kr. Däremot föreslås att ny beräkning av ränta skall ske i ökad utsträckning.

Enligt utredningens förslag angående räntan på kvarskatt skall denna ränta alltid omräknas vid omdebitering. Denna regel föreslås gälla också ö-skatteräntorna. Ny ränteberäkning bör sålunda göras även när fråga är om taxeringshöjning o. d. Alla taxeringsbeslut m. m. kommer därmed att i räntehänseende få samma effekt oberoende av när de meddelas och oberoende av om preliminär skatt innehållits eller ej i avvaktan på debitering av tillkommande skatt.

Övriga räntor enligt UF

Allmänt. Utredningens förslag angående räntorna på kvarskatt och ö-skatt bygger på grundtanken att reglerna för räntorna skall utformas med hänsyn till allmänna kreditsynpunkter. Detta innebär att en anknytning görs till det allmänna ränteläget och att större hänsyn än f. n. tas till beräkning av räntetiden. Samma utgångspunkt bör enligt utredningen vara avgörande även i fråga om övriga räntor enligt UF, dvs. restitutionsränta och ränta i samband med anstånd. För dessa räntor föreslås en del ändringar angående räntesats och tidpunkter för ränteberäkningen.

Restitutionsräntan. Beträffande restitutionsräntan föreslår utredningen endast smärre justeringar. Nuvarande bestämmelse att restitutionsränta på preliminärt betald skatt skall beräknas från utgången av taxeringsåret föreslås oförändrad. Däremot bör restitutionsränta i fortsättningen inte beräknas på ö-skatteränta som utgår på grund av omdebitering, något som beror på utformningen av de nya reglerna för ö-skatteräntan. Vidare föreslås mer nyanserade beräkningsgrunder för restitutionsränta. De nuvarande schablonartade bestämmelserna för räntetiderna föreslås

ändrade på så sätt, att ränta skall beräknas från utgången av den månad under vilken skattebeloppet erlagts och t. o. m. den månad under vilken beloppet utbetalts. Detta bör gälla även vid återbetalning av skattebelopp, som arbetsgivare erlagt för arbetstagares räkning men äger återfå enligt 75 § femte st. UF.

Utredningen föreslår att restitutionsränta skall utgå även vid återbetalning av kvars-katteränta och kvars-katteavgift. Detsamma föreslås gälla vid återbetalning av ränta som beräknats på tillkommande skatt enligt utredningens förslag (respitränta).

I fråga om räntorna på kvars-katt och ö-skatt gäller både nu och enligt utredningens förslag att det belopp på vilket ränta beräknas skall avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Man anser det lämpligt att denna bestämmelse får gälla även restitutionsräntan och alltså ersätta nuvarande 5-kronorsregel. Om öretal uppkommer vid ränteberäkningen skall räntebeloppet liksom nu jämnas till närmast högre hela kronor.

Vidare föreslås att den räntesats som RSV årligen i december skall fastställa för ränta i fråga om överskjutande preliminär skatt, som inbetalts senast den 18 januari under taxeringsåret, skall gälla även vid beräkning av restitutionsränta för det följande året.

Respiträntan. Med tillkommande skatt menas inte bara skatt som tillkommer för ett beskattningsår på grund av höjd taxering utan även skatt för vilken betalningsskyldighet föreligger på grund av att slutlig eller kvarstående skatt blivit för lågt debiterad genom fel vid skatteuträkningen eller genom att preliminär skatt tillgodoräknats med för högt belopp. Den tillkommande skatten förfaller till betalning under en uppbördstermin eller två uppbördsterminer som den lokala skattemyndigheten bestämmer.

Utredningen framhåller att den föreslagna räntan på kvars-katt är ränta, som beräknas för viss tid, nämligen fr. o. m. taxeringsårets början till den 1 april nästföljande år. Räntan skall enligt förslaget vara en avgift för den kredit skattskyldig har haft under denna tid och räntesatsen avvägas med hänsyn härtill. Befrielse från den föreslagna kvarskatteräntan skall därför inte kunna medges.

Ny beräkning av kvars-katteränta skall enligt förslaget göras bl. a. när taxering höjs eller när av annan anledning skatt skall erläggas utöver vad som påförts vid debiteringen av slutlig skatt. Därigenom blir skattskyldig alltid debiterad den ränta, som skulle ha utgått för den angivna tiden om ändringsbeslutet kunnat beaktas redan vid den ursprungliga debiteringen. De föreslagna reglerna om beräkning av ränta på kvars-katt kan därför sägas medföra ränta på tillkommande skatt för den tid, kvars-katten avser.

Inte endast reglerna om ränta på kvars-katt utan även bestämmelserna om ränta vid restitution anknyts enligt utredningens förslag till rena kreditsynpunkter. Ö-skatteräntan blir en del av den restitutionsränta som

skattskyldig skall tillgodoräknas vid återbetalning av skatt. På samma sätt har man tänkt sig räntan på kvars katt som en del av en ränta som skattskyldig skall erlägga när han för ett beskattningsår har att betala skatt utöver tidigare erlagd.

Enligt utredningen bör debitering av ränta enligt UF ses som en del av förordningens avräkningsförfarande mellan det allmänna och den skattskyldige som — på liknande sätt som gäller i fråga om vanliga skuldförhållanden — i princip kan anses slutreglerat först då ett definitivt avgörande föreligger. Skattskyldig kan enligt utredningens mening inte anses ha något berättigat krav på att just den avräkning, som görs vid debiteringen av slutlig skatt, skall slutligt bestämma skyldigheten att utge ränta.

Utredningen föreslår därför att en särskild ränta — respitränta — skall beräknas på tillkommande skatt för tid efter den 31 mars under året näst efter taxeringsåret. På samma sätt som i fråga om restitutionsröntan skall respitränta beräknas t. o. m. den uppbörds månad under vilken den tillkommande skatten förfaller till betalning. Om skatten skall erläggas under flera uppbördsterminer bör ränta för enkelhetens skull utgå endast t. o. m. den månad under vilken den första terminen infaller. I den mån det belopp, som den tillkommande skatten avser, svarar mot skatt som rätteligen skulle ha debiterats som kvars katt, kommer den skattskyldige därmed att påföras ränta dels, på grund av omräkningsregeln angående ränta på kvars katt, fr. o. m. taxeringsårets början till den 1 april nästföljande år, dels fr. o. m. nämnda 1 april t. o. m. den månad under vilken någon del av skatten förfaller till betalning.

En generell tidsgräns föreslås för räntan bl. a. därför att taxeringsprocessen inte sällan drar långt ut på tiden, många gånger på grund av förhållanden som den skattskyldige inte har förorsakat eller kunnat påverka. Respitränta på tillkommande skatt skall enligt förslaget utgå för en tid av högst två år. Det föreslås att respitröntan beräknas efter samma räntesats som restitutionsränta.

Anstånds räntan. Reglerna beträffande anstånds ränta föreslås ändrade på samma sätt som reglerna för restitutionsröntan. Utredningen anser sålunda att anstånds ränta skall beräknas från den månad då skatten bort erläggas om anstånd inte meddelats t. o. m. den månad under vilken anståndet upphört, och att räntesatsen anknyts till det allmänna ränteläget på samma sätt som restitutions- och respitröntorna. Det belopp som ränta beräknas på bör avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Om skattskyldigs taxeringsbesvär senare bifalls skall erlagd ränta liksom nu är fallet återbetalas.

Räntor enligt vissa andra författningar, m. m.

De ränteregler som utredningen föreslagit för UF:s skatter har föreslagits så långt möjligt bli tillämpliga på skatter och avgifter enligt andra författningar. Bl. a. förordas generellt en anknytning till ränteläget. Här skall tas upp endast de nu aktuella förslagen.

Såvitt gäller AGF innebär utredningens förslag bl. a., att restitutionsräntan enligt 61 § AGF bör tas ut från utgången av den månad då beloppet efter meddelat beslut om skattens fastställande blivit inbetalt t. o. m. den månad under vilken återbetalning sker. Belopp varå ränta beräknas bör vidare avrundas till närmast lägre hundratal kronor.

Utredningen föreslår också att respitränta bör utgå på tillkommande skattebelopp när överrätt fastställt skatt till högre belopp än beskattningsmyndigheten beräknat eller när skattskyldig vitsordat anmärkning av beskattningsmyndighet som förordnats enligt 64 § 1 mom. AGF. I vissa fall skall ränta beräknas från utgången av andra månaden efter den då beslut angående skatten meddelats av beskattningsmyndigheten t. o. m. den månad under vilken skattebeloppet förfaller till betalning enligt 62 § 1 mom. första stycket AGF. Respitränta skall dock utgå för högst två år. Om det beslut som föranlett respitränta ändras bör gälla att för mycket erlagd ränta skall återbetalas.

Beträffande restitutionsränta enligt SjöF föreslås att räntan anknyts till det allmänna ränteläget på samma sätt som restitutionsräntan enligt UF och att det belopp på vilket ränta beräknas avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Ränta kommer därmed, i motsats till vad nu är fallet, att utbetalas även om räntebeloppet inte uppgår till 10 kr. Vidare föreslås att reglerna om räntetidens beräkning skall ändras.

Det föreslås slutligen att i 61 § UK skall införas en regel av innebörd att ränta inte skall utgå för tid då restavgift skall beräknas.

Remissyttrandena**Allmänt**

Utredningens allmänna överväganden och förslag i stort har rönt ett ganska positivt mottagande. Åtskilliga remissinstanser anser dock att utredningens förslag beträffande kvarskatte- och ö-skatteäntorna är onödigt komplicerade vad avser såväl de skattskyldiga som de berörda myndigheterna. En enklare uppläggning anses önskvärd samtidigt som från flera håll vitsordas behovet av förbättringar av de nuvarande räntereglerna på skatteområdet.

Statskontoret instämmer i de principiella resonemang som ligger bakom utredningens förslag. Detta gäller framför allt utredningens uppfatt-

ning att räntornas funktion är att dels förbättra uppbördsresultatet, dels vara en kreditkostnad för gäldenären. Statskontoret är dock tveksamt inför den praktiska tillämpningen av förslagen. *Länsstyrelsen i Väster-norrlands län* framhåller att de nuvarande räntorna enligt UF är så konstruerade, att de inte alltid leder till åsyftat resultat, och att de inte heller är tillräckligt anpassade till det allmänna ränteläget. En omarbetning av räntebestämmelserna är därför motiverad. *Länsstyrelserna i Hal-lands och Örebro län* finner utredningens försök till samordning mellan olika räntebestämmelser i UF och andra författningar mycket värdefulla. Även enligt *LRF* är ett enhetligt system för samtliga räntor på ifrågavarande område eftersträvansvärt. *Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län* påpekar, att den föreslagna samordningen av de olika räntebestämmelserna i hög grad kommer att underlätta tillämpningen, men att utredningen i övrigt inte synes ha strävat efter att uppnå några för-enklingar av gällande bestämmelser.

Utredningens föreslagna ordning med både ränta och avgift på kvarskatt tillstyrks i princip av *hovrätten för Övre Norrland*, *RSV*, *försvarets civilförvaltning*, *bankinspektionen* och vissa *länsstyrelser*. *LO* stöder principen att avdragsrätten för räntor på kvarstående skatt skall be-gränsas.

Kammarrätten i Göteborg framhåller att syftet med förslagen — främst vad avser kvars-katteräntan — är att förstärka preliminärskatte-funktionen genom att motverka de skattskyldigas benägenhet att ådra sig kvarskatt. Förslagen berör emellertid inte frågan om att motverka tendensen hos de skattskyldiga att erlagga preliminärskatten genom fyllnadsinbetalning i stället för under de ordinarie uppbördsterminerna. Kammarrätten önskar därför — mot bakgrund bl. a. av de förslag som statskontoret presenterat i en promemoria om debitering och jämkning av preliminär B-skatt — att såväl reglerna om kvars-katteränta som reg-lerna om fyllnadsinbetalning utformas med sikte på att stimulera de skattskyldiga till att preliminärskattebetalningen under de ordinarie upp-bördsterminerna blir så riktiga som möjligt. Förhållandet till statskonto-rets nyssnämnda förslag berörs även av andra myndigheter. Den *lokala skattemyndigheten i Stockholm* anser att den särskilda kvars-katteavgif-ten inte behövs om statskontorets förslag i promemorian genomförs. Myndigheten anser att mera omfattande ändringar i bestämmelserna om räntor enligt UF bör anstå tills ett nytt skattedebiteringssystem införs på grundval av de undersökningar som f. n. pågår angående metoder för källbeskattning av extrainkomster och formerna för avräkning mellan preliminär och slutlig skatt.

Räntornas anknytning till det allmänna ränteläget

Utredningens förslag innebär bl. a. att räntorna skall justeras efter det allmänna ränteläget. Meningarna härom går något isär bland remissinstanserna.

Förslaget godtas av flera myndigheter. Hit hör *generaltullstyrelsen, bankinspektionen, länsstyrelserna i Malmöhus, Hallands och Västerbottens län, advokatsamfundet, LO, LRF, Näringslivets skattedelegation, SACO, Svenska sparbanksföreningen, Svenska företagens riksförbund och Föreningen Sveriges fögderichefer.*

Kammarrätten i Göteborg, som förordat en renodlad kvarskatteavgift, avstyrker utredningens förslag i denna del och anser att övriga räntor enligt UF bör utgå efter fasta procentsatser. Enligt *RRV* är förslaget om räntesatsernas anknytning till det allmänna ränteläget inte tillräckligt motiverat för att man skall frångå systemet med fasta räntesatser för ö-skatteränta, restitutionsränta och anståndsränta. Även *länsstyrelserna i Stockholms* samt *Göteborgs och Bohus län* riktar invändningar mot förslaget. *Statskontoret* finner det besynnerligt att ränta på både en skattskyldigs fordran och skuld beräknas efter samma räntesats. Det naturliga vore enligt statskontoret att kvarskatteräntan beräknades efter den genomsnittliga utlåningsräntan medan räntan på ö-skatt beräknades enligt utredningens förslag, dvs. efter inlåningsräntan.

Kvarskatteränta — kvarskatteavgift

Utredningens förslag — kombinationsalternativet — kritiserar av flertalet remissinstanser. Kritiken avser såväl idén att påföra både ränta och avgift som beräkningsmetoderna för räntan och avgiften.

De remissmyndigheter som godtagit eller i vart fall inte riktat några direkta invändningar mot kombinationsalternativet har i regel förordat vissa justeringar. *Hovrätten för Övre Norrland* anser att ränta bör utgå endast om kvarskatten uppgår till minst 500 kr. *RSV, bankinspektionen* och *Svenska sparbanksföreningen* anser att en gräns bör sättas vid 1 000 kr. Bankinspektionen framhåller även att de föreslagna spärrarna beträffande kvarskatteavgiften, vilka är desamma som för den gällande kvarskatteräntan, bör justeras både med tanke på penningvärdets förändring och svårigheterna för de skattskyldiga att exakt beräkna den slutliga skatten. *Länsstyrelsen i Malmöhus län* anser att ett utbyte av nuvarande kvarskatteränta mot enbart en avgift inte är tilltalande främst av den anledningen, att svårigheter föreligger att träffa ett avgörande om rätta storleken av avgiften, som dessutom inte följer växlingarna i ränteläget. *Länsstyrelsen* förordar kombinationsalternativet med den ändringen att ränta inte skall påföras belopp understigande 1 000 kr. Som skäl härför åberopas även att för 75 % av de skattskyldiga som har

kvarskatt understiger beloppet 1 000 kr. Likartad uppfattning redovisar *länsstyrelserna i Södermanlands, Hallands, Örebro, Västmanlands, Kopparbergs och Västerbottens län*.

Länsstyrelsen i Stockholms län avstyrker förslaget och anser att några mera omfattande ändringar beträffande räntorna i UF inte bör genomföras. Skulle trots detta föreslagna ändringar realiseras bör så inte ske innan den s. k. RS-utredningen lagt fram sitt förslag. I stället bör lämpligen nuvarande system beträffande ränta behållas med vissa smärre ändringar. Tiondelsregeln och 5 000-kronorsgränsen kan slopas vid beräkning av kvarskatteränta, varigenom bättre överensstämmelse med bestämmelserna om ränta på ö-skatt uppnås. Ränta bör inte beräknas på belopp under 1 000 kr.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län anser att kombinationsalternativet blir så komplicerat, för såväl de skattskyldiga som från administrativ synpunkt, att det bör avvisas. Ränta bör inte beräknas på hela kvarskatten. *Länsstyrelsen* hänvisar här till svårigheterna för de skattskyldiga och för myndigheterna att göra exakta skatteuträkningar. *Länsstyrelsen i Skaraborgs län* menar att varje komplikation av skatte- och uppbördssystemet bör undvikas. Enligt *länsstyrelsen* bör man välja mellan att behålla nuvarande kvarskatteränta eller ersätta den med en avgift. Systematiska försök att erlagga för låg preliminär skatt bör man stoppa på andra sätt. *Länsstyrelsen* ifrågasätter om man inte skulle kunna utforma ränta på sådant sätt, att den skulle utgå med högre belopp om kvarskatten översteg ett mera betydande belopp t. ex. 10 000 kr. och avstyrker bestämt förslaget att ta ut ränta så fort kvarskatten överstiger 100 kr. *Länsstyrelsen* ifrågasätter om inte tiondels- och 5 000-kronorsreglerna kan avskaffas. Även *länsstyrelsen i Älvsborgs län* anser att förslaget att ta ränta på belopp överstigande 100 kr. inte är acceptabelt eftersom man inte kan begära att skattskyldig skall kunna räkna ut sin skatt exakt. *Länsstyrelsen* påpekar att uppdelningar på en ej avdragsgill avgiftsdel och en avdragsgill räntedel kan komma att vålla praktiska svårigheter vid deklaration och taxering. Likartad uppfattning redovisar flera andra myndigheter, inte minst vissa lokala skattemyndigheter, som vidare framhåller att förslaget skulle medföra en kraftig ökning av arbetsbelastningen för myndigheterna. *Länsstyrelsen i Värmlands län* anser att nuvarande regler bör stå kvar. Ett slopande av spärreglerna kan väntas medföra ökat arbete för de lokala skattemyndigheterna med att räkna fram skatten för hjälpsökande allmänhet. Kostnaden härför torde överstiga den vinst som kan bli fallet om spärreglerna slopas. Synpunkter beträffande den ökade arbetsbelastningen som skulle bli följden om förslaget genomfördes finns i åtskilliga remissyttranden, särskilt från *länsstyrelserna*, de lokala skattemyndigheterna och kronofogdemyndigheterna.

Stark kritik mot kombinationsalternativet riktas från de instanser som

företräder näringslivets intressen. *Näringslivets skattedelegation* avstyrker alternativet och anser att det inte föreligger skäl att avskaffa nuvarande spärregler. *SHIO* framhåller beträffande kvarskatteavgiften det orimliga i att bristerna i det nuvarande uppbördssystemet skall kunna ge till resultat att den skattskyldige på grund av otillräckliga insikter i ett komplicerat system skall bestraffas med en hög avgift, som dessutom inte är avdragsgill i inkomstskattehänseende. *LRF* gör gällande att den skattskyldige ofta skulle möta oöverstigliga svårigheter att beräkna inte bara skatterna utan även andra pålagor så exakt, att kvars katt inte uppkommer. *LRF* anser att någon straffavgift inte bör komma i fråga och vidare att nuvarande spärregler och underlag behålls vid räntepåföringen. *Advokatsamfundet* vill ha kvar nuvarande spärrar för påföring av kvarskatteränta och avvisar kombinationsalternativet. Samfundet anser att det saknas fog för den kvars katteavgift, som enligt utredningen har viteskaraktär och framhåller att det här rör sig om ännu inte debiterade och därför inte till betalning förfallna skatter. *SACO* och *TCO* avstyrker likaså förslaget. *Föreningen Sveriges fögderichefer* framhåller, att förslaget innebär en betydligt utökad arbetsbelastning för länsstyrelse och lokal skattemyndighet. Antalet fall med ränteomräkningar mångdubblas och de olika räntesatserna kommer att komplicera arbetet. Föreningen avstyrker därför bestämt utredningens förslag och anser att nuvarande system bör behållas med den ändring av räntesatsen som kan vara skäligen med hänsyn till det allmänna ränteläget.

Några remissmyndigheter har förordat att nuvarande kvarskatteränta ersätts med enbart en ej avdragsgill avgift. Hit hör *Svea hovrätt*, *kammarrätten i Göteborg* och *RRV*. Kammarrätten menar att en sådan avgift är ett effektivare påtryckningsmedel än en avdragsgill ränta, medan inga avgörande fördelar kan uppnås med det föreslagna kombinationsalternativet som synes onödigt komplicerat. Avgiften föreslås bli 6 % men bör av enkelhetsskäl utgå bara på den del av kvarskatten som överstiger 1 000 kr. Kammarrätten föreslår att även fyllnadsbetalning efter utgången av de ordinarie uppbördsterminerna skall föranleda visst avgiftspåslag genom att inbetalt belopp tillgodoräknas endast med belopp som reducerats på visst sätt. Tiden för fyllnadsbetalning kan då också förlängas, menar kammarrätten. *Svea hovrätt* anser att ett avgiftssystem är enklare att hantera. Även hovrätten anger en procentsats om 6 % för en sådan avgift. *RRV* framhåller att utredningens förslag är logiskt uppbyggt. För den skattskyldige torde dock sannolikt avgift och ränta sammantaget framstå som en påföljd för att preliminär skatt inte erlagts i tillräcklig omfattning. Uppdelningen på ränta och avgift är enligt *RRV* inte erforderlig som motivering för denna påföljd. Tvärtom kan uppdelningen från den skattskyldiges synpunkt försvåra förståeligheten av det system av straffpåföljder, avgifter och räntor, som skall garantera att beskattningen fungerar på tillfredsställande sätt. *RRV* be-

tonar att den nuvarande kvars-katteräntan har karaktären av påtryckningsmedel för att preliminär skatt erläggs i tillräcklig omfattning. Med detta synsätt ligger det nära till hands att ersätta kvars-katteräntan med en vid inkomsttaxeringen ej avdragsgill avgift.

Länsstyrelsen i Malmöhus län och *LRF* biträder inte utredningens förslag att vid beräkningen av kvars-katteränta inte längre skall undantas vissa skatter och avgifter, t. ex. arbetsgivaravgift. Även *länsstyrelsen i Örebro län* framför kritik i denna del.

Övriga räntor enligt UF, m. m.

Förslaget om *ö-skatteränta* är liksom i fråga om övriga räntor utformat med hänsyn till creditsynpunkter. Utredningens förslag i denna del har kritiserats främst i vad det avser att ränta skall beräknas även på smärre belopp. Flertalet remissinstanser uttalar att ränta bör utgå endast på belopp som överstiger 1 000 kr. Hit hör bl. a. *kammarrätten i Göteborg*, *RSV*, flertalet *länsstyrelser*, *advokatsamfundet*, *SHIO* samt *Svenska sparbanksföreningen*.

Beträffande *restitutionsräntan* föreslår utredningen främst vissa ändringar beträffande tiden för ränteberäkningen och att räntan anpassas efter det allmänna ränteläget. Räntan föreslås bli densamma som för *respirräntan*. Mot utredningens förslag, som i regel lämnats utan erinran har endast detaljmarkeringar framförts. *Kammarrätten i Göteborg* anser att gällande regler bör behållas och att räntan bör utgå efter en fast procentsats, 5 %. *Kammarrätten* ser heller ingen anledning att komplicera räntedebiteringen genom att överge den nuvarande ordningen att på annan skatt än sådan som erlagts preliminärt *restitutionsränta* skall beräknas från utgången av det halvår under vilket skatten betalts. *RSV* avstyrker att underlaget för beräkning av *restitutionsränta* avrundas. Ränta bör dock inte beräknas på belopp som understiger 100 kr. *RSV* anser att räntan av praktiska skäl bör utgå även vid befrielse av skatt för dödsbo. *RRV*, *länsstyrelserna i Stockholms* samt *Göteborgs och Bohus län* förordar en fast procentsats. Förslaget tillstyrks uttryckligen av bl. a. *LRF* och *Näringslivets skattedelegation*.

Utredningens förslag att ränta för framtiden skall beräknas även på tillkommande skatt — *respirränta* — har fått ett blandat mottagande. Förslaget tillstyrks av *kammarrätten i Göteborg* och i allt väsentligt av *länsstyrelserna i Malmöhus, Hallands, Göteborgs och Bohus, Värmlands* och *Västernorrlands län*. *Länsstyrelserna i Södermanlands* och *Västmanlands län* anser att *respirränta* bör beräknas endast vid taxeringshöjningar och inte vid omdebitering på grund av debiteringsfel m. m. *Föreningen Sveriges fögderichefer* tillstyrker förslaget. *RSV* anser att det vid taxeringshöjning inte finns något att erinra mot förslaget, men nämner vissa svårigheter som kan uppkomma i samband med eftertaxe-

ring. Enligt RSV:s mening finns inte skäl att vid beräkning av respitränta på tillkommande skatt betrakta skattetillegg annorlunda än annat som ingår i tillkommande skatt. RSV anser vidare att föreslagen respit- och restitutionsränta inte bör beräknas redan under år 1975 innan de nya bestämmelserna om ränta på kvars-katt och ö-skatt kommit till användning. *Länsstyrelsen i Stockholms län* tillstyrker förslaget med vissa modifikationer. En fast procentsats — 9 % vid nuvarande kvars-katteränta — bör tillämpas av praktiska skäl. Vidare bör ränta på tillkommande skatt inte utgå på de första 1 000 kronorna såvida inte den skattskyldige vid debiteringen av slutlig skatt fått en kvars-katt av sådan storlek att han redan då tillgodogjort sig ett avdrag intill 1 000 kr. Möjlighet bör även skapas att återta den ö-skatteränta som skattskyldig erhållit och som inte skulle ha blivit följden om hänsyn till den tillkommande skatten hade kunnat tas redan vid debitering av slutlig skatt. *Svea hovrätt* anser det tveksamt om respitränta bör införas. *Länsstyrelsen i Älvsborgs län* avstyrker förslaget. *Länsstyrelsen i Örebro län* ställer sig synnerligen tveksam till förslaget och pekar på åtskilliga praktiska svårigheter i samband med debitering på olika orter liksom vid avräkning av spärrade belopp mot tillkommande skatt. Inte heller *RRV* tillstyrker förslaget, närmast med tanke på att räntereglerne kan bli administrativt svårhanterliga. *LRF*, *Näringslivets skattedelegation* och *Svenska sparbanksföreningen* avstyrker alla förslaget. Skattedelegationen påpekar att ett avstående från respitränta inte kan anses medföra någon reell orättvisa, då en skattskyldig inte gärna kan ta risken att av ränteskäl spekulera i att få tillkommande skatt i stället för kvars-katt. *LRF* framhåller bl. a. att någon skatte-kredit i egentlig mening inte kan anses ha erhållits innan dess skattskyldighet slutligt fastställts.

Utredningens förslag rörande *anstånds-räntan* har i allmänhet tillstyrkts eller lämnats utan erinran.

Enligt utredningens förslag skall befrielse inte kunna komma i fråga beträffande kvars-katteräntan utan endast beträffande kvars-katteavgiften. Dessutom föreslås att den särskilda regeln om gemensam ränteberäkning beträffande makar slopas.

Länsstyrelsen i Stockholms län godtar förslaget. Flera remissinstanser anser att befrielsemöjligheterna bör vara generösare utformade än utredningen föreslagit. *Hovrätten för Övre Norrland* godtar med tvekan utredningens förslag att slopa särregeln för makar, men anser att vissa justeringar i så fall bör vidtas i den allmänna befrielse-regeln. Även *länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län* ställer sig tveksam till denna del av utredningsförslaget. RSV anser att en speciell befrielse-regel för kvars-katteavgiften är nödvändig beträffande makar, eftersom inslag av sambeskattnig fortfarande finns i skattesystemet. Förslaget avstyrks av *SHIO*, *LRF* och *Svenska sparbanksföreningen*. Bl. a. flera länsstyrelser anser att befrielse bör kunna ske från såväl kvars-katteränta som den föreslagna respiträntan.

Räntor enligt vissa andra författningar

Förslaget om ändringar i *AGF* har behandlats av kammarkollegiet samt av länsstyrelserna i Stockholms och Malmöhus län. *Länsstyrelsen i Stockholms län* anser att nuvarande ordning bör behållas. *Länsstyrelsen i Malmöhus län* har ingen erinran mot förslaget men anser att respitränta bör utgå även vid efterbeskattning. *Kammarkollegiet* anser däremot att den föreslagna respiträntan, såvitt avser såväl stämpelskatt som arvsskatt och gåvoskatt, är otjänlig som medel att effektivisera skatteuppbörden. Kollegiet anser däremot att det föreligger behov av en på annat sätt utformad respitränta i sådana fall där skattskyldig underlåter att i rätt tid inkomma med beskattningshandling.

Mot de föreslagna ändringarna i *SjF* förklarar sig *sjöfartsverket* inte ha någon erinran. *RSV* tillstyrker också förslaget dock inte i vad det avser beräkning av räntetid vid restitution av sjömansskatt. Förslaget i denna del skulle enligt verket komplicera förfarandet.

Departementschefen

Allmänt om ränta vid skatteuppbörden

I vårt skattesystem finns regler om att ränta skall utgå när skatt erläggs efter en viss tidpunkt eller när skatt återbetalas till skattskyldig. De gällande räntebestämmelserna är emellertid inte utformade efter något enhetligt system. För åtskilliga skatter saknas bestämmelser om ränta såväl vid försenad skattebetalning som vid återbetalning (restitution) av skatt.

Det har i en del sammanhang satts i fråga om de räntebestämmelser som finns är utformade på ett lämpligt sätt med hänsyn till det ändamål som de skall tillgodose. Särskilt intresse har därvid riktats mot ränta på överskjutande preliminär skatt (ö-skatt) och kvarstående skatt (kvarskatt) enligt uppbördsförfordningen (1953: 272), UF. Vid avräkningen mellan preliminär skatt och den skatt som påförs efter taxeringen (slutlig skatt) kan uppkomma ett överskott till den skattskyldiges förmån, vilket skall återbetalas som ö-skatt. Om den skattskyldige å andra sidan har betalt preliminärskatt med för lågt belopp uppkommer kvarskatt, som i princip skall betalas vid uppbördsterminerna i mars och maj året efter taxeringsåret.

Både på ö-skatt och kvarskatt utgår ränta. Ö-skatteränta utgår i princip med 7 % på ö-skatt som överstiger 1 000 kr. Har ö-skatten uppkommit genom s. k. fyllnadsbetalning efter uppbördsterminen i januari året efter taxeringsåret men senast den 30 april är räntan endast 3,5 %. Även kvarskatteränta beräknas på belopp som överstiger 1 000 kr., men för skyldighet att utge sådan ränta gäller dessutom ytterligare spärr-

regler. För att kvars-katteränta skall utgå fordras förutom att kvar-skatten överstiger 1 000 kr. också att den utgör minst en tiondel av den slutliga skatten eller minst 5 000 kr. Enligt UF utgår anstånds-ränta vid vissa fall av anstånd med skattebetaltning och restitutions-ränta vid åter-betaltning av skatt sedan inkomsttaxering har sänkts eller debiteringsfel till skattskyldigs nackdel har rättats. Dessa räntebelopp beräknas efter en fast procentsats om 5 %.

Utredningen (Fi 1970: 69) om företagens uppgiftsplikt har haft i uppdrag bl. a. att se över räntebestämmelserna på skatteområdet. I direktiven för utredningen framhölls i denna del, att räntorna enligt UF har till huvudsakligt syfte att kompensera statsverket eller den enskilde för ränteförluster i samband med uppbörden. Beträffande kvars-katteräntan påpekades i direktiven att den dessutom borde vara ett medel för att effektivisera skatteuppbörden. Utredningen borde överväga om det är förenligt med detta syfte att kvars-katteräntan är avdragsgill vid taxeringen. Vidare borde utredningen söka åstadkomma ett system genom vilket räntorna på ett smidigt sätt kunde anpassas till diskontot. Möjligheten att införa bestämmelse om att räntornas storlek skall bestämmas i administrativ ordning i anknytning till diskontot borde utredas.

Utredningen har gått igenom hela skatte- och avgiftsområdet i fråga om räntor och redovisar i sitt betänkande (SOU 1973: 33) Ränta och restavgift på skatt m. m. förslag om räntebestämmelser som i största utsträckning är likartade för hela området. Beträffande ränta enligt UF bygger förslaget på principen att ränta skall utgå efter den 1 januari taxeringsåret, i första hand som kvars-katteränta resp. ö-skatteränta. Vid höjning av skatten på grund av taxeringsbeslut m. m. skall erläggas respitränta, dock för en tid av högst två år, och vid återbetaltning av skatt liksom f. n. utges restitutions-ränta till den skattskyldige. När kvar-skatt föreligger med större belopp skall en särskild kvars-katteavgift om 3 % påföras enligt regler som f. n. gäller för påföring av kvars-katte-ränta. Anstånds-räntan föreslås anpassad till principerna för systemet i övrigt. Räntesatsen för de olika räntorna skall enligt förslaget fastställas varje år i december av RSV och motsvara den då gällande högsta in-lånings-räntan i vissa kreditinrättningar.

Vid remissbehandlingen har man allmänt anslutit sig till principen om ett räntesystem för skatte- och avgiftsområdet som så långt möjligt är enhetligt. Några remissinstanser har emellertid fört fram en mer allmän kritik mot att kvars-katteränta resp. kvars-katteavgift skall utgå på ej debiterad skatt. Denna principiellt betonade kritik avser också förslaget om ränta på tillkommande skatt, respiträntan. I dessa avscenden vill jag mer allmänt uttala följande.

Jag anser liksom utredningen att räntesystemet på skatte- och avgiftsområdet så långt det går bör vara enhetligt. Det finns inte anledning att skattskyldiga enligt skilda författningar skall behandlas olika i fråga om

skyldighet att erlägga eller få ränta på skatt. Skillnader i detta hänseende bör i princip godtas endast om dessa kan särskilt motiveras, t. ex. av olikheter i de administrativa förfarandena. Inom systemet bör de enskilda och det allmänna i stort sett vara lika berättigade till ränta när erlagd skatt återbetalas resp. skatt betalas senare än normalt. Den ränta som tillkommer det allmänna när skatt betalas senare än normalt bör ses som en ren kreditavgift, vilken också har funktionen att utjämna situationen mellan sådana skattskyldiga, som har erlagt skatt i vanlig tid, och sådana som av en eller annan anledning har kunnat skjuta på skattebetalningen. Vårt uppbördssystem för preliminär skatt innebär i detta avseende stora skillnader mellan löntagare, som normalt erlägger skatt genom avdrag från lön (A-skatt), och övriga skattskyldiga som i viss utsträckning själva förfogar över preliminärskattens storlek genom att de betalar B-skatt. Den förmån dessa senare har skulle sannolikt utnyttjas ännu mer om inte den nuvarande kvarskatteräntan i viss utsträckning neutraliserade den förmån de sålunda har. Av statistik som utredningen har redovisat framgår att B-skattebetalare i mycket större utsträckning än A-skattebetalare påförs kvarskatt och att de förra också svarar för de stora beloppen kvarskatt. Det finns sålunda enligt min mening starka skäl för åtgärder som syftar till att åstadkomma t. ex. frivilliga fyllnadsbetalningar. Det kan i sammanhanget vara värt att påpeka utvecklingen inom civilrätten i fråga om ränta. En ny räntelag förbereds inom justitiedepartementet på grundval av ett betänkande (SOU 1974: 28), där det föreslås en dröjsmålsränta på fyra procentenheter över gällande diskonto, dvs. i dagens läge 11 %.

Inledningsvis har påpekats att jag i detta sammanhang skall behandla endast vissa delar av utredningens förslag. I stort kommer framställningen att avse endast räntor enligt UF, förordningen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt (AGF) samt förordningen (1958: 295) om sjömansskatt (SjF). De författningsförslag som utredningen har lagt fram i fråga om vad jag kommer att ta upp i det följande bör fogas till statsrådsprotokollet som *bilaga 1—6*. Jag skall vidare gå in på vissa andra frågor beträffande uppbörd m. m. som inte har samband med utredningens förslag.

Räntor enligt UF, m. m.

Kvarskatteräntan — kvarskatteavgiften

Den nuvarande kvarskatteräntan utgår med 12 % på den kvarstående skatt som överstiger 1 000 kr. Vid ränteberäkningen bortses från vissa skatter och avgifter som ingår i den slutliga skatten. Preliminär skatt som erlagts efter den 30 april året efter inkomståret beaktas — utom i ett par fall — inte heller i underlaget för ränteberäkningen. Vidare krävs för att ränta skall utgå att det belopp som räntan skall beräknas på

utgör minst en tiondel av den justerade slutliga skatten eller minst 5 000 kr.

När införandet av kvars-katteräntan föreslogs av 1949 års uppbörds-sakkunniga (SOU 1950: 7) motiverades detta med att särskilt de B-skatte-skyldiga kunde komma att få en avsevärd skatte-kredit genom att medvetet underlåta att erlägga preliminärskatt som svarade mot de verkliga in-komsterna. I den proposition (prop. 1951: 203), i vilken kvars-katteräntan föreslogs införd, uttalade departementschefen att enighet rådde om att åtgärder borde vidtas för att stimulera de skattskyldiga till att lämna sin medverkan till att ett gott uppbördsresultat skulle uppnås.

Utredningen har föreslagit att kvars-katteränta skall tas ut på kvar-skatt som uppgår till minst 100 kr., således utan hänsyn till beloppsgrän-ser eller spärregler av nuvarande modell. Räntan skall avse en tid av femton månader, nämligen den 1 januari taxeringsåret—den 1 april året efter taxeringsåret, då kvars-katten normalt betalas i mars och april. Den föreslagna regeln är ett uttryck för det kredittänkande som utredningen har tillämpat i fråga om räntorna. Kvars-katteavgift skall som framgått påföras enligt de regler, som nu gäller för kvars-katteräntan, och utgå med en fast procentsats om 3 %. Avgiften skall inte vara avdragsgill vid taxeringen, vilket motiveras med att den därigenom får effekt som stimu-lans för fyllnadsbetalning av skatt oavsett den skattskyldiges marginal-skatt.

Dessa förslag från utredningens sida — en kombination av kvars-katteränta och kvars-katteavgift, "kombinationsalternativet" — har kritise-rats från remissinstansernas sida från flera synpunkter. Även de som i princip godtagit förslaget anser att en beloppsgräns bör gälla även vid påföring av kvars-katteränta. Som skäl hänvisas bl. a. till att kvars-katten för ca 75 % av de skattskyldiga med kvars-katt understiger 1 000 kr. Det betonas att räntepåföringen skulle medföra avsevärt administrativt mer-arbete, och att kombinationsalternativet blir alltför komplicerat och därför bör avvisas. Några remissinstanser föreslår i stället att enbart kvars-katteavgift skall tas ut. Från ett par håll föreslås att avgiften skall beräknas efter 6 %.

För egen del kan jag ansluta mig till den åsikten, att utredningens för-slag visserligen är logiskt uppbyggt men att det å andra sidan måste medföra merarbete och komplikationer som synes bli alltför omfat-tande. Kanske hälften av alla skattskyldiga skulle därigenom påföras kvars-katteränta, oftast till helt obetydliga belopp, som sedan skall dekla-reras och via taxeringsavier leda till specialgranskning av självdeklara-tionerna. Systemet bör därför förenklas. Jag anser att den effekt man här vill uppnå kan vinnas genom regler om enbart en kvars-katteavgift som avvägs så, att den både motverkar räntevinst vid underlåten fyll-nadsbetalning och utgör en påtryckning som stimulerar till fyllnadsbe-talning. Ett sådant system tillämpas t. ex. i Danmark, där en avgift mot-

svarande vår kvarskatteränta utgår med 8 % och inte är avdragsgill. Utredningen har behandlat detta alternativ och ansett att en kvarskatteavgift, om sådan inte kombineras med ränta, bör utgå efter 6 %. Även ett par remissinstanser har stannat för denna procentsats vid avgiftsalternativet.

I fråga om avgiftens storlek bör särskilt beaktas de synpunkter som jag i det föregående har fört fram beträffande det olika läget för B-skattebetalare och A-skattebetalare. De förra betalar preliminärskatt enligt särskild debitering medan de senare erlägger preliminärskatt vid varje löneutbetalning. B-skatten erläggs med lika belopp under sex uppbördsterminer, således varannan månad med början i mars inkomståret. Om kvarskatt uppkommer för en B-skattebetalare innebär detta alltså att han normalt får kredit om ca 20 månader. B-skattebetalarna har relativt sett de flesta större kvarskatteposterna. Det är givetvis angeläget att avgiften avvägs så att den medför att särskilt sådana kvarskatteposter reduceras. Jag föreslår därför att avgiften skall utgå med 8 % om kvarskatten överstiger 5 000 kr. I andra fall bör avgiften påföras efter 6 %.

Utredningen har föreslagit att för räntan skall gälla endast en beloppsgräns om 100 kr. — därigenom att underlaget för ränteberäkningen skall avrundas till lägre hundratal kronor — medan för kvarskatteavgiften skall gälla spärreglerna för den nuvarande kvarskatteräntan. Några remissinstanser har kritiserat att inga spärregler föreslagits för räntan medan andra har föreslagit en enhetlig beloppsgräns om 1 000 kr. vid påföring av kvarskatteavgift.

De nuvarande spärreglerna för kvarskatteränta medför självfallet att de skattskyldiga inte har anledning att genom fyllnadsbetalning reducera en kvarskatt som ligger under spärreglerna, dvs. understiger en tiondel av den slutliga skatten och inte heller uppgår till 5 000 kr. En beloppsgräns om 100 kr. anser jag dock vara för låg. Jag vill emellertid inte heller förorda en generell 1 000-kronorsgräns utan föreslår i stället den regeln, att kvarskatteavgift skall erläggas endast om den uppgår till 50 kr. eller mer. Med ett sådant system undgås debitering av obetydliga avgiftsbelopp samtidigt som en ej obetydlig frigräns kommer att gälla vid avgiftspåföringen, närmare bestämt 899 kr. vid en avgift om 6 %.

Som framgått av det föregående bortses vid debitering av nuvarande kvarskatteränta från vissa skatter och avgifter som inte påverkar debitering av preliminär B-skatt och självfallet inte kan tas ut genom skatteavdrag som preliminär A-skatt. Utredningen har föreslagit att dessa skatter och avgifter inte skall frånräknas när det gäller ränteberäkningen men däremot tas bort vid påföringen av kvarskatteavgift.

För dessa skatter och avgifter gäller att de med vissa undantag, som jag skall beröra i det följande, och om man bortser från utskiftningsskatt, som påförs endast juridisk person, till sin storlek är åtminstone

tillnärmelsevis kända för den som skall betala dem. Det bör därför inte vara särskilt svårt att beräkna den ungefärliga storleken av dessa skatter och avgifter. Det bör f. ö. påpekas att en och samme skattskyldig praktiskt taget aldrig debiteras alla dessa skatter och avgifter samtidigt utan endast en eller annan av dem. Beräkningen av en fyllnadsbetalning för att undgå kvarskatteavgift bör i dessa fall inte vara svårare än att beräkna fyllnadsbetalning på grund av extrainkomster för samma ändamål. Frigränsen för den föreslagna kvarskatteavgiften torde i de allra flesta fall vara större än de nu avsedda skatterna och avgifterna. Jag föreslår därför att kvarskatteavgiften skall påföras utan att dessa skatter och avgifter frånräknas. Undantag bör dock gälla för skattetillägg och förseningsavgift enligt taxeringsförordningen (1956: 623), TF. Dessa avgifter debiteras nämligen först sedan tiden för fyllnadsbetalning som påverkar avgiftspåföringen har gått ut. Vad jag nu föreslagit medför att underlaget för kvarskatteavgift och för ö-skatteränta beräknas enligt samma principer, eftersom denna ränta redan f. n. påförs utan att man från slutlig skatt räknar bort någonting annat än skattetillägg och förseningsavgift.

I vissa hänseenden bör för kvarskatteavgiften gälla en del regler i övrigt som utredningen föreslagit beträffande kvarskatteräntan. Avgiften bör sålunda räknas om, såväl uppåt som nedåt, vid ändrad taxering eller rättelse av debitering. Jag ämnar i en specialmotivering ta upp detaljer i de författningsförslag som utarbetats enligt de riktlinjer jag här angett.

F. n. kan skattskyldig helt eller delvis befrias från kvarskatteränta, om kvarskatten beror av förhållande som den skattskyldige inte skäligen kunnat råda över. Dessutom kan gift skattskyldig begära att påförd kvarskatteränta nedsätts till det belopp som skulle ha påförts om räntebereäkningen gjorts gemensamt för makarna.

Utredningen har ansett att befrielse från kvarskatteränta inte bör förekomma i det föreslagna systemet. Däremot bör möjlighet till befrielse helt eller delvis kunna medges beträffande kvarskatteavgiften. Någon särskild beräkningsgrund för avgiften i makefallet föreslås inte. Enligt utredningens mening är den allmänna befrielsemöjligheten tillfyllest även för detta fall. Flera remissinstanser anser emellertid att befrielsereglerna bör utformas generösare än utredningen föreslagit, och ett par av instanserna förordar en särregel för makar avseende beräkning av kvarskatteavgift.

Möjlighet att få nedsättning av avgiften bör enligt min mening föreligga även i fortsättningen, men jag anser att villkoren härför bör skärpas något. Nedsättning bör ske endast i det fall att rimliga skäl att göra fyllnadsbetalning saknats eller svårigheter att beräkna dess storlek har förelegat enligt relativt objektiva grunder. Om kvarskatteavgift påförts efter höjning av taxeringen, som har avsett rättelse av en felräkning i deklarationen eller ett uppenbart ogrundat yrkande, vars orimlighet den

skattskyldige måste ha insett, bör normalt inte medges nedsättning av avgiften.

De nuvarande befrielsereglerna tillämpas något olika i praktiken på så sätt, att en och annan länsstyrelse oftast reducerar kvarskatte-*r*äntan till skäligt belopp medan andra endast medger full befrielse. En likformig tillämpning bör emellertid eftersträvas. Med hänsyn härtill och då den kvarskatteavgift som jag föreslagit inkluderar räntesynpunkter bör enligt min mening befrielse kunna avse endast viss del av avgiften. Reducering bör generellt medföra att avgiften utgår med endast 3 %.

Jag har i ett tidigare sammanhang (prop. 1972: 15 s. 48) uttalat att skälet för en särbehandling av makar vad avser beräkning av kvarskatte-*r*änta avsevärt minskat i styrka eftersom inkomstbeskattningen numera i allt väsentligt är en individuell beskattning. Jag delar därför utredningens uppfattning att en särregel för makar vid avgiftsberäkningen inte längre är motiverad.

Ö-skatteräntan

Liksom kvarskatte-*r*äntan infördes också ö-skatteräntan år 1951 på förslag av 1949 års uppbördssakkunniga. Med visst undantag räknas ränta endast på preliminär skatt som betalats senast den 30 april taxeringsåret. Underlaget för ränteberäkningen bestäms med bortseende från skattetillägg och förseningsavgift som kan ingå i den slutliga skatten. I vissa fall inräknas i den slutliga skatten även debiterad tillkommande skatt och skatt som kan antas bli påförd. Ränta beräknas på ö-skatt som överstiger 1 000 kr. och utgår med 7 % om ö-skatten erlagts senast den 18 januari och med 3,5 % om den erlagts den 19 januari—den 30 april taxeringsåret. Ö-skatteränta utgår med högst 100 000 kr.

Utredningens förslag ansluter sig i stort till gällande regler vad angår underlaget vid ränteberäkningen. Beträffande maximum för ö-skatteräntan föreslås ingen ändring. Den nuvarande 1 000-kronorsgränsen föreslås däremot slopad, eftersom utredningen i fråga om räntor utgår från rena kreditsynpunkter. Utredningen föreslår att räntesatsen skall bestämmas årligen och har därför haft anledning att ta upp frågan om räntetiden för ö-skatteräntan. Utredningen anser att denna tidrymd skall anses vara tolv månader för skattebelopp som erlagts senast den 18 januari under taxeringsåret och sju månader i fall beloppet erlagts därefter men före den 30 april. I fråga om omräkning av ö-skatteränta vid ändring i taxering m. m. föreslås samma regler som beträffande kvarskatte-*r*äntan enligt utredningens förslag.

Flera remissinstanser har ansett att en frigräns om 1 000 kr. alltför ofta bör gälla vid räntepåföringen. Det åberopas framför allt att räntepåföringen eljest skulle bli alltför omfattande.

Även jag anser att ö-skatteränta inte skall utgå när ö-skatten är obetydlig. En frigräns bör emellertid inte anges beloppsmässigt utan, såsom

jag föreslagit beträffande kvarskatteavgiften, åstadkommas på så sätt, att räntebelopp som understiger 50 kr. inte utbetalas. Beloppsgränsen blir då t. ex. 799 kr. om räntan är 7 %. Ränta på preliminär skatt som erlagts under tiden 19 januari—30 april taxeringsåret utgår f. n. med 3,5 %, dvs. med halva den högre räntesatsen. Jag anser att denna ordning har goda skäl för sig och föreslår därför att räntetiden vid tillämpning av den lägre räntesatsen skall anses vara sex månader i stället för sju månader, som utredningen föreslagit.

Utredningen har föreslagit att räntorna enligt UF skall bestämmas av RSV varje år i december och motsvara den högsta allmänt förekommande räntesatsen vid inlåning i vissa angivna kreditanstalter.

De flesta remissinstanser som uttalat sig i frågan har godtagit förslaget. Några anser emellertid att fasta procentsatser är att föredra. En remissinstans menar att kvarskatte räntan borde anknytas till den gällande utlåningsräntan.

För egen del vill jag i princip förorda utredningens förslag. Ändringarna i diskontot kan med nuvarande ordning inte få genomslag i fasta procentsatser på det sätt som är önskvärt särskilt beträffande ö-skatte räntan. I fråga om de övriga räntorna har anknytning till ränteläget inte samma betydelse men i varje fall talar rättvisesynpunkter för en sådan anknytning. Ränta till det allmänna bör enligt min mening beräknas efter samma grund som gäller för ränta till skattskyldig. Jag vill emellertid föreslå vissa förenklingar i förhållande till utredningens förslag. Till att börja med kan konstateras, att inlåningsräntorna är lika stora i alla bankinrättningar, varför det måste vara tydligt nog att hänvisa till högsta allmänt förekommande inlåningsränta i bankinstitut, dvs. inlåning på 12 månaders räkning. För att ändring i räntesatsen skall kunna undvikas vid smärre fluktuationer i bankräntan, bör räntesatserna enligt UF alltid bestämmas till jämna tal eller halv procentenhet, varvid avrundningen bör ske uppåt. Det bör föreskrivas att regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer skall fastställa dessa räntesatser.

Restitutionsräntan

Bestämmelser om ränta vid återbetalning av erlagd skatt infördes redan i 1945 års uppbördsförfordning. Räntan utgår efter 5 % och beräknas inte bara på själva skattebeloppet utan också på den ytterligare ö-skatte ränta som den skattskyldige får vid skattesänkning etc. Vissa begränsningsregler gäller vid ränteberäkningen. Bl. a. utgår inte ränta på kvarskatte ränta som återbetalas och inte heller på skattebelopp som dödsbo har befriats från att erlagga för den avlidnes räkning. Räntetiden beräknas schablonmässigt.

Enligt utredningens förslag skall restitutionsränta inte beräknas på ö-skatte ränta när sådan utgår på grund av omdebitering. Däremot föreslås

att ränta beräknas vid återbetalning av kvarskatteränta och kvarskatteavgift, liksom vid återbetalning av den respitränta som utredningen föreslår. I fråga om belopp, som inte erlagts som preliminär skatt, föreslås att räntetidens början inte skall bestämmas enligt schablon utan beräknas från utgången av den månad då skattebeloppet erlagts. Ränta bör utgå t. o. m. den månad då återbetalning sker. Räntesatsen bör för varje år vara densamma för kvarskatteräntan under samma år.

Flera remissinstanser anser att restitutionsräntan bör oförändrat utgå efter en fast procentsats. Förslaget om varierande räntesats anses komplicera ränteberäkningen. Det anses också att den nuvarande schablonmässigt bestämda tidpunkten för räntetidens början bör bibehållas.

Utredningens förslag innebär i vissa hänseenden förenklingar medan det i andra hänseenden komplicerar systemet. Jag anser emellertid att det på det hela taget skulle medföra förbättringar, bl. a. från rättvisesynpunkt. Detta gäller förslaget i de punkter som kritiserats enligt vad nyss angetts. Jag förordar alltså att förslaget genomförs med vissa smärre justeringar som jag avser att behandla närmare i specialmotiveringen. Bl. a. bör enligt min mening restitutionsräntan utgå efter den högre av de räntesatser, som skall gälla för ö-skatteräntan, och restitutionsränta inte utgå om beloppet skulle understiga 50 kr.

Vid återbetalning av erlagd skatt gäller f. n. i några fall att restitutionsränta inte beräknas. Ett fall avser återbetalning enligt förordningen (1951: 763) angående beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst, ett annat fall återbetalning av skatt som dödsbo befriats från att erlägga och ett tredje fall återbetalning vid avräkning av utländsk skatt.

Frågan om ränta på skatt som återbetalts vid tillämpning av bestämmelserna om ackumulerad inkomst har behandlats av bevillningsutskottet år 1967 (BeU 1967: 53). Utskottet förutsatte därvid att frågan om ändrade principer för ränteberäkning i fall då tillämpningen av en speciell författningsbestämmelse är beroende av särskild ansökan, skulle tas upp till prövning av dåvarande centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden (CFU). Riksdagen godkände utskottets betänkande. Nämnden har i en promemoria upprättad i januari 1970 föreslagit att restitutionsränta skall utgå även i detta fall. Justitieombudsman Ulf Lundvik har i skrivelse till finansministern berört denna fråga. I sitt remissyttrande över utredningens betänkande uttalar RSV, att restitutionsränta av praktiska skäl bör utgå även vid befrielse av skatt för dödsbo.

Att restitutionsränta inte beräknas vid återbetalning av skatt i nu nämnda fall sammanhänger med det förhållandet att återbetalning är beroende av ansökan från den skattskyldiges sida. Det har alltså ansetts att skattskyldig inte skall gottgöras med ränta när han i viss utsträckning själv förfogar över tidpunkten för återbetalningen.

Dessa skäl för de speciella reglerna får emellertid mindre tyngd om

rena kreditsynpunkter läggs till grund för rätt till eller skyldighet att erlægga ränta. Bl. a. av detta skäl föreslår jag den ändringen av gällande ordning att ränta skall utgå vid återbetalning av skatt i detta fall. Mitt förslag innebär ändring av 5 § förordningen (1951: 763) angående beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst samt 69 § 2 mom. UF och 28 § förordningen (1947: 576) om statlig inkomstskatt.

Respirräntan

Utredningen föreslår som framgått att bestämmelser skall införas i UF beträffande ränta på tillkommande skatt, dvs. skatt som skall betalas på grund av taxeringshöjning eller efter rättelse av debitering eller tillgodoräknande av preliminär skatt. Räntan skall beräknas enligt samma grunder som restitutionsräntan och i princip börja löpa den 1 april året efter taxeringsåret. Räntetiden dessförinnan anses konsumerad genom påföring av kvars-katteränta. Emellertid föreslås en maximal räntetid om två år för respirräntan, motiverat av att taxeringsprocessen ofta drar ut på tiden och många gånger på grund av förhållanden som den skattskyldige inte har kunnat påverka. Förslaget har tillstyrkts av de flesta remissinstanser.

Att respirränta skall utgå är en konsekvens av de kreditsynpunkter som utredningen har anlagt och som jag i princip har godtagit. Det kan med skäl uppfattas som en brist i det nuvarande systemet att det allmänna utger ränta vid återbetalning av skatt medan däremot de skattskyldiga inte behöver kompensera den nackdel som drabbar det allmänna genom att skattebetalningen senareläggs. Förslaget medför också ökad rättvisa för de skattskyldiga sinsemellan. Jag föreslår att utredningens förslag genomförs med smärre modifieringar, motsvarande dem som jag föreslår beträffande restitutionsräntan. En beloppsgräns om 50 kr. bör sålunda gälla.

Anståndsräntan

I samband med att utvidgad möjlighet infördes år 1967 att erhålla anstånd med skattebetalning vid besvär över taxering bestämdes, att ränta skall utgå om den skattskyldige efter prövning av besvären har att betala skatt som anståndet avser. Räntan utgår efter 5 %. Räntan beräknas från utgången av det uppbördsår då beloppet skulle ha erlagts t. o. m. den dag då betalning sker. Räntebelopp under 5 kr. behöver inte betalas.

Förslaget, som innebär att reglerna för denna ränta (anståndsränta) skall utformas i analogi med de föreslagna reglerna för respirräntan, har remissinstanserna i allmänhet tillstyrkt eller lämnat utan erinran. Även jag föreslår att bestämmelserna om anståndsräntan utformas enligt samma principer som bör gälla för respirräntan.

Restavgift enligt uppbördskungörelsen, m. m.

Enligt 61 § uppbördskungörelsen (1967: 626), UK, gäller att avgifter och liknande medel, som får tas ut genom utmätning utan föregående dom, drivs in enligt föreskrifterna om indrivning av skatt i UF och UK samt att därvid restavgift skall utgå enligt UF, dock med högst 60 kr. Bestämmelsen avser åtskilliga avgifter som grundas på taxor, såsom lantmateriavgifter och lantbruksnämndsavgifter men även studiemedelsavgifter m. m.

Utredningen har noterat att i vissa fall ränta skall beräknas för en del av dessa avgifter vid bristande betalning, således även sedan fordringen lämnats till utmätningsman för indrivning. Utredningen anser emellertid att ränta inte skall beräknas sedan restavgift påförts och föreslår därför ändring i 61 § UK. Förslaget har inte mött någon invändning från remissinstanserna.

Jag föreslår att förslaget genomförs. Det överensstämmer med vad jag i det följande kommer att föreslå beträffande andra räntor som f. n. löper på skattefordringar även sedan de lämnats till utmätningsman för indrivning. Mina förslag i detta avseende avser att medföra förenkling av rutinen vid indrivning, vilket är särskilt angeläget med hänsyn till den förestående ADB-reformen inom exekutionsväsendet.

Utredningen har även tagit upp en annan fråga som avser bestämmelserna i 61 § UK. Dessa avser inte bara statens fordringar utan vissa andra fordringstyper. Hit hör riddarhuskapitationsavgifter och premier hos vissa försäkringsanstalter. Bestämmelse härom finns i 4 § kungörelsen (1953: 685) angående inbetalning av vissa avgifter som tidigare uppburits i samband med den allmänna uppbörden. De förstnämnda avgifterna kan utmätas utan föregående dom enligt 51 § mom. 1 riddarhusordningen. För att försäkringspremier skall få tas ut utan beslut av domstol fordras medgivande enligt kungörelsen (1886: 80 s. 11) angående uppbörd av avgifter till vissa på ömsesidighet grundade försäkringsanstalter. I vilken utsträckning 61 § UK gäller för andra fordringar som kan tas ut genom utmätning utan föregående dom är oklart. Paragrafen torde dock gälla några sådana, t. ex. flygplatsavgifter enligt 6 kap. 13 § luftfartslagen (1957: 297).

Indrivning av riddarhuskapitationsavgifter har inte förekommit under överskådlig tid. Indrivning av försäkringspremier i den ordning som gäller beträffande skatt är mycket sällsynt. Rättigheten därtill tillkommer numera sannolikt endast ett försäkringsbolag. Även i övrigt synes 61 § UK endast sällan tillämpas i fråga om fordringar av enskild karaktär.

Utredningen föreslår att 61 § UK ändras så att indrivning enligt dess bestämmelser skall avse endast statens fordringar. Jag instämmer i detta förslag. Det finns vidare inte skäl att vissa försäkringspremier i fortsättningen skall kunna utmätas utan att dom föreligger på betalningsskyl-

digheten. Förordningen (1886: 80 s. 11) bör därför upphävas. Detta kan ske genom beslut av Kungl. Maj:t. Även ett par andra administrativa bestämmelser berörs av den föreslagna ändringen.

Med hänsyn till den nya regeringsformen bör bestämmelserna i 61 § UK överflyttas till UF och förslagsvis placeras i en ny 64 §.

Avdrag för preliminär A-skatt i visst fall

Jag ämnar nu gå in på en fråga som inte har samband med det föregående. Den avser vilken typ av preliminär skatt — A-skatt eller B-skatt — som skall erläggas av skattskyldig som uppger sig driva rörelse trots att hans arbetsförhållanden är sådana att anställning i själva verket föreligger.

Enligt 3 § 2 mom. UF skall skattskyldig som har inkomst av tjänst i allmänhet erlägga preliminär A-skatt, som uppbärs genom skatteavdrag vid löneutbetalning. Om den skattskyldige vid sidan av tjänsteinkomsten har en mer betydande inkomst kan den lokala skattemyndigheten förskriva att preliminär B-skatt skall erläggas i stället för A-skatt. Preliminär B-skatt utgår enligt särskild debitering och betalas in av den skattskyldige själv.

I ökande utsträckning har under de senaste åren förekommit att skattskyldiga begärt att få övergå till B-skatt med hänvisning till att de driver rörelse. De åberopar som bevis för detta att de har inregistrerad firma. Omständigheterna är emellertid ofta sådana, att den skattskyldige kan anses anställd även om han t. ex. tillhandahåller material och använder egna arbetsverktyg. Verksamhetslokal för rörelse, lager och dylika förhållanden som anses konstituera en rörelse saknas ofta i sådana fall. Genom att den skattskyldige debiteras B-skatt försvåras taxeringskontrollen. Uppbörden av preliminärskatt blir ofta otillfredsställande i här avsedda fall.

Vad jag nu anfört motiverar att UF kompletteras med en bestämmelse som ger de lokala skattemyndigheterna anledning att särskilt noga granska villkoren för övergång från A-skattebetalning till debitering av B-skatt för skattskyldiga som här avses. Bestämmelsen, som lämpligen bör få sin plats i anvisningarna till 3 § UF, bör innehålla, att preliminär A-skatt skall tas ut även om den skattskyldige uppger sig driva rörelse, om det av utredning i ärendet framgår att hans verksamhet bedrivs under sådana förhållanden som motsvarar arbetsanställning.

Avskrivning av skatt i visst fall

I 66 § UF anges villkoren för avskrivning av skatt enligt förordningen. Bl. a. föreskrivs att vissa tidsfrister skall ha löpt ut innan avskrivning får ske. Frånsett det fall att skattefordran bortfallit på grund av ackord får preliminär skatt avskrivas först efter utgången av andra uppbördsåret efter det då skatten förfallit till betalning, medan kvar-

stående och tillkommande skatt får avskrivas först efter utgången av det uppbördsår då skatten förfallit till betalning.

I skrivelse till finansdepartementet den 3 september 1974 har RSV meddelat, att två länsstyrelser skriftligen har medgett kronofogdemyndigheterna i länet rätt att tills vidare i vissa fall föreslå restförda skatter och allmänna avgifter till avskrivning utan att iaktta de nyss angivna tidsfristerna.

Länsstyrelsernas skrivelser är av samma innehåll och avser de fall då aktiebolag upphört att existera på grund av konkurs eller då tillgångarna i aktiebolag som försatts i konkurs enligt vad utredning visar med all sannolikhet inte kommer att räcka till utdelning på bevakade skatte- och avgiftsfordringar. Det uttalas i skrivelserna att om bevakad skatte- eller avgiftspost skulle inflyta, sådan post skall återuppdebiteras och redovisas i föreskriven ordning.

Avskrivning på de grunder som anges i länsstyrelsernas skrivelser saknar uttryckligt stöd i lag. RSV framhåller emellertid, att det allmänna syftet med avskrivning är att fordran inte skall kvarstå i räkenskaperna när alla medel som kan anses verksamma för indrivningen har visat sig resultatlösa och att länsstyrelsernas medgivande är i linje härmed. RSV föreslår att en bestämmelse införs i 66 § UF om att RSV får föreskriva att avskrivning i särskilda fall får äga rum före de tidpunkter som anges i paragrafens andra och tredje stycken, dvs. tidpunkterna för avskrivningar av preliminär resp. kvarstående och tillkommande skatt.

För egen del kan jag biträda RSV:s principiella uttalande i fråga om syftet med avskrivning, men vill samtidigt hänvisa till att bestämmelserna om tidsfristerna självfallet införts som en garanti för att avskrivning inte sker för tidigt, t. ex. på grund av en mer tillfällig svårighet för den skattskyldige att betala sin skatt. I sådana fall som avses i länsstyrelsernas skrivelser finns det väl oftast inte något rimligt skäl anta att statens fordran skall kunna tas ut. Avskrivning i sådana fall bör dock förutsätta, att alla överväganden gjorts beträffande sådana åtgärder som kan förbättra konkursboets ekonomiska situation, t. ex. i fråga om möjligheten till återvinning eller att ställa styrelseledamöter till ekonomiskt ansvar för brister i förvaltningen av bolaget.

Med denna reservation ansluter jag mig till RSV:s förslag om ett tillägg till 66 § UF. Fullmakten att utfärda föreskrifter bör dock avse endast skattefordran hos juridisk person. Den bör ges regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer. Jag vill framhålla att avskrivning av skatt är en förvaltningsåtgärd, som inte medför att skattefordringen bortfaller. Bestämmelse om avskrivning torde även enligt den nya regeringsformen i och för sig kunna utfärdas av regeringen. Avskrivningsbestämmelserna har emellertid av ålder haft sin plats i UF, där det också i 66 § redan finns en fullmakt för Kungl. Maj:t eller myndighet som Kungl. Maj:t bestämmer att ge föreskrifter om avskrivning i vissa fall.

Räntor enligt AGF

I AGF finns bestämmelser om ränta vid anstånd med fastställande av skatt eller med betalning av skatt samt om ränta vid betalning av arvs-skatt med skuldebrev eller aktie. Även restitutionsränta utgår enligt AGF i vissa fall.

Utredningen har föreslagit att räntebestämmelserna i AGF skall så långt möjligt anpassas till de principer som förordats i fråga om räntor enligt UF. Dessutom har föreslagits att respitränta bör utgå när överrätt har fastställt skatt till högre belopp än beskattningsmyndigheten beräknat och när skattskyldig godkänt anmärkning av granskningsmyndighet i visst fall.

Endast ett fåtal remissinstanser har uttalat sig om förslagen. En remissinstans anser att den föreslagna respiträntan är otjänlig som medel att effektivisera uppbörden av arvsskatt och gåvoskatt, men att behov föreligger av en respitränta när skattskyldig inte lämnar beskattningshandling i rätt tid. En annan remissinstans anser att respitränta bör utgå även vid efterbeskattning.

Respiträntans funktion skall inte i första hand vara att effektivisera skatteuppbörden utan att kompensera det allmänna för en ränteförlust, som motsvaras av en räntevinst för den skattskyldige genom att denne erlägger skatt vid en senare tidpunkt än normalt. Utredningens förslag i fråga om arvsskatt och gåvoskatt har utformats efter den principen. Förslaget bör därför godtas med de modifikationer som jag ämnar föreslå i en specialmotivering till ett inom finansdepartementet upprättat författningsförslag.

Vid efterbeskattning enligt AGF föreligger inte generellt sett den situationen, att den skattskyldige har haft det kapital till sitt förfogande som sedermera tas till beskattning. Att ta ut respitränta i sådana fall kan inte anses helt skäligt. Liksom utredningen anser jag därför att respitränta inte bör utgå vid efterbeskattning enligt AGF. Däremot finner jag att starka skäl anförts för en särskilt utformad ränta som syftar till att minska benägenheten att alltför länge dröja med att lämna in beskattningshandling och därigenom få anstånd med skattebetalningen. Ränta bör i sådana fall beräknas sedan förslagsvis åtta månader förflutit från det handlingen borde ha lämnats till beskattningsmyndigheten. Räntan kommer då i regel att börja löpa ett år efter det skattskyldigheten har inträtt. Denna ränta bör även avse dröjsmål med ingivande av handling för efterbeskattning. Förslaget skall närmare behandlas i en specialmotivering till upprättat författningsförslag.

Räntor enligt SjöF

I SjöF finns bestämmelser om restitutionsränta vid återbetalning av skatt i vissa fall. Minsta räntebelopp som återbetalas är 10 kr. Räntan

utgår efter 5 % och beräknas för tiden fr. o. m. den 1 juli året efter det år under vilket skatten har erlagts t. o. m. den månad då beslut om återbetalning meddelas.

Utredningen föreslår inte respitränta i fråga om sjömansskatt av det skälet, att det praktiskt taget inte förekommer att sjömansskatt påförs enligt beslut av kammarrätt eller regeringsrätten. Det föreslås att den nuvarande restitutionsräntans storlek skall anknytas till det allmänna ränteläget och i övrigt beräknas på samma sätt som räntorna enligt UF. Utgångspunkten för ränteberäkningen föreslås vara, för skatt som erlagts under beskattningsåret den 1 juli nästföljande år samt för annan skatt den 1 juli som inträffar närmast efter det att skatten har betalats.

Remissinstanserna har godtagit förslaget. En remissinstans avstyrker dock förslaget om tidpunkten för ränteberäkningens början, då detta skulle medföra en omfattande registrering av skatteinbetalningarna.

Även jag kan i princip godta förslaget. De nya bestämmelserna bör dock utformas i anslutning till vad jag föreslagit om ränta enligt UF. Sålunda bör en beloppsgräns om 50 kr. gälla även för restitutionsränta enligt SjöF. För att den nya ordningen inte skall kräva ett utökat arbete med registrering av inbetalningen bör gälla att räntan för skatt som avser visst beskattningsår skall beräknas fr. o. m. den 1 mars året efter beskattningsåret, om skatten erlagts dessförinnan. I andra fall bör räntan beräknas fr. o. m. månaden efter den då skatten har erlagts. Jag föreslår också att minimibeloppet för revisionskrav och återbetalning av skatt höjs från nuvarande 10 kr. till 25 kr. Förslagen medför ändring av 17 § 2 mom. samt 36 § 1 och 2 mom. SjöF.

Räntor enligt vissa andra författningar

Bestämmelser om ränta i fråga om punktskatter finns i förordningen (1959: 92) om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning (FF). Som framgått avser jag inte att nu behandla utredningens förslag om ändringar i FF. Denna förordning är emellertid inte tillämplig på förordningen (1953: 397) angående avgift för fettvaror som användas för framställning av fettemulsion. Utredningen har föreslagit att sistnämnda förordning förs in under tillämpningsområdet för FF. Detta medför att räntereglererna i FF skulle gälla i fråga om denna avgift. Förslaget, som inte har mött någon invändning, bör genomföras. Sker det kan kungörelsen (1942: 531) med vissa bestämmelser rörande uppbörd av accis eller skatt, som skall inbetalas till kontrollstyrelsen, m. m. upphävas. I kungörelsen föreskrivs f. n. att viss avgift skall utgå vid indrivning av accis eller skatt.

Ränta enligt FF m. fl. författningar utgår även sedan fordran överlämnats till utmätningsman för indrivning. I likhet med vad jag föreslagit beträffande fordran enligt 61 § UK bör detta ändras så att utmät-

ningsman inte behöver beräkna sådan ränta. Jag föreslår också att bestämmelserna om restavgift i ett par författningar ändras så att de får samma innehåll som motsvarande regler i UF. Förslaget medför ändring i 27 och 28 §§ FF, 37 § 2 mom. stämpelskatteförfordningen (1964: 308), 23 och 24 §§ förordningen (1967: 340) med vissa bestämmelser om prisreglering på jordbrukets område och 15 § lagen (1974: 226) om prisreglering på fiskets område.

Bestämmelser om ränta och indrivning av skatt enligt förordningen (1928: 376) om särskild skatt å vissa lotterivinster finns i kungörelsen (1964: 805) om uppbörd och redovisning av särskild skatt på vissa lotterivinster. I fråga om ränta hänvisas i kungörelsen till räntebestämmelserna i FF. Jag föreslår att hänvisning införs även till bestämmelserna i FF om indrivning och restavgift. Med hänsyn till den nya regeringsformen bör bestämmelserna i nämnda kungörelse flyttas till 1928 års förordning. Jag föreslår också ändring i 13 § 1 mom. förordningen (1908: 128) angående beviljningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter. Denna ändring avser, förutom en modernisering av lagtexten, att undanröja viss tveksamhet i frågan huruvida restavgift skall tas ut vid indrivning av avgift enligt förordningen.

Speciella frågor

De ändringar som jag har föreslagit avser med ett undantag förordningar. Av den nya regeringsformen följer att sådana författningar som dessa efter den 1 januari 1975 skall betecknas lag. Beträffande vissa av dessa förordningar har omrubricering till lag tidigare föreslagits (prop. 1974: 132 och 156). Rubrikerna till de övriga förordningarna bör ändras i överensstämmelse härmed och ordet "förordning", där det avser någon av dessa författningar, bytas ut mot "lag" och orden "Kungl. Maj:t" mot "regeringen". Motsvarande ändringar har föreslagits i de nämnda propositionerna. Av författningstekniska skäl bör liknande ändringar företas beträffande förordningen (1947: 577) om statlig förmögenhetskatt, som i övrigt inte berörs av något ändringsförslag i detta sammanhang.

Debitering av kommunalskatt vid eftertaxering, m. m.

Eftertaxering skall enligt 114 § TF åsättas skattskyldig som genom att lämna felaktiga uppgifter i sin självdeklaration förorsakat att hans skatt blivit för låg. Skatt som skall betalas på grund av eftertaxering tas ut som tillkommande skatt enligt UF. Debitering av skatt på grund av eftertaxering skall enligt 31 § UF ske efter samma grunder som gällt för debitering av motsvarande slutliga skatt. Det erinras dock i paragrafen om bestämmelsen i 63 § kommunalskattelagen (1928: 370), KL, enligt

vilken skattskyldig vid eftertaxering skall påföras allmän kommunalskatt efter den utdebiteringsprocent, som fastställts för det år då eftertaxeringen sker, alltså inte efter utdebiteringen för det år som eftertaxeringen avser.

Debitering av skatt på grund av eftertaxering skiljer sig från omräkning av skatt vid höjning av taxering visst år endast beträffande uträkning av den allmänna kommunalskatten. Att debitering av kommunalskatt vid eftertaxering sker enligt den utdebitering som gällde det år då eftertaxeringen beslutas har motiverats med praktiska synpunkter.

För avräkningen av kommunalskatt mellan stat och kommun finns bestämmelser i bl. a. 72 § kommunallagen (1953: 753). Vid denna avräkning beaktas taxeringsändringar. Däremot påverkas inte skatteutjämningsbidrag, som enligt lagen (1973: 433) om skatteutjämningsbidrag beräknas på grundval av taxeringsnämnds beslut, av senare ändringar i taxeringen eller av eftertaxeringar. Vid beräkningen av bidrag enligt kungörelsen (1972: 140) om skattebortfallsbidrag bortses från de ändringar av taxeringarna som har skett i högre instans. Således påverkas inte heller detta bidrag av eftertaxeringar. Däremot skall bidrag enligt kungörelsen (1962: 69) om övergångsbidrag vid vissa ändringar i den kommunala indelningen bestämmas med beaktande av taxeringsändringar.

RSV framhåller i en promemoria den 4 mars 1974 att praktiska skäl inte längre utgör motiv för att särbehandla allmän kommunalskatt vid debitering av tillkommande skatt på grund av eftertaxering. En sådan särbehandling medför att debiteringar på grund av eftertaxering inte kan ske ADB-mässigt utan måste göras manuellt även sedan maskinell omräkning införts. Det sägs i promemorian att inkomst för visst år från rättvisesynpunkt borde beskattas på samma sätt oavsett om inkomsten taxeras på vanligt sätt eller beskattas genom eftertaxering.

RSV föreslår att allmän kommunalskatt på grund av eftertaxering skall uträknas efter den utdebiteringssats som fastställts för det år eftertaxeringen avser, således för det år då taxeringen rätteligen skulle ha verkställts i första instans. För kommunernas del innebär detta att den skatt som till följd av eftertaxering skall tillgodoföras kommun, landstingskommun och församling uträknas med ledning av antalet skattekronor och den utdebitering som gällt vid debitering av slutlig skatt för det år eftertaxeringen avser. Däremot påverkas inte skatteutjämningsbidrag och skattebortfallsbidrag av förslaget.

Jag delar RSV:s uppfattning och föreslår därför en bestämmelse om att 63 § KL skall upphöra att gälla samt att 31 § UF ändras. Förslagen bör träda i kraft den 1 januari 1975. Den upphävda 63 § KL, liksom den äldre lydelsen av 31 § UF, bör dock fortfarande tillämpas vid debitering av skatt på grund av eftertaxering som beslutats i första instans före ikraftträdandet. Detta medför att reglerna fortfarande gäller i dessa fall även om eftertaxeringen ändras i högre instans.

Ersättning som kommun utger för vård av barn i enskilt familjehem (fosterbarnsersättning) utgör skattepliktig inkomst för mottagaren. Å andra sidan är kostnaderna för fosterbarnens mat, kläder, bostad m. m. avdragsgilla vid inkomstberäkningen. För att underlätta avdragsberäkningen har RSV meddelat anvisningar och fastställt normalavdrag för kostnaderna. Högre avdrag än normalavdragen kan dock medges om särskilda omständigheter föreligger. Om ersättning utbetalts av kommunen för särskilda kostnader utgör denna däremot inte skattepliktig inkomst. Avdrag för dessa kostnader får då inte heller ske.

Fosterbarnsutredningen har i sitt betänkande (SOU 1974: 7) Barn och ungdomsvård föreslagit att fosterbarnsersättning skall delas upp i en skattepliktig arvodesdel och en icke skattepliktig kostnadsersättningsdel. En sådan ordning tillämpas redan av flera kommuner. Härigenom skulle bl. a. den fördelen vinnas att tidsödande processer med komplicerad bevisföring om skäligheten i yrkade kostnadsavdrag kunde undvikas. Utredningen har föreslagit att kostnadsersättningsdelen undantas från skatteplikt genom en föreskrift i anvisningarna till 32 § KL.

RSV har avgett remissyttrande över förslaget och i allt väsentligt tillstyrkt det. I yttrandet påpekas att lagstiftning om skattefrihet i det avsedda fallet inte är nödvändig eftersom skattefrihet föreligger redan enligt gällande rätt för särskild kostnadsersättning som anvisats av stat eller kommun. RSV vill dock inte motsätta sig att man i tydlighetens intresse inför en särskild regel för ersättningar av dessa slag.

För egen del anser jag att praktiska skäl kan anföras för utredningens förslag. Trots den schablonisering som skett av kostnadsavdragen genom RSV:s anvisningar har skattetvister inte kunnat undvikas på detta område. Jag anser det angeläget att ersättningar av detta slag behandlas på smidigast möjliga sätt vid taxeringen. Såsom RSV har framhållit i sitt yttrande bör emellertid skattefriheten inte begränsas till att avse endast kostnadsersättningar som utgår för vård i enskilt familjehem i barnavårdslagens mening. Även om denna grupp är den till antalet helt dominerande finns det andra grupper för vilka en lösning motsvarande den av utredningen förordade är påkallad. Som exempel kan nämnas ersättningar som utgår för personer som placerats i enskilda familjehem med stöd av omsorgslagen (1960: 293). Från beskattningssynpunkt är det viktigt att kostnadsersättningsdelen beräknas på ett likformigt sätt. Liksom hittills bör Svenska kommunförbundet efter samråd med RSV utfärda rekommendationer i detta avseende till kommunerna. En självklar förutsättning för att denna ordning för beskattningen skall fungera tillfredsställande är att kommunerna också iakttar de centralt utfärdade rekommendationerna. Det är en uppgift för RSV att kontrollera att kommunerna, när det gäller att bestämma kostnadsersättningsandelen, följer de centralt utfärdade rekommendationerna.

Jag föreslår att en bestämmelse införs i 32 § 3 mom. KL av innehåll

att kostnadsersättning för vård av person i enskilt familjehem utgör ej skattepliktig intäkt. Ändringen bör träda i kraft den 1 januari 1975 och tillämpas första gången vid 1976 års taxering.

Enligt 4 § femte stycket TF skall taxeringsnämnd i särskilt taxeringsdistrikt verkställa taxering av andra skattskyldiga än fysiska personer, dödsbon och familjestiftelser, och till sådant taxeringsdistrikt skall där så kan ske hänföras även fysisk person, dödsbo eller familjestiftelse som ensam eller tillsammans med ett fåtal andra skattskyldiga äger aktierna i aktiebolag eller andelarna i ekonomisk förening. Bestämmelsen har fått sin nuvarande utformning efter förslag i prop. 1972: 145, där det (s. 23) framhölls att det från kontrollsynpunkt är av väsentlig betydelse att fåmansbolag och deras ägares taxering handläggs i ett sammanhang.

Det har emellertid i det praktiska taxeringsarbetet, särskilt i storstadsregionerna, ofta visat sig svårt eller omöjligt att få kännedom om vilka som äger fåmansbolag eller andelarna i ekonomisk förening med ett fåtal andelsägare. Det har uttalats behov av en föreskrift om skyldighet att i deklaration för sådan juridisk person som här avses ange namn, personnummer och adress på delägare.

Det framförda önskemålet syftar till bättre möjlighet att genomföra den kontroll vid taxeringsarbetet som motiverade utformningen av 4 § TF. Jag föreslår därför att i 25 § TF införs en bestämmelse om skyldighet för juridisk person, vari aktierna eller andelarna ägs av endast en skattskyldig eller ett fåtal skattskyldiga, att i sin självdeklaration lämna de nämnda uppgifterna. Vidare föreslår jag att 70 och 73 §§ TF ändras med hänsyn till att myndighetsåldern har sänkts från 20 till 18 år. Bestämmelserna bör tillämpas fr. o. m. 1975 års taxering.

Specialmotivering

UF

2 § 2 mom. Särskilda beteckningar har införts för avgift på kvarstående skatt och de olika räntorna för att lagtexten skall kunna förenklas.

27 § 3 mom. Tredje stycket innebär bl. a. att kvarskatteavgiften, i motsats till vad som gäller för den nuvarande kvarskattevärdet, skall räknas upp vid höjning av debitering, vare sig höjningen beror på taxering, ändrad preliminärskatt eller rättelse av debitering. Regeln medför bl. a. att kvarskatteavgift skall påföras vid kvars katt på grund av taxeringshöjning oberoende av om det är taxeringsnämnden eller högre instans som har frångått uppgifterna i skattskyldigs deklaration. Bestämmelserna i det sista stycket tar sikte bl. a. på uppbörd av kvars katt och tillkommande skatt men avser även beloppsgränserna för betalningsskyldighet för sådan skatt (28 och 31 §§). Beslut om taxe-

ring eller enbart debitering kan nämligen innebära endast att påförd kvarskatteavgift höjs med belopp som understiger 25 kr., vilket alltså inte skall tas ut. Beloppsgränsen 50 kr. för kvarskatteavgift gäller självfallet inte vid höjning eller sänkning om en kvarskatteavgift om minst 50 kr. ligger ”i botten”.

28 § Kvarskatteavgift ingår i kvarskatten och kommer alltså att ha betydelse vid tillämpningen av första stycket. Genom att fyllnadsbetalning efter den 30 april taxeringsåret inte beaktas vid beräkning av kvarskatteavgift, kan sådan avgift komma att påföras trots att kvarskatt inte har uppkommit.

31 § I tillkommande skatt kan ingå både kvarskatteavgift och respitränta, vilket har betydelse för beloppsgränsen i andra stycket.

32 § En särskild regel om tillämplig räntesats har upptagits i första stycket. Regeln avser det fall att tillkommande skatt som debiteras ett kalenderår skall erläggas först följande kalenderår. Generellt gäller här att det löpande kalenderårets högsta ö-skatte ränta skall gälla även för den räntetid som infaller efter årsskiftet. Det skulle nämligen inte vara praktiskt att för denna korta tidrymd tillämpa en ny räntesats, vars förhandenvaro vid tidpunkten för debiteringen i så fall måste utrönas.

RSV har anmärkt att det saknas egentlig anledning att ta undan skattetillägg och förseningsavgift vid beräkning av respitränta. Tanken är givetvis den att den skattskyldige haft kredit även beträffande dessa avgifter när de påförs som tillkommande skatt. Avgifternas speciella karaktär får emellertid anses motivera att respitränta inte beräknas.

Respitränta skall inte beräknas på kvarskatteavgift som höjs genom ändrad taxering. Regeln är en konsekvens av att ränta inte beräknas på ränta, t. ex. beräknas inte restitutionsränta på ö-skatte ränta som utgår när taxering sänks. Att respitränta inte skall debiteras på anstånds ränta i fall som avses i 49 § 4 mom. är närmast självklart. De föreskrivna undantagen avser också betalningskrav på grund av rättelse av debitering enligt 70 § 2 mom. Sådana krav skall enligt en ny bestämmelse medföra debitering av tillkommande skatt. De kan åtminstone teoretiskt sett avse endast rättelse av påförd kvarskatteavgift eller anstånds ränta. Att göra skillnad mellan olika fall vid debitering av kvarskatteavgift och anstånds ränta skulle vara opraktiskt, varför undantagen fått generell karaktär. I konsekvens med det förda resonemanget skall respitränta inte heller tas ut i det fall att omdebitering enbart avser för lågt debiterad respitränta. Däremot skall respitränta tas ut vid återkrav av ö-skatte ränta och restitutionsränta.

I motsats till vad utredningen föreslagit skall avrundning till jämmt hundratal kronor inte ske vid ränteberäkningen, främst med hänsyn till att skattskyldig skulle kunna gå helt miste om restitutionsränta enbart därför att han betalt skatten i smärre poster. Generellt skall därför sådan avrundning inte ske vid beräkning av annan ränta än ö-skatte ränta.

Regeln att öretal som uppkommer vid ränteberäkningen skall falla bort motsvarar vad som i de flesta fall gäller om öretal vid debitering enligt UF.

64 § Sedan fordringsärendet återgått till beskattningsmyndigheten utan att fordringen betalats, får givetvis vid ny anhållan om indrivning beräknas ränta för den tid då fordringen tidigare varit föremål för indrivning.

68 § 1 mom. På grund av att skattetillägg och förseningsavgift inte ingår i underlaget för beräkning av kvarskatteavgift kan en och samma debitering innefatta både ö-skatteränta och sådan kvarskatt som avser endast t. ex. skattetillägg. Kvarskatteavgift kan föreligga trots att ö-skatt uppkommit vid avräkningen (jfr motiveringen till 28 §). I andra punkten föreskrivs därför att kvarstående skatt och kvarskatteavgift skall dras vid beräkning av minsta belopp för återbetalning.

68 § 2 mom. Enligt tredje stycket gäller f. n. att belopp under 10 kr. återbetalas endast när fråga är om rättelse av felaktighet i debitering eller avräkning. Bestämmelsen har medfört att grunden för omdebitering måste särskilt noteras, vilket innebär administrativt merarbete i det nuvarande systemet. I stället har nu en regel om 5 kr. som minsta belopp för återbetalning vid alla omdebiteringar tagits in i det nya fjärde stycket. Detta stycke innehåller också en regel av innebörd att återbetalning av ö-skatt på grund av omdebitering skall göras endast om återbetalning hade skett om den årliga debiteringen hade varit riktig. Detta innebär att ö-skatt under 25 kr. i vissa fall inte återbetalas vid omdebitering.

69 § 1 mom. Överskjutande preliminär skatt skall anses i första hand motsvara den preliminärskatt som betalats senast, vilket torde stämma överens med hittills tillämpad praxis.

69 § 2 mom. Det nya systemet för beräkning av räntor innebär att restitutionsränta i princip skall beräknas på all ränta och avgift som skattskyldig erlagt men skall återfå. Restitutionsränta skall alltså beräknas också på kvarskatteavgift, respitränta och anståndsränta som betalas tillbaka. Sådan ränta skall också utgå på skatt, som återbetalas på grund av dödsbobefrielse. Den nu gällande regeln att ränta utgår vid återbetalning av skatt och ö-skatteränta som innehållits finns oförändrad kvar i momentets första stycke. Däremot utgår inte restitutionsränta på ö-skatteränta och inte heller på restitutionsränta, som i ett eller annat sällsynt fall kan återbetalas till den skattskyldige.

70 § 2 mom. Det nya tredje stycket innebär bl. a., att kvarskatteavgift och respitränta kan utgå på belopp som avses i detta moment. Att respitränta inte utgår på kvarskatteavgift, anståndsränta och respitränta framgår av 32 § andra stycket.

85 § 2 mom. För nedsatt kvarskatteavgift gäller inte beloppsgränsen 50 kr. vid påföring av avgift.

Övergångsbestämmelserna. Första punkten innebär i huvudsak att de

nya bestämmelserna om kvarskatteavgift och ö-skatte ränta, minsta belopp för krav på kvarskatt, tillkommande skatt och återbetalning av ö-skatt tillämpas första gången vid debitering av skatt på grund av 1975 års taxering.

Enligt tredje punkten gäller de nya bestämmelserna om anstånds ränta och restitutions ränta först med ingången av år 1976 och tillämpas då inte retroaktivt. För tiden dessförinnan sker ränteberäkningen enligt de nu gällande räntebestämmelserna. Respitränta räknas först fr. o. m. den 1 april 1976.

AGF

52 § 1 mom. I detta moment finns bestämmelser om den ränta som kan sägas ha karaktär av anstånds ränta. Därutöver finns regler, som skall tillämpas även vid beräkning av andra räntor enligt AGF.

F.n. regleras i momentet den ränta som skall utgå när anstånd med skattens fastställande meddelats enligt 17 §. Sådana anståndsfall är sällsynta. De nuvarande reglerna härom, liksom den särskilda hänvisningen i 17 §, har utgått. De nya bestämmelserna om anstånds ränta har utformats så att de även täcker sådana fall. Förslaget innebär att ränta skall utgå i samtliga fall där skatten inte kunnat fastställas av beskattningsmyndigheten inom viss tid efter det att skattskyldighet inträtt. Den föreslagna räntan kan även ses som en form av förseningsavgift genom att den också träffar sådana fall där beskattningshandling inte lämnas i rätt tid med därav följande fördröjning med skattens fastställande.

Enligt de nya räntereglerna skall ränta utgå sedan åtta månader förflutit efter det att bouppteckning eller deklaration skolat vara ingiven. Ränta skall utgå även för tid som omfattas av anstånd med boupptecknings förrättande eller ingivande av deklaration. För arvsskattens vidkommande innebär detta att ränta i allmänhet börjar löpa ett år efter det skattskyldighet inträtt. Bouppteckning skall nämligen inges inom fyra månader efter dödsfallet. I och för sig skulle skäl kunna anföras för att tidigarelägga utgångspunkten för ränteberäkningen. Emellertid skulle en alltför kort tillmätt tid i detta sammanhang kunna leda till stundom omotiverade räntekrav, beroende på de skiftande förhållanden som kan föreligga mellan olika dödsbon med därav följande svårigheter att få det civilrättsliga underlaget för arvsskatten fastställt. Å andra sidan är någon tidsbegränsning framåt inte föreskriven utan räntan skall utgå till dess skatten fastställts av beskattningsmyndigheten. På motsvarande sätt bör ränta utgå om gåvoskatt inte fastställts inom åtta månader efter det deklaration skolat vara ingiven.

Andra stycket innehåller även de närmare reglerna för ränteberäkningen. Dessa regler är tillämpliga på alla räntor enligt AGF om inte annat angetts. Enligt 69 § 1 mom. UF fastställs i december månad räntesatsen för det därpå följande året. Beloppsgränsen gäller givetvis inte när 50 kronors ränta ligger "i botten".

Av generell räckvidd är likaså det nyinförda fjärde stycket. Enligt detta skall genomgående omräkning av ränta ske om det beslut som ligger till grund för ränteberäkningen ändras. För mycket påförd eller uppburen ränta om mer än 5 kr. skall återbetalas. Bestämmelsen avser såväl det fall att det nya beslutet är till fördel för den skattskyldige som när det är till nackdel för honom. Föreskrifterna om att bestämmelserna om skatt i AGF skall tillämpas på ränta innebär att förordningens regler om betalningssätt, restavgift, ränteberäkning m. m. skall tillämpas.

52 a § I paragrafen regleras den s. k. respiträntan, alltså den ränta som skall utgå när överrätt fastställer skatten till högre belopp än beskattningsmyndigheten har gjort liksom när skattskyldig har godkänt anmärkning från beskattningsmyndigheten. Ränta skall påföras av länsstyrelsen, vilket medför att nuvarande bestämmelser i 8 § tillämpningskungörelsen (1958: 563) får ändras.

I vissa fall kan det tänkas att den räntesats som skall gälla enligt huvudregeln inte är känd för länsstyrelsen när räntan skall beräknas. Så kan bli fallet om ett skattebelopp fastställts till betalning genom beslut i slutet av november. Ränta skall i sådant fall påföras även för januari månad. I sådant läge får den räntesats som gäller för det år då skatten fastställs användas. Bestämmelse härom finns i paragrafens sista stycke.

53 § Reglerna om restavgift har anpassats till vad som gäller enligt UF. Enligt 58 § 1 mom. första stycket UF utgår restavgift beräknad efter fyra öre för varje hel krona av skatten, dock minst tio kronor. Regeln medför att 14 § i tillämpningskungörelsen skall upphävas.

61 § F. n. ankommer det på Konungen att förordna, om restitutionsränta skall utgå i fall som avses i 57 och 58 §§ AGF. I praxis har detta, som kammarkollegiet påpekat, ansetts gälla även i 58 a § förekommande fall. Paragrafen har ändrats så att den överensstämmer med praxis.

61 a § I paragrafen regleras närmare beräkning av restitutionsränta. Till skillnad från vad som nu gäller skall ränta i princip beräknas intill dess skattebeloppet återbetalas.

Såsom påpekats inledningsvis skall genomgående omräkning av ränta ske om det beslut som legat till grund för ränteberäkningen ändras (52 § 1 mom. fjärde stycket). På erlagd anståndsränta och respitränta som återbetalas till skattskyldig eller dödsbo utgår restitutionsränta och på motsatt sätt kan respitränta bli aktuell om tidigare uppburen restitutionsränta skall återbetalas till staten.

Övergångsbestämmelserna. De nya reglerna träder i kraft den 1 januari 1975. De båda nya räntorna enligt 52 § 1 mom. andra stycket och 52 a § skall dock inte beräknas för tid före ikraftträdandet. Om anstånd med skattens fastställande enligt 17 § medgivits före ikraftträdandet skall dock intill den 1 januari 1976 ränta i dessa fall beräknas enligt de äldre reglerna i 52 § 1 mom.

Hemställan

Jag hemställer att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen att antaga inom finansdepartementet upprättade förslag till

1. lag om ändring i uppbördslagen (1953: 272),
2. lag om ändring i förordningen (1908: 128) angående bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter,
3. lag om ändring i förordningen (1928: 376) om särskild skatt å vissa lotterivinster,
4. lag om ändring i förordningen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt,
5. lag om ändring i lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt,
6. lag om ändring i förordningen (1947: 577) om statlig förmögenhetsskatt,
7. lag om ändring i förordningen (1951: 763) angående beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst,
8. lag om ändring i förordningen (1953: 397) angående avgift för fettvaror som användas för framställning av fettemulsion m. m.,
9. lag om ändring i lagen (1958: 295) om sjömansskatt,
10. lag om ändring i förordningen (1959: 92) om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning,
11. lag om ändring i stämpelskatteförordningen (1964: 308),
12. lag om ändring i förordningen (1967: 340) med vissa bestämmelser om prisreglering på jordbrukets område,
13. lag om ändring i lagen (1974: 226) om prisreglering på fiskets område,
14. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370),
15. lag om ändring i taxeringslagen (1956: 623).

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten

Bilaga 1

Utredningens (Fi 1970: 69) förslag till

Lag om ändring i uppbördsförordningen (1953: 272)

Härigenom förordnas i fråga om uppbördsförordningen (1953: 272)¹
dels att 27 § 3 mom., 49 § 4 mom., 51 §, 58 § 1 mom., 59 §, 68 § 1 mom., 69 §, 70 § 2 mom., 75 §, 76 §, 77 a §, 85 § 2 mom. och anvisningarna till 85 § skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i förordningen skall införas en ny paragraf, 32 §, av nedan angivna lydelse,

dels att till 27 § skall fogas två nya moment, 4 och 5 mom., samt anvisningar av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

27 §

3 m o m. Överstiger skattskyldigs slutliga skatt den preliminära skatt, som enligt 2 mom. skall gottskrivas honom, *med minst en tiondel av den slutliga skatten eller med minst femtusen kronor*, skall den skattskyldige till statsskattverket erlägga ränta med tolv procent, för en beräknad tid av ett år, *å den del av det överskjutande beloppet, som överstiger ettusen kronor; dock att det belopp varå ränta sålunda skall beräknas, skall avrundas till närmast lägre hundratal kronor.* Vid bedömande av om och med vilket belopp ränta skall utgå, skall i den slutliga skatten icke inräknas *utskiftningsskatt, ersättningsskatt, skogsvårdsavgift, arbetsgivaravgift, avgift enligt 2 § förordningen om allmän arbetsgivaravgift, redareavgift, avgift som avses i 116 a eller 116 c § taxeringsförordningen samt annuiteter*, ej heller skall i den preliminära skatten inräknas sådan i 2 mom. under 3) omförmäld preliminär skatt, som erlagts efter den 30 april året näst efter inkomståret.

Har slutlig eller kvarstående

3 m o m. Överstiger skattskyldigs slutliga skatt den preliminära skatt, som enligt 2 mom. skall gottskrivas honom, skall den skattskyldige erlägga ränta, för en beräknad tid av femton månader, *å det överskjutande beloppet, avrundat till närmast lägre hundratal kronor.* Vid bedömande av om och med vilket belopp ränta skall utgå, skall i den slutliga skatten icke inräknas avgift som avses i 116 a eller 116 c § taxeringsförordningen, ej heller skall i den preliminära skatten inräknas sådan i 2 mom. under 3) omförmäld preliminär skatt, som erlagts efter den 30 april året näst efter inkomståret. *Räntan skall utgå efter räntesats som riksskatteverket fastställer i december året före taxeringsåret. Öretal som uppkommer vid ränteberäkningen jämnas till närmast högre hela kronor.*

Andras debitering eller tillgodoräkning av preliminär skatt eller debiteras tillkommande skatt, sker ny beräkning av ränta. Räntan bestämmes därvid till belopp som skulle ha utgått, om beräkningen

¹ Förordningen omtryckt 1972: 75.

Nuvarande lydelse

skatt blivit påförd med oriktigt belopp genom fel vid debiteringen eller har preliminär skatt blivit tillgodoräknad med felaktigt belopp eller skall kvarstående skatt av annan anledning nedsättas, skall ny beräkning av ränta göras enligt första stycket.

Bestämmelserna i denna förordning om kvarstående och tillkommande skatt äga, där icke annat anges, motsvarande tillämpning beträffande ränta enligt detta moment.

Föreslagen lydelse

gjorts vid den årliga debiteringen av motsvarande slutliga skatt.

4 m o m. Utgör det överskjutande beloppet enligt 3 mom. minst en tiondel av den slutliga skatten eller minst femtusen kronor, skall den skattskyldige erlägga avgift med tre procent å den del av beloppet, som efter avrundning till närmast lägre hundratal kronor överstiger ettusen kronor. Vid bedömande av om och med vilket belopp avgift skall utgå, skall den slutliga och preliminära skatten beräknas enligt 3 mom.; i den slutliga skatten skall dock ej inräknas utskiftningsskatt, ersättningskatt, skogsvårdsavgift, arbetsgivaravgift, avgift enligt 2 § förordningen om allmän arbetsgivaravgift, redareavgift eller annuiteter.

Sker rättelse av fel som uppkommit vid debitering av slutlig eller kvarstående skatt eller vid tillgodoräkning av preliminär skatt eller nedsättes kvarstående skatt av annan anledning, göres ny beräkning av avgift enligt första stycket. Avgiften bestämmes därvid till belopp som skulle ha utgått, om beräkningen gjorts vid den årliga debiteringen av motsvarande slutliga skatt.

5 m o m. Bestämmelserna i denna förordning om kvarstående och tillkommande skatt äga, där icke annat anges, motsvarande

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

tillämpning beträffande ränta och avgift enligt denna paragraf.

(Se vidare anvisningarna.)

32 §²

På tillkommande skatt skall skattskyldig erlagga ränta. Vid beräkning av räntan skall iakttas:

att ränta utgår från och med den 1 april året näst efter taxeringsåret, dock att ränta å tillkommande skatt, avseende belopp som restituerats enligt 68 § 2 mom., skall utgå från utgången av den månad, då beloppet restituerats;

att ränta utgår till och med den månad, då skatten förfaller till betalning eller, om skatten skall erläggas under flera uppbördsterminer, till och med den månad under vilken den första uppbördsterminen infaller, dock ej i något fall för längre tid än två år; samt

att i den tillkommande skatten icke skall inräknas avgift som avser 116 a eller 116 c § taxeringsförfordningen och ej heller ränta enligt 27 § 3 mom.

Ränta enligt första stycket utgår för visst kalenderår efter den årsränta som året före kalenderåret legat till grund vid bestämmande av räntesatsen enligt 27 § 3 mom. Belopp, varå ränta skall beräknas, avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Öretal som uppkommer vid ränteberäkningen jämnas till närmast högre hela krontal.

Andras debitering av tillkommande skatt sker ny beräkning av ränta.

Bestämmelserna i denna förordning om tillkommande skatt äga motsvarande tillämpning beträffande ränta enligt denna paragraf.

² Förutvarande 32 § upphävd genom 1967: 625.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

49 §

4 m o m. Den som åtnjutit anstånd med inbetalning av skatt enligt 2 mom. 1) skall erlägga ränta efter fem procent för år för den del av skatten som skall erläggas sedan anståndet upphört.

Räntan utgår från utgången av det uppbördsår, då skatten skulle ha erlagts om anstånd icke medgivits, till och med den dag då skatten erlägges. Uppkommer öretal vid ränteberäkningen, jämnas räntan till närmast högre hela kronantal. Ränta skall ej utgå, om räntebeloppet skulle understiga fem kronor. Bifalles den skattskyldiges besvär, skall erlagd ränta återbetalas sedan taxeringen vunnit laga kraft.

Bestämmelserna i denna förordning om tillkommande skatt äga motsvarande tillämpning beträffande ränta enligt detta moment.

51 §

Sedan anstånd meddelats, må den av anståndet omfattade skatten icke indrivnas under tiden för anståndet, ej heller må restavgift varom i 58 § sägs uttagas för skatten.

Är skattskyldig berättigad utfå för mycket erlagd skatt, må denna tagas i anspråk för gäldande av restförd skatt, som med anståndet avses.

Har anståndstiden gått till ända utan att skatten till fullo guldits, skall den skattskyldige erlägga restavgift å den del av skatten, som då återstod ogulden.

Har anståndstiden gått till ända utan att skatten till fullo guldits, skall den skattskyldige erlägga grundavgift enligt 58 § 1 mom. första stycket å den del av skatten, som då återstod ogulden. Tilläggsavgift enligt 58 § 1 mom. andra stycket utgår från den 15 i andra månaden efter den då anståndstiden gick till ända.

58 §

1 m o m. Har skattskyldig eller arbetsgivare som verkställt skatteavdrag underlåtit att inbetala skatt i tid och ordning, som i 53 eller 54 § eller 56 § 3 mom. sägs, skall restavgift utgå, beräknad efter fyra öre för varje hel krona av den del av skatten, som sålunda icke erlagts, dock ej mindre än tio

1 m o m. Har skattskyldig eller arbetsgivare som verkställt skatteavdrag underlåtit att inbetala skatt i tid och ordning, som i 53 eller 54 § eller 56 § 3 mom. sägs, utgår restavgift (grundavgift) med tre öre för varje hel krona av ej erlagt belopp, dock med minst tio kronor.

Nuvarande lydelse

kronor. Öretal som uppkommer vid denna beräkning skall jämnas till närmast högre hela kronotal.

Arbetsgivare, som avses i första stycket, skall utöver restavgift erlägga tilläggsavgift för varje påbörjad tidrymd av sex månader utöver den första efter utgången av den uppbördsmånad, under vilken skatten rätteligen skolat erläggas, intill dess skatten inbetalas eller ock fastställs till betalning av den lokala skattemyndigheten. Tilläggsavgift skall för varje sådan tidrymd beräknas till fyra öre för varje hel krona av den del av skatten, som icke erlagts, dock ej mer än tolv öre för hel krona. Bestämmelserna i denna förordning om restavgift tillämpas även i fråga om tilläggsavgift.

Vad i första och andra styckena sägs skall i fall, som avses i 56 § 3 mom. andra stycket, gälla endast om där angiven inbetalning icke verkställts senast under den uppbördstermin, som infaller närmast efter utgången av den månad, under vilken skatteavdraget verkställts, eller, såvitt gäller inbetalning från arbetsgivare som avses i 53 § 1 mom. tredje stycket, senast den 18 i den månad under vilken nämnda uppbördstermin infaller.

Restavgift utgår även i fall då arbetsgivare icke behörigen lämnat uppgift om innehållen skatt enligt 55 § eller 56 § 3 eller 4 mom. Avgiften utgår med två öre för varje hel krona av skattebelopp, för vilket uppgift sålunda icke lämnats, dock ej med mindre än tio kronor. Öretal som uppkommer vid denna beräkning skall jämnas till närmast högre hela kronotal. I fall som avses i 56 § 3 mom. fjärde stycket utgår nu avsedda restavgift endast om uppgiftsskyldigheten icke fullgjorts senast under den uppbördstermin som avses i tredje stycket ovan.

Föreslagen lydelse

Restavgift (tilläggsavgift) utgår om skattebelopp, som avses i första stycket, ej inbetalas senast den 15 i andra månaden efter den då beloppet skolat erläggas enligt 53 § eller 56 § 3 mom. eller efter den då arbetsgivare ålagts ansvarighet för beloppet genom beslut av regeringsrätten, kammarrätt eller skatterätt. Avgiften utgår med två öre för varje hel krona av obetalt belopp och beräknas för varje påbörjad period om två månader, räknat från nyss angiven tidpunkt, dock för högst nio sådana perioder. Tilläggsavgift utgår dock icke för skattskyldig som inbetalar skatten inom tid som länsstyrelsen angivit i betalningspåminnelse.

Restavgift (kontrollavgift) utgår i fall då arbetsgivare icke behörigen lämnat uppgift om innehållen skatt enligt 55 § eller 56 § 3 eller 4 mom. Avgiften utgår med två öre för varje hel krona av skattebelopp, för vilket uppgift sålunda icke lämnats, dock ej med mindre än tio kronor. I fall som avses i 56 § 3 mom. fjärde stycket utgår nu avsedda restavgift endast om uppgiftsskyldigheten icke fullgjorts senast under den uppbördstermin som avses i tredje stycket ovan.

Öretal som uppkommer vid beräkning av restavgift jämnas till närmast högre hela kronotal.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

59 §

Det åligger utmätningsman att verkställa indrivning av skatt. Därvid får utmätning och införsel äga rum enligt vad som sägs i 60 §.

Bestämmelserna om indrivning av skatt *äger* motsvarande tillämpning på indrivning av restavgift, *tilläggsavgift* eller ränta enligt denna förordning.

Bestämmelserna om indrivning av skatt *äga* motsvarande tillämpning på indrivning av restavgift eller ränta enligt denna förordning.

68 §

1 m o m. Överstiger erlagd preliminär skatt motsvarande slutliga skatt eller har genom skatteavdrag enligt 40 § 2 mom. andra stycket innehållits mer än som svarar mot den skattskyldige påförd kvarstående skatt, skall länsstyrelsen i det län, där skatten debiterats, skyndsamt ombesörja att det överskjutande beloppet återbetalas till den skattskyldige. *Restitution skall dock icke ske av överskjutande preliminär skatt under tio kronor.*

1 m o m. Överstiger erlagd preliminär skatt motsvarande slutliga skatt eller har genom skatteavdrag enligt 40 § 2 mom. andra stycket innehållits mer än som svarar mot den skattskyldige påförd kvarstående skatt, skall länsstyrelsen i det län, där skatten debiterats, skyndsamt ombesörja att det överskjutande beloppet återbetalas till den skattskyldige. *Restitution av överskjutande preliminär skatt under tio kronor skall dock ske endast om ränta utgår enligt 69 § 1 mom.*

Sedan beslut, som avses i 45 § 2 mom., inkommit till länsstyrelsen, skall länsstyrelsen utbetala i beslutet angivet belopp. Detsamma gäller belopp, som angives i beslut enligt 45 § 3 mom., i den mån beloppet inbetalats.

Finner Kungl. Maj:t sådan återbetalning av skatt som i första stycket sägs böra verkställas av annan än länsstyrelse, må Kungl. Maj:t därom förordna.

69 §³

1 m o m. Därest den preliminära skatt, som enligt 27 § 2 mom. skall gottskrivas skattskyldig vid debitering av slutlig skatt, till den del densamma erlagts överstiger den slutliga skatten, äger den skattskyldige erhålla ränta å *den del av det överskjutande beloppet, som överstiger ettusen kronor*. Vid bedömandet av om och med vilket belopp ränta skall utgå, skall i den preliminära skatten icke inräknas sådan i 27 § 2 mom. under 3) omförd preliminär skatt, som erlagts efter den 30 april året näst

1 m o m. Därest den preliminära skatt, som enligt 27 § 2 mom. skall gottskrivas skattskyldig vid debitering av slutlig skatt, till den del densamma erlagts överstiger den slutliga skatten, äger den skattskyldige erhålla ränta å det överskjutande beloppet. Vid bedömandet av om och med vilket belopp ränta skall utgå, skall i den preliminära skatten icke inräknas sådan i 27 § 2 mom. under 3) omförd preliminär skatt, som erlagts efter den 30 april året näst efter inkomståret; vidare skall

³ Senaste lydelse 1973: 69.

Nuvarande lydelse

efter inkomståret; vidare skall med slutlig skatt likställas sådan tillkommande skatt, som enligt vad i 68 § 4 mom. andra stycket sägs helt eller delvis skall gäldas med där omförmäld preliminär skatt, samt som slutlig skatt icke räknas avgift som avses i 116 a eller 116 c § taxeringsförordningen. Ränta utgår med sju procent för en beräknad tid av ett år. På preliminär skatt enligt 27 § 2 mom. under 3), som erlagts efter den 18 januari året näst efter inkomståret men senast den 30 april samma år, utgår dock räntan med endast tre och en halv procent. De belopp, varå ränta sålunda skall beräknas, avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Öretal som uppkommer vid ränteberäkningen jämnas till närmast högre hela krontal. Räntebeloppen må tillhoppa icke överstiga 100 000 kronor.

Har slutlig eller kvarstående skatt genom fel vid debiteringen blivit påförd med oriktigt belopp eller har preliminär skatt blivit tillgodoräknad med felaktigt belopp eller skall slutlig eller kvarstående skatt av annan anledning nedsättas, göres ny beräkning av ränta enligt första stycket.

2 m o m. Den som jämlikt 68 § 2 mom. äger återbekomma för mycket erlagd skatt skall erhålla ränta därå efter fem procent för år. Uppkommer öretal vid beräkning av sådan ränta, skall räntebeloppet jämnas till närmast högre hela krontal. Ränta skall dock ej utgå, om räntebeloppet skulle understiga fem kronor. Ränta som nu sagts skall icke heller utgå å belopp som dödsbo i anledning av skattskyldigs frånfälle befriats från att erlagga eller å räntebelopp som påförts enligt stadgandet

Föreslagen lydelse

som slutlig skatt icke räknas avgift som avses i 116 a eller 116 c § taxeringsförordningen. Ränta utgår, för en beräknad tid av tolv månader, efter den årsränta som året före taxeringsåret legat till grund vid bestämmande av räntesatsen enligt 27 § 3 mom. På preliminär skatt enligt 27 § 2 mom. under 3), som erlagts efter den 18 januari året näst efter inkomståret men senast den 30 april samma år, utgår dock räntan för en tid av sju månader. Riksskatteverket fastställer med tillämpning av anvisningarna till 27 § den räntesats som skall gälla i sistnämnda fall. De belopp, varå ränta sålunda skall beräknas, avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Öretal som uppkommer vid ränteberäkningen jämnas till närmast högre hela krontal. Räntebeloppen må tillhoppa icke överstiga 100 000 kronor.

Ändras debitering eller tillgodoräkning av preliminär skatt eller debiteras tillkommande skatt sker ny beräkning av ränta. Räntan bestämmes därvid till belopp som skulle ha utgått om beräkningen gjorts vid den årliga debiteringen av motsvarande slutliga skatt. Bestämmelserna i denna förordning om tillkommande skatt äga motsvarande tillämpning beträffande ränta enligt detta stycke.

2 m o m. Den som jämlikt 68 § 2 mom. äger återbekomma för mycket erlagd skatt skall erhålla ränta på beloppet. Ränta utgår för visst kalenderår efter den årsränta som året före kalenderåret legat till grund vid bestämmande av räntesatsen enligt 27 § 3 mom. Belopp, varå ränta skall beräknas, avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Öretal som uppkommer vid ränteberäkningen jämnas till närmast högre hela krontal. Ränta skall icke utgå å belopp som dödsbo i anledning av skatt-

Nuvarande lydelse

i 27 § 3 mom. I fall varom i 68 § 3 mom. sägs skall ränta utgå endast å den del av det för mycket erlagda beloppet, som skall utbetalas till den skattskyldige.

Ränta enligt första stycket utgår, förutom å det skattebelopp som skall återbetalas, även å det belopp som beräknas enligt 1 mom. andra stycket.

Vid beräkning av ränta enligt detta moment skall iakttagas:

att ränta utgår för skatt som preliminärt erlagts och för ränta enligt 1 mom. andra stycket från utgången av taxeringsåret samt för annan skatt, därest den erlagts under förra hälften av ett kalenderår, från och med den 1 därpå följande juli, och därest den erlagts under senare hälften av ett kalenderår, från och med den 1 därpå följande januari;

att, därest skatt betalats före uppbördstermin, då skatten förfallit till betalning, skatten anses som erlagd under nämnda uppbördstermin;

att, därest skatten betalats i flera poster och restitutionen avser allenast viss del av det sammanlagda skattebeloppet, det för mycket erlagda beloppet avräknas mot det eller de belopp som sist guldits; samt

att ränta utgår till och med den dag, då beloppet återbetalas.

Första, andra och tredje styckena äga tillämpning även på återbetalning av skatt som innehållits med stöd av 68 § 4 mom. andra stycket.

3 mom. Har beslut, som föranlett ränta enligt 1 mom. andra stycket eller 2 mom., ändrats på sådant sätt att ränta icke skulle ha utgått eller utgått med lägre belopp, om ändringsbeslutet beaktats vid ränteberäkningen, är den skattskyldige pliktig återbetala vad han sålunda uppburit för mycket. Bestämmelserna i denna förordning om tillkommande skatt äger därvid motsvarande tillämpning.

Föreslagen lydelse

skyldigs frånfälle befriats från att erlagga.

Vid beräkning av ränta enligt detta moment skall iakttagas:

att ränta utgår för skatt som preliminärt erlagts från utgången av taxeringsåret och för annan skatt från utgången av den månad, då den erlagts;

att ränta utgår till och med den månad, då beloppet återbetalas.

Första och andra styckena äga tillämpning även på återbetalning av skatt eller ränta som innehållits med stöd av 68 § 4 mom. andra stycket.

Har beslut som föranlett ränta enligt detta moment ändrats på sådant sätt att ränta icke skulle ha utgått eller utgått med lägre belopp, om ändringsbeslutet beaktats vid ränteberäkningen, är den skattskyldige pliktig återbetala vad han sålunda uppburit för mycket. Bestämmelserna i denna förordning om tillkommande skatt äga därvid motsvarande tillämpning.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

70 §

2 m o m. Har vid granskning hos riksskatteverket av verkställd debitering befunnits, att skatt eller ränta blivit obehörigen utesluten från debitering eller påförd till för ringa belopp eller att skattereduktion, preliminär skatt eller ränta blivit gottskriven med för högt belopp, skall vederbörande länsstyrelse underrättas härom. Länsstyrelsen har att verkställa den utredning i ärendet, som må finnas erforderlig. Föreligger förhållande, som nyss sagts, skall länsstyrelsen, efter hörande av den skattskyldige när så finnes påkallat, fastställa det belopp denne har att erlägga.

Finner lokal skattemyndighet efter anmälan eller eljest sådan felaktighet som avses i föregående stycke vara för handen eller att motsvarande felaktighet föreligger i beslut om arbetsgivares ansvarighet för arbetstagens skatt, skall myndigheten, efter hörande av den skattskyldige eller arbetsgivaren när så finnes påkallat, fastställa det belopp denne har att erlägga.

Belopp som fastställs enligt detta moment skall erläggas som tillkommande skatt.

75 §

Underlåter arbetsgivare utan skälig anledning att vederbörigen fullgöra sin skyldighet att verkställa skatteavdrag, är han jämte arbetstagaren ansvarig för skatt, vilken skatteavdraget skolat avse, till belopp som svarar mot vad han underlåtit att avdraga. Lokal skattemyndighet som utfärdat eller haft att utfärda arbetstagarens debetsedel beslutar om arbetsgivarens ansvarighet i nämnda fall.

Sedan beslut fattats enligt första stycket må krav på erläggande av skattebeloppet riktas mot såväl arbetsgivaren som arbetstagaren. Vistas arbetstagaren på känd ort inom riket, må arbetsgivaren krävas endast om det kan antagas att arbetstagaren underrättats om sin skyldighet att erlägga skattebeloppet. Beloppet må indrivnas hos arbetstagaren i samma ordning som gäller för restförd skatt.

Efterkommer arbetsgivaren icke anmodan att erlägga beloppet, må detsamma uttagas i den ordning som stadgas i fråga om indrivning av skatt, dock att införsel ej må beviljas.

Arbetsgivare eller arbetstagare, som har att erlägga mot underlåtet skatteavdrag svarande belopp, är tillika skyldig att å beloppet erlägga restavgift.

Arbetsgivare eller arbetstagare, som har att erlägga mot underlåtet skatteavdrag svarande belopp, är tillika skyldig att å beloppet erlägga restavgift enligt 58 § 1 mom. Tilläggsavgift utgår därvid från den 15 i andra månaden efter den då beslut om arbetsgivarens eller arbetstagarens ansvarighet meddelades.

Därest arbetsgivare efter besvär över lokal skattemyndighets beslut funnits icke vara ansvarig för arbetstagens skatt, skall länsstyrel-

Därest arbetsgivare efter besvär över lokal skattemyndighets beslut funnits icke vara ansvarig för arbetstagens skatt, skall länsstyrel-

Nuvarande lydelse

sen till arbetsgivaren återbetala skatt, som denne erlagt för arbetstägaren, samt erlagd restavgift och ränta efter fem procent för år. Häftar arbetsgivare för restförd skatt eller arbetstägares skatt, för vilken han funnits ansvarig, äger han dock utfå endast vad som överstiger det obetalda skattebeloppet och restavgift. Förklaras arbetsgivare enligt senare meddelat beslut helt eller delvis ansvarig för skatten, är han skyldig återbetala uppburen ränta i vad den avser skattebelopp för vilket han befunnits ansvarig. Därvid äger tredje stycket motsvarande tillämpning.

Föreslagen lydelse

sen till arbetsgivaren återbetala skatt, som denne erlagt för arbetstägaren, samt erlagd restavgift. *Ränta på återbetalat skattebelopp utgår för visst kalenderår efter den årsränta, som året före kalenderåret legat till grund vid bestämmande av räntesatsen enligt 27 § 3 mom., och beräknas från utgången av den månad då skatten erlagts till och med den månad då återbetalning sker.* Häftar arbetsgivare för restförd skatt eller arbetstägares skatt, för vilken han funnits ansvarig, äger han dock utfå endast vad som överstiger det obetalda skattebeloppet och restavgift. Förklaras arbetsgivare enligt senare meddelat beslut helt eller delvis ansvarig för skatten, är han skyldig återbetala uppburen ränta i vad den avser skattebelopp för vilket han befunnits ansvarig. Därvid äger tredje stycket motsvarande tillämpning.

Har arbetstägares skatt uttagits hos arbetsgivare, skall, om indrivningskvitto överlämnas till arbetsgivaren, nämnda förhållande anmärkas å indrivningskvittot.

76 §

Arbetsgivare, som betalat skatt för arbetstagare jämlikt 75 §, äger söka skattebeloppet åter av arbetstägaren. Härvid har arbetsgivaren att till vederbörande utmätningsman ingiva det indrivningskvitto, som må hava överlämnats till arbetsgivaren, eller på annat sätt hos utmätningsmannen styrka, att han erlagt skatten.

Utmätningsmannen må hos arbetstägaren uttaga beloppet i samma ordning som stadgats i fråga om indrivning av skatt, dock att införsel ej må beviljas. *Därvid är arbetstägaren skyldig att å beloppet erlagga restavgift.*

Utmätningsmannen må hos arbetstägaren uttaga beloppet i samma ordning som stadgats i fråga om indrivning av skatt, dock att införsel ej må beviljas.

77 a §

Har den som företräder arbetsgivare, som är juridisk person, verkställt skatteavdrag men uppsåtligen eller av grov oaksamhet underlåtit att betala det innehållna beloppet i tid och ordning som i 77 § sägs, är han jämte arbetsgiva-

Har den som företräder arbetsgivare, som är juridisk person, verkställt skatteavdrag men uppsåtligen eller av grov oaksamhet underlåtit att betala det innehållna beloppet i tid och ordning som i 77 § sägs, är han jämte arbetsgiva-

Nuvarande lydelse

ren betalningsskyldig för skattebeloppet jämte restavgift. Betalningsskyldigheten må jämkas eller eftergivnas när särskilda skäl föreligga.

Föreslagen lydelse

ren betalningsskyldig för skattebeloppet jämte den restavgift (grundavgift och tilläggsavgift) som belöper på det belopp för vilket betalningsskyldighet ålägges. Tilläggsavgift utgår dock icke för tid efter det att talan om åläggande av betalningsskyldighet prövats i första instans. Betalningsskyldigheten må jämkas eller eftergivnas när särskilda skäl föreligga.

Talan om åläggande av betalningsskyldighet enligt första stycket föres vid allmän domstol.

Yrkande om åläggande av betalningsskyldighet som nu sagts må icke framställas och ej heller åtgärder för indrivning vidtagas sedan arbetsgivarens ansvarighet för skattebeloppet bortfallit på grund av bestämmelserna i 71 §. Utan hinder härav må dom, varigenom sådan betalningsskyldighet ålagts, verkställas inom en tid av två år från utgången av det uppbördsår då domen vunnit laga kraft. Hos den som blivit ålagd betalningsskyldighet må indrivning ske i samma ordning som gäller för restförd skatt.

Den som erlagt skattebelopp eller restavgift på grund av betalningsskyldighet enligt första stycket äger söka beloppet åter av arbetsgivaren. Därvid gälla i tillämpliga delar bestämmelserna i 76 § om uttagande av skatt som arbetsgivare betalat för arbetstagare.

85 §

2 m o m. Har skattskyldig enligt 27 § 3 mom. påförts ränta å kvarstående skatt och beror den kvarstående skatten av förhållande, varöver den skattskyldige icke skäligen kunnat råda, äger länsstyrelsen i det län, där räntan påförts, efter ansökan befria den skattskyldige från att helt eller delvis gälda sådan ränta.

Har endera av äkta makar, vilka taxerats enligt för gift gällande bestämmelser, att gälda ränta å kvarstående skatt och skulle, därest ränteberäkningen gjorts för makarna gemensamt, sådan ränta icke hava påförts eller hava påförts med lägre belopp än som skett, må länsstyrelse som i första stycket sägs efter ansökan meddela befrielse, helt eller delvis, från erläggande av ränta.

2 m o m. Har skattskyldig påförts avgift å kvarstående skatt enligt 27 § 4 mom. och beror den kvarstående skatten av förhållande, varöver den skattskyldige icke skäligen kunnat råda, äger länsstyrelsen i det län, där avgiften påförts, efter ansökan befria den skattskyldige från att helt eller delvis gälda sådan avgift.

Nuvarande lydelse

Ansökan, som i detta moment sägs, skall hava inkommit till länsstyrelsen före utgången av året näst efter *taxeringsåret*.

(Se vidare anvisningarna.)

Föreslagen lydelse

Ansökan, som i detta moment sägs, skall hava inkommit till länsstyrelsen före utgången av året näst efter *det då avgiften påfördes*.

(Se vidare anvisningarna.)

Anvisningar*till 27 §*

Räntesats enligt 27 § 3 mom. skall bestämmas till det tal som efter avrundning till hel fjärdedels procent närmast motsvarar femton tolfedelar av högsta allmänt förekommande räntesats som vid fastställelsen gäller vid inlåning i bankaktiebolag, postbanken, sparbank och centralkassa för jordbrukskredit. Beräkningen skall ske med höjning av andra decimalsiffran.

till 85 §

Som exempel på förhållande, varöver den skattskyldige icke skäligen kunnat råda, må nämnas att arbetsgivaren felaktigt uträknat den skattskyldiges preliminära skatt eller att skattskyldig, som påförts *ränta* å kvarstående skatt i en kommun, i annan kommun erlagt för hög preliminär skatt. Vidare må nämnas det fall, att den kvarstående skatten beror på att *beskattningsnämnd* frångått den skattskyldiges deklaration; befrielse från *räntebetalning* må dock i dylikt fall icke medgivas, därest omständigheterna äro sådana att den skattskyldige bort förstå att *beskattningsnämnderna* skulle komma att frångå deklARATIONEN.

Som exempel på förhållande, varöver den skattskyldige icke skäligen kunnat råda, må nämnas att arbetsgivaren felaktigt uträknat den skattskyldiges preliminära skatt eller att skattskyldig, som påförts *avgift* å kvarstående skatt i en kommun, i annan kommun erlagt för hög preliminär skatt. Vidare må nämnas det fall, att *skatt beräknats enligt för gift skattskyldig gällande bestämmelser* och att *den skattskyldige på grund därav och med hänsyn till övriga förhållanden icke kunnat rätta uträkna den slutliga skatten* eller att den kvarstående skatten beror på att *taxeringsnämnd* frångått den skattskyldiges deklaration; befrielse från *avgift* må dock i *sist-nämnda* fall icke medgivas därest omständigheterna äro sådana att den skattskyldige bort förstå att *taxeringsnämnden* skulle komma att frångå deklARATIONEN.

Nuvarande lydelse

Riksskatteverket äger lämna anvisningar i frågor rörande *räntebefrielse*.

Föreslagen lydelse

Riksskatteverket äger lämna anvisningar i frågor rörande *avgiftsbefrielse*.

Denna lag träder i kraft den

Bilaga 2

Utredningens (Fi 1970: 69) förslag till**Förordning om ändring i förordningen (1953: 397) angående avgift för fettvaror som användas för framställning av fettemulsion m. m.**

Härigenom förordnas, att 9 § förordningen (1953: 397) angående avgift för fettvaror som användas för framställning av fettemulsion m. m. skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

9 §

Överinseendet å kontrollen att avgift behörigen erlägges handhaves av kontrollstyrelsen.

Förordningen (1959: 92) om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning gäller i tillämpliga delar i fråga om avgift enligt denna förordning. Överinseendet å kontrollen att avgift behörigen erlägges handhaves av kontrollstyrelsen.

Tillverkare är pliktig att för tillsyn bereda kontrolltjänsteman, närhelst denne det påfordrar, tillträde till samtliga för tillverkarens rörelse använda lokaler, att meddela kontrollstyrelsen eller kontrolltjänsteman alla begärda upplysningar angående inköp och förbrukning i rörelsen av fettvaror samt att ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som kontrollstyrelsen för erhållande av en betryggande kontroll över avgiftens behöriga erläggande meddelar, ävensom de anvisningar, som kontrolltjänsteman i enlighet med kontrollstyrelsens föreskrifter kan komma att lämna.

Tillverkare, som enligt lag är skyldig föra handelsböcker, åligger därjämte att vid anfordran hålla dessa med tillhörande handlingar tillgängliga för kontrolltjänsteman.

Denna förordning träder i kraft den

Bilaga 3

Utredningens (Fi 1970: 69) förslag till

Förordning om ändring i förordningen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt

Härigenom förordnas i fråga om förordningen (1941: 416) om arvsskatt och gåvoskatt

dels att 52 och 53 §§, 55 § 2 mom. samt 61 § skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i förordningen skall införas tre nya paragrafer, 52 a, 52 b och 61 a §§, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

52 §¹

1 m o m. Skatt enligt denna förordning skall, i den mån ej jämlikt 55 § anstånd medgivits, erläggas inom sex veckor efter det att beslut om skattens fastställande meddelats eller den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten erhållit meddelande om att skattskyldig vitsordat anmärkning som framställts av denna myndighet.

Har jämlikt 17 § anstånd med skattens fastställande ägt rum, skall beskattningsmyndigheten från dagen då bouppteckning senast skolat vara ingiven eller, där skatten uttages efter deklaration, från dagen då, om anstånd ej beviljats, deklarationen senast skolat vara avlämnad till dagen för skattens fastställande påföra ränta å skattebeloppet *efter den procent, som Konungen i anslutning till det allmänna ränteläget fastställer varje år i december att gälla för det påföljande året.* Skall jämlikt 54 § skatten förskjutas av dödsboet, påföres vid skattens fastställande ränta utan uppdelning å de särskilda skattskyldiga. *Vad av beräknad ränta överskjuter helt krontal bortfaller.*

Har jämlikt 17 § anstånd med skattens fastställande ägt rum, skall beskattningsmyndigheten från dagen då bouppteckning senast skolat vara ingiven eller, där skatten uttages efter deklaration, från dagen då, om anstånd ej beviljats, deklarationen senast skolat vara avlämnad till dagen för skattens fastställande påföra ränta å skattebeloppet. *Räntan utgår för visst kalenderår efter den årsränta som i december månad nästföregående år legat till grund vid bestämmande av räntesatsen enligt 27 § 3 mom. uppborðsförordningen (1953: 272).* Skall jämlikt 54 § skatten förskjutas av dödsboet, påföres vid skattens fastställande ränta utan uppdelning å de särskilda skattskyldiga. *Öretal som uppkommer vid ränteberäkningen jämnas till närmast högre hela krontal.*

Skatten jämte ränta, där sådan påförts, skall, då underrätt är beskattningsmyndighet, betalas till länsstyrelsen i det län, dit underrätten hör, om eljest till den länsstyrelse, som är beskattningsmyndighet.

¹ Senaste lydelse 1964: 310.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

2 m o m. Vid erläggande av arvsskatt, som jämlikt 54 § skall av dödsboet förskjutas, må efter tillstånd av beskattningsmyndigheten intill ett belopp, motsvarande högst hälften av skatten, såsom betalningsmedel gälla skuldebrev, till säkerhet för vilket, jämlikt gällande bestämmelser angående inteckning i fast egendom, tomträtt, vattenfallsrätt, fartyg, jordbruksinventarier eller förlagsegendom, inteckning meddelats i boet tillhörig egendom, eller ock skuldförbindelse med säkerhet av sådant skuldebrev.

Sålunda intecknat skuldebrev vare gällande såsom betalningsmedel eller säkerhet endast i den mån detsamma fastställts att gälla inom det värde, till vilket den intecknade egendomen upptagits i ärendet angående arvsskattens fastställande, och därjämte endast under förutsättning, att inteckningen omfattar jämväl ränta efter den procent, som Konungen föreskriver.

Överstiger den arvsskatt, som skall av dödsboet förskjutas, 20 000 kronor må därjämte, intill skattens halva belopp, å inländsk börs noterade aktier, som ingå bland dödsboets tillgångar, eller skuldebrev, för vilket lämnas säkerhet i börsnoterade eller andra aktier, gälla såsom betalningsmedel i enlighet med de föreskrifter Konungen meddelar.

Å skuld, som avses i första och tredje styckena, skall gäldas ränta efter den procent, som Konungen i anslutning till det allmänna rätteläget fastställer varje år i december att gälla för det påföljande året. Räntan räknas från den dag då beslut meddelats om att skatten må erläggas med betalningsmedel varom nu är fråga.

Å skuld, som avses i första och tredje styckena, skall gäldas ränta efter räntesats enligt 1 mom. Räntan räknas från den dag då beslut meddelats om att skatten må erläggas med betalningsmedel varom nu är fråga. Öretal som uppkommer vid ränteberäkningen jämnas till närmast högre hela krontal.

52 a §

Fastställer överrätt skatt till högre belopp än beskattningsmyndigheten förut beräknat eller vitsordar skattskyldig anmärkning av den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten, skall på sålunda tillkommande skattebelopp utgå ränta efter den årsränta som avses i 52 § 1 mom. Belopp, varå ränta skall beräknas, avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Öretal som uppkommer vid ränteberäkningen jämnas till närmast högre hela krontal.

Vid beräkning av ränta enligt första stycket skall iakttas:

att ränta utgår från utgången av andra månaden efter den, då beskattningsmyndigheten meddelade beslut angående skatten, dock att

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

ränta på skatt, som motsvarar tidigare återbetalat skattebelopp, skall utgå från utgången av den månad, då skattebeloppet återbetalades; samt

att ränta utgår till och med den månad, då skatten förfaller till betalning enligt 52 § 1 mom. första stycket, dock icke för längre tid än två år.

Bestämmelserna i denna förordning om skatt skola i tillämpliga delar gälla ränta enligt denna paragraf.

52 b §

Har beslut, som föranlett ränta enligt 52 a §, ändrats på sådant sätt att ränta icke skulle ha utgått eller skulle ha utgått med lägre belopp om ändringsbeslutet beaktats vid ränteberäkningen, skall ny beräkning av ränta göras och för mycket påförd ränta återbetalas.

53 §²

I fall, där underrätt fastställt skatt, skall rätten till den länsstyrelse, som enligt 52 § 1 mom. tredje stycket är uppbördsmyndighet, snarast översända till rätten ingiven bouppteckning eller annan handling, som sägs i 51 § andra stycket, eller bouppteckning, som tillhandahållits rätten jämlikt tredje stycket sistnämnda paragraf. Därjämte åligger det rätten att, enligt vad Konungen närmare bestämmer, tillställa länsstyrelsen de uppgifter, som fordras för uppbörd av skatten. Vad nu sagts skall äga motsvarande tillämpning, när överrätt fastställt skatt till högre belopp än förut beräknats eller skattskyldig vitsordat anmärkning som framställts av den enligt 64 § 1 mom. förordnade granskningsmyndigheten.

Inbetalning enligt 52 § 1 mom. tredje stycket skall ske till postgiro-konto hos länsstyrelsen. Inbetalningen sker kostnadsfritt. Skatten skall anses vara erlagd den dag, då inbetalningskort eller försändelse innehållande girokort inkommit till postanstalt.

Har skatt icke erlagts inom föreskriven tid, skall länsstyrelsen, om ej annat följer av vad i 6 § sista stycket stadgas, förordna om uttagande av felande belopp i den ordning, som enligt uppbördsförordningen gäller för indrivning av restförd skatt. Avgift för indrivningen skall utgå enligt

Har skatt icke erlagts inom föreskriven tid, skall länsstyrelsen, om ej annat följer av vad i 6 § sista stycket stadgas, förordna om uttagande av felande belopp och restavgift i den ordning, som enligt uppbördsförordningen (1953: 272) gäller för indrivning av restförd skatt. Därvid äga be-

² Senaste lydelse 1969: 386.

Nuvarande lydelse

grunder som av Konungen bestämmas.

Föreslagen lydelse

stämmelserna om restavgift i nämnda förordning motsvarande tillämpning.

Handling, som enligt första stycket tillställts länsstyrelsen och som ingivaren äger återfå, må länsstyrelsen icke utlämna till denne förrän skatt, med vars erläggande anstånd ej medgivits, blivit erlagd. Innan handlingen utlämnas, skall den förseas med anteckning om beloppet av inbetald skatt.

Handling som avses i 49 a § överlämnas till den skattskyldige sedan skatt, med vars erläggande anstånd ej medgivits, blivit erlagd. Innan handlingen utlämnas, skall den förseas med anteckning om beloppet av inbetald skatt.

55 §³

2 m o m. Första inbetalningen skall äga rum inom tid, som anges i 52 § 1 mom., och skall uppgå, om skatten uppdelas i endast två poster, minst till en fjärdedel av skattens belopp och i andra fall minst till belopp motsvarande skattebeloppet delat med antalet inbetalningar. Andra inbetalningen skall verkställas å årsdagen för beslutet om skattens fastställande och envar av de följande å motsvarande dag det år, varunder den förfaller till betalning; och skola dessa inbetalningar uppgå till sinsemellan lika belopp. Å skatt, med vars erläggande anstånd åtnjutes, skall gäldas ränta efter den procent, som Konungen i anslutning till det allmänna rätteläget fastställer varje år i december att gälla för det påföljande året. Räntan räknas från den dag, då anståndsbeslutet meddelats.

2 m o m. Första inbetalningen skall äga rum inom tid, som anges i 52 § 1 mom., och skall uppgå, om skatten uppdelas i endast två poster, minst till en fjärdedel av skattens belopp och i andra fall minst till belopp motsvarande skattebeloppet delat med antalet inbetalningar. Andra inbetalningen skall verkställas å årsdagen för beslutet om skattens fastställande och envar av de följande å motsvarande dag det år, varunder den förfaller till betalning; och skola dessa inbetalningar uppgå till sinsemellan lika belopp. Å skatt, med vars erläggande anstånd åtnjutes, utgår ränta efter den årsränta som avses i 52 § 1 mom. Räntan räknas från den dag, då anståndsbeslutet meddelats.

61 §

Äger på grund av bestämmelserna i 27 §, 33 § 3 mom. eller 56—59 §§ eller enligt överrätts beslut dödsbo eller skattskyldig återfå erlagd skatt, skall i den ordning, som i fråga om restitution av kronoutskylder är föreskriven, skattebeloppet på ansökan kostnadsfritt återbetalas ändå att till grund för återbetalningen åberopat beslut, där det meddelats av

Äger på grund av bestämmelserna i 27 §, 33 § 3 mom. eller 56—59 §§ eller enligt överrätts beslut dödsbo eller skattskyldig återfå erlagd skatt, skall i den ordning, som i fråga om restitution av kronoutskylder är föreskriven, skattebeloppet på ansökan kostnadsfritt återbetalas ändå att till grund för återbetalningen åberopat beslut, där det meddelats av

³ Senaste lydelse 1958: 562.

Nuvarande lydelse

underrätt eller länsstyrelse, ej vunnit laga kraft. Dödsbo eller skattskyldig äge ock, utom i fall som avses i 57 och 58 §§, att å återbetalat belopp erhålla ränta efter fem procent om året från och med den dag beloppet efter meddelat beslut om skattens fastställande blivit inbetalat till den dag det samma återbekommes; dock må ränta ej utgå för längre tid än till dess trettio dagar förflutit efter det laga kraft åkommit det beslut, enligt vilket beloppet skall återbe-
kommas, och i varje fall ej för längre tid än ett år från det under-
rätt eller länsstyrelse först meddelat beslut om skattens fastställande.

I fall, som avses i 57 och 58 §§, ankommer det på Konungen att förordna i vad mån ränta skall utgå å skattebelopp, som återbetalas; dock må ränta ej beräknas efter högre räntefot eller för längre tid än i första stycket är stadgat.

Har jämlikt 55 § anstånd medgivits med erläggande av skatt, skall vid befrielse från hela det skattebelopp, som utestår oguldet, avlämnad skuldförbindelse återställas. Avser befrielse endast del av oguldet skattebelopp, skola de årliga inbetalningarna i motsvarande mån nedsättas.

Föreslagen lydelse

underrätt eller länsstyrelse, ej vunnit laga kraft. Dödsbo eller skattskyldig äge ock, utom i fall som avses i 57 och 58 §§, att å återbetalat belopp erhålla ränta efter den årsränta som avses i 52 § 1 mom. Belopp, varå ränta skall beräknas, avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Öretal som uppkommer vid ränteberäkningen jämnas till närmast högre hela kronotal.

I fall, som avses i 57 och 58 §§, ankommer det på Konungen att förordna i vad mån ränta skall utgå å skattebelopp, som återbetalas; dock må ränta ej beräknas efter högre räntefot än i första stycket är stadgat.

61 a §

Ränta enligt 61 § första stycket utgår från utgången av den månad, då skattebeloppet efter meddelat beslut om skattens fastställande blivit inbetalat, till och med den månad då beloppet utbetalas.

Har beslut, som föranlett ränta enligt 61 § första stycket, ändrats på sådant sätt att ränta icke skulle ha utgått eller skulle ha utgått med lägre belopp, om ändringsbeslutet beaktats vid ränteberäkningen, skall för mycket uppburen ränta återbetalas. Bestämmelserna i denna förordning om skatt skola därvid gälla i tillämpliga delar.

Bilaga 4

Utredningens (Fi 1970: 69) förslag till

Förordning om ändring i förordningen (1958: 295) om sjömansskatt

Härigenom förordnas, att 14 § 2 mom., 17 a §, 21 § och 36 § 3 mom. förordningen (1958: 295) om sjömansskatt¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §

2 m o m.² Inbetalas sjömansskatt senare än i 1 mom. sägs, skall restavgift och tilläggsavgift utgå beräknade enligt bestämmelserna i 58 § 1 mom. första, andra och tredje styckena uppbördsförordningen. Tilläggsavgiften bestämmes därvid i förhållande till det antal tidrymder av sex månader, utöver den första, som påbörjats efter utgången av den tidpunkt, då skatten rätteligen skolat erläggas, intill dess skatten inbetalas eller av sjömansskattenämnden fastställs till betalning eller, i fall som avses i 17 a § andra stycket, kravet överlämnas till indrivning.

2 m o m. Inbetalas sjömansskatt senare än i 1 mom. sägs, skall restavgift (grundavgift och tilläggsavgift) utgå beräknad enligt 58 § 1 mom. uppbördsförordningen (1953: 272). Tilläggsavgift utgår dock från den 15 i tredje månaden eller, i fråga om skatt för redovisningsperioden november—december, den 15 i andra månaden efter utgången av den tidpunkt, då skatten rätteligen skolat erläggas.

Redovisas icke sjömansskatt i behörig ordning, utgår restavgift beräknad enligt 58 § 1 mom. fjärde stycket uppbördsförordningen.

17 a §

Bestrides riktigheten av revisionskrav eller inbetalas icke det belopp kravet avser skall det underställas sjömansskattenämnden. Finner nämnden kravet lagligen grundat, skall den fastställa beloppet till betalning.

Avser kravet skatt som redaren avdragit men icke inbetalat och har redaren icke bestritt kravets riktighet, skall kravet icke underställas sjömansskattenämnden.

Redare eller sjöman, som har att erlägga mot underlåtet skatteavdrag svarande belopp, är skyldig att på beloppet erlägga restavgift enligt 14 § 2 mom.

Redare eller sjöman, som har att erlägga mot underlåtet skatteavdrag svarande belopp, är skyldig att på beloppet erlägga restavgift (grundavgift och tilläggsavgift) enligt 58 § 1 mom. uppbörds-

¹ Förordningen omtryckt 1970: 933.

² Senaste lydelse 1971: 814.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

förordningen (1953: 272). Tilläggsavgift utgår dock från den 15 i andra månaden efter den då beloppet fastställdes till betalning.

21 §

1 m o m. Det åligger sjömansskattennämnden att

1) lämna besked beträffande de fartyg, ombord på vilka de anställda skola erlägga sjömansskatt, ävensom beträffande den tabell, enligt vilken sjömansskatt skall beräknas,

2) fastställa grunder, enligt vilka drickspenningar skola uppskattas vid beräkning av sjömansskatt,

3) meddela beslut om jämkning och om rättelse av skatteavdrag,

4) pröva ärenden angående revisionskrav,

5) meddela beslut i andra frågor rörande erläggande och beräkning av sjömansskatt,

6) fastställa de belopp, med vilka ersättning skall utgå till kommun, landstingskommun och allmän försäkringskassa,

7) lämna anvisningar i frågor angående erläggande och uppbörd av sjömansskatt,

8) med tillämpning av bestämmelser som riksskatteverket utfärdar meddela befrielse från skyldighet att erlägga restavgift *eller tilläggsavgift* enligt denna förordning.

8) med tillämpning av bestämmelser som riksskatteverket utfärdar meddela befrielse från skyldighet att erlägga restavgift enligt denna förordning.

36 §

3 m o m. Sjöman eller redare som har rätt att återfå för mycket erlagd skatt skall erhålla ränta, *därå efter fem procent för år*. Uppkommer öretal vid beräkning av sådan ränta, skall räntebeloppet jämnas till närmast högre hela krontal. *Ränta utgår dock icke, om räntebeloppet understiger tio kronor.*

3 m o m. Sjöman eller redare som har rätt att återfå för mycket erlagd skatt skall erhålla ränta *på beloppet*. *Räntan utgår för visst kalenderår efter den årsränta som i december månad nästföregående år legat till grund vid bestämmande av räntesatsen enligt 27 § 3 mom.* *uppbördsförordningen (1953: 272). Belopp, varå ränta skall beräknas, avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Öretal som uppkommer vid räntebereäkningen jämnas till närmast högre hela krontal.*

Vid beräkning av ränta skall iakttagas,

att ränta utgår från och med den 1 juli året efter det år skatten erlagts,

att ränta utgår för skatt, som erlagts under beskattningsåret, från och med den 1 juli nästföljande år samt för annan skatt, om den erlagts under förra hälften av ett kalenderår, från och med den

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

*1 därpå följande juli och, om den
erlagts under senare hälften av ett
kalenderår, från och med den 1
därpå följande januari,*

att ränta utgår till och med den månad, då beslut om återbetalning meddelas.

Har beslut som föranlett ränta ändrats på sådant sätt att ränta icke skulle ha utgått eller utgått med lägre belopp, om ändringsbeslutet beaktats vid ränteberäkningen, är sjöman eller redare skyldig återbetala vad han sålunda uppburit för mycket. Bestämmelserna om revisionskrav äga därvid motsvarande tillämpning.

Denna förordning träder i kraft den

Bilaga 5

Utredningens (Fi 1970: 69) förslag till**Kungörelse om ändring i kungörelsen (1964: 805) om uppbörd och redovisning av särskild skatt på vissa lotterivinster**

Härigenom förordnas i fråga om kungörelsen (1964: 805) om uppbörd och redovisning av särskild skatt på vissa lotterivinster

dels att 3 § skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i kungörelsen skall införas två nya paragrafer, 3 a och 3 b §§, av nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

3 §

Har skatt icke erlagts eller erlagts med lägre belopp än som enligt kontrollstyrelsens beslut skall erläggas, skall styrelsen anmana anordnaren av lotteriet att omedelbart inbetala felande belopp. Överstiger inbetalt belopp vad som enligt beslutet skall erläggas, äger anordnaren omedelbart återfå det överskjutande beloppet jämte ränta.

Efterkommes ej anmaning enligt första stycket, skall förfallet skattebelopp jämte ränta på framställning av kontrollstyrelsen omedelbart uttagas genom utmätning.

Ränta utgår enligt de grunder som anges i 27 och 29 §§ förordningen den 3 april 1959 (nr 92) om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning.

Erlägges icke skatt, för vilken anmälan ingivits eller som fastställts enligt 2 § andra stycket, inom den för anmälan avgivande bestämda tiden utgår restavgift (g r u n d a v g i f t).

Grundavgift utgår även när skatt i annat fall än som avses i första stycket icke erlägges inom tid som bestämts av riksskatteverket.

På obetalt skattebelopp som avses i första och andra styckena utgår även restavgift (t i l l ä g g s - a v g i f t) för varje påbörjad period av två månader, räknat i fråga om skattebelopp enligt första stycket från den 15 i andra månaden efter den, då tiden för anmälan avgivande gick till ända, och i fråga om skattebelopp enligt andra stycket från den 15 i andra månaden efter den då beloppet skolat erläggas enligt riksskatteverkets beslut.

Grundavgift utgår med tre öre för varje hel krona av ej erlagt belopp, dock med minst tio kronor. Tilläggsavgift utgår med två öre för varje hel krona av ej erlagt belopp och påföres för högst nio perioder, beräknade enligt tredje stycket. Öretal som uppkommer

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

vid beräkning av restavgift jämnas till närmast högre hela krontal.

Bestämmelserna i 58 § 2 mom. uppbördsförordningen (1953: 272) om befrielse från restavgift äga motsvarande tillämpning i fråga om skatt enligt denna kungörelse.

3 a §

I fall som avses i 3 § andra stycket utgår ränta enligt de grunder som anges i 27 och 27 a §§ förordningen (1959: 92) om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning.

Överstiger inbetald skatt vad som skall erläggas äger anordnaren omedelbart återfå det överskjutande beloppet jämte ränta enligt de grunder som anges i 29 och 29 a §§ nämnda förordning.

3 b §

På framställning av riksskatteverket skall förfallet skattebelopp jämte restavgift omedelbart uttagas genom utmätning.

Denna kungörelse träder i kraft den

Bilaga 6

Utredningens (Fi 1970: 69) förslag till

Kungörelse om ändring i uppbörds-kungörelsen (1967: 626)

Härigenom förordnas, att 61 § uppbörds-kungörelsen (1967: 626) skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

61 §

Avgifter och liknande medel, som får uttagas genom utmätning utan föregående dom eller utslag, indrivs enligt föreskrifter om indrivning av skatt i uppbördsförrordningen och denna kungörelse. I mål om indrivning av sådana medel utgår restavgift enligt samma grunder som i uppbördsförrordningen, dock med högst sextio kronor.

Framställning om indrivning göres hos kronofogdemyndigheten i den ort där den betalningsskyldige har sitt hemvist eller medlen eljest kan uttagas. Influtna medel redovisas om möjligt dagligen över postgiro till den som begärt indrivningen. Indrivningsuppdraget slutredovisas snarast möjligt. *Har ärendet redovisats med hindersbevis, åligger det kronofogdemyndigheten att vidtaga förnyad åtgärd för indrivning av medel endast om det göres sannolikt att de kan uttagas till någon del.*

Staten tillkommande fordran på avgift eller liknande medel, som får uttagas genom utmätning utan föregående dom, indrivs i samma ordning som skatt enligt uppbördsförrordningen (1953: 272). Därvid utgår restavgift (grundavgift och tilläggsavgift) enligt 58 § 1 mom. förrordningen. Tilläggsavgift utgår från den 15 i andra månaden efter den då fordringen överlämnades till indrivning. För tid efter överlämnandet utgår ej ränta, som kan vara särskilt föreskriven.

Framställning om indrivning göres hos kronofogdemyndigheten i den ort där den betalningsskyldige har sitt hemvist eller medlen eljest kan uttagas. Influtna medel redovisas om möjligt dagligen över postgiro till den som begärt indrivningen. Indrivningsuppdraget slutredovisas snarast möjligt.

Denna kungörelse träder i kraft den

Innehåll

Propositionen	1
Propositionens huvudsakliga innehåll	1
Författningsförslag	2
Utdrag av statsrådsprotokollet	38
Inledning	38
Nuvarande ordning	40
Räntor enligt UF	40
Räntor enligt vissa andra författningar	43
Utredningen	45
Inledning	45
Räntor enligt UF	45
Kvarskatteräntan	45
Ö-skatteräntan	50
Övriga räntor enligt UF	51
Räntor enligt vissa andra författningar, m. m.	54
Remissyttrandena	54
Allmänt	54
Räntornas anknytning till det allmänna ränteläget	56
Kvarskatteränta — kvarskatteavgift	56
Övriga räntor enligt UF, m. m.	59
Räntor enligt vissa andra författningar	61
Departementschefen	61
Allmänt om ränta vid skatteuppbörden	61
Räntor enligt UF, m. m.	63
Kvarskatteräntan — kvarskatteavgiften	63
Ö-skatteräntan	67
Restitutionsräntan	68
Respiträntan	70
Anståndsräntan	70
Restavgift enligt uppbördsavgiften, m. m.	71
Avdrag för preliminär A-skatt i visst fall	72
Avskrivning av skatt i visst fall	72
Räntor enligt AGF	74
Räntor enligt SjöF	74
Räntor enligt vissa andra författningar	75
Speciella frågor	76
Debitering av kommunalskatt vid eftertaxering, m. m.	76
Specialmotivering	79
UF	79
AGF	82
Hemställan	84
Bilagor	85